Debrecen, 1933. január 8. Vasárnap XXXVII. évfolyam 6. szám

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY HÓRA 2.40 P. NEGYEDÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. EGÉSZ ÉVRE 26 P. EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZNAP 8, VASÁRNAP 16 F

FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA JÓZSEF KIR. HG. UTCA 16. SZ. TELEFON 23—48. KIADÓHIVATAL: KOSSUTH U. 3. FÖLDSZINT. TELEFON: 21—41.

Ujévi gondolatok

Irta:
HALÁSZ MIKLÓS
gazdasági akadémiai tanár

Az ujesztendő küszöbén őszinte szeretettel köszöntöm Debrecen érdemes gazda közönségét. Régi jó szokás szerint ilyenkor bort, búzát, békességet kiván egyik magyar ember a másiknak. Ma a kétségbeejtően nehéz gazdasági helyzetben odáig jutott a gazdaközönség, hogy a buzával, borral nem tud mit kezdeni. Nem talál neki piacot. Miért is az utóbbira a békességes nyugodtságra, megértésre, egymás megbecsülésére, hitre, bizalomra van szükség, hogy a kibontakozás útját megtaláljuk. Hit nélkül nem birnánk nehéz munkánkat folytatni, a föltornyosuló akadályokat elháritani.

Gazdasági helyzetünket vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy amit termel a magyar gazda azt nem, vagy csak alig tudja értékesiteni. Ezért aztán nem birja a közterheket, nem tudja fedezni gazdasági és házi szükségleteit. Amit pedig lehetne értékesiteni, azt nem termeli elégséges mértékben a magyar gazdaközönség. A statisztika számadatait nézegetve azt látjuk, hogy mezőgazdasági termények és állati termékekért évente 100—150 millió pengőt fizetünk ki a külföldnek. Az itthon termelt dohányt nem tudjuk eladni, ezzel szemben mégis finomabb cigaretta és szivarlevél dohányért évente 20 millióval adózunk a külföldi importnak. Tiloltlen és kenderért 5 milliót fizetünk ki: viszont pamut és juta-áruért, valamint zsák, ponyva és kötél behozatal cimén 31 millió pengő megy ki az országból. De még tovább sorolhatnám ezeket a szomorú számokat, mert hiszen nem tudunk elegendő lóhere-lucerna magot, répa magot termelni s ezért is fizetünk a német gazdáknak. Gyümölcsből is behozatalra szorulunk, ahelyett, hogy mi látnánk el az izletes, zamatos magyar almával, szőlővel a külföldet. Nem kétségbe eitő-e, hogy még feles és kelkáposztáért is évente 1 millió pengőt fizetünk a külföldnek.

Amint a magán háztartásban, — ugy a nemzet életében is — amely gazdaság évenként többet ad ki, mint amennyit bevész, annak előbbutóbb tönkre kell menni.

Ezeken a tényeken elgondolkozva, rájövünk, miszerint, több mezőgazdasági tudást, ismeretet kell belevinni a gyakorlati életbe. Ha oktatási rendszerünket nézzük, azt tapasztaljuk, hogy nálunk az alsó és középfoku iskolákban kevés mezőgazdasági ismeretre tesz szert a tanuló ifjuság s igy aztán az életbe kikerülve nem tud lépést tartani a nehéz gazdasági harcban. Mert hiszen régi igazság, hogy a világversenyben az marad alul, aki kevesebb tudással rendelkezik. Át kell szervezni iskoláinkat s az összes vidéki városainkban meg kell szervezni a középfoku mezőgazdasági iskolákat. Szellemi fegyverek nélkül a mai gazdasági világháborubau nem tudjuk megállani a helyünket. Debrecenben 6 nyugati müveltséget nyujtó középiskola működik. Gazdasági középiskolánk egy [illegible]. Ugyanilyen a helyzet a Tiszántul de az ország többi városaiban is. A fenti középiskolák értékét elismerve, mégis csak kell valamit tenni az agrár Magyarországon a gazdasági középfoku oktatás érdekében is.

A gazdasági helyzet fölött nem szabad kétségbe esnünk, meg kell keresni a kibontakozás útját. Ugy növénytermelésünket, mint állattenyésztésünket magasabb színvonalra kell emelni. Hazánk istállótrágya termelése állatállományunk alapján 262, 25200 métermázsára becsülhető. Ebből 1 kat. hold termő területre évente átlag 20 métermázsa jut. Ez pedig nagyon kevés. Tekintetbe véve, hogy az Alföld egyes vidékein a trágyát még mindig tüzelőnek használják, ugy még ennyit sem számithatunk. Dániában ugyanekkor évente átlag 1 kat. holda 54 métermázsa, Hollandiában 74 métermázsa jól kezelt, tápláló anyagokban gazdag istálló trágyát hordanak ki.

Növénytermelésünk akkor lesz virágzó és nagyobb jövedelmet biztositó, ha feiletteb állattenyésztés mellett több és jobb istállótrágyát fogunk termelni és azzal szántóföldünk termőképességét fokozni. Még a mai alacsony állatárak mellett is, mikor a marhának alig fizetik meg a csontját és a börét, még mindig azt mondom, hogy igenis fokozzuk állattenyésztésünket ugy mennyiség, mint különösen minőségileg. A jó állatnak még ma is meg van az ára. Sok a tenni való a takarmányozás terén. Hányszor látjuk, hogy alföldszerte télen át szalmán, kukoricaszáron tengődik a jószág. Ilyen takarmányozás mellett, különösen száraz nyarak után nem jut az állat elég csontképző anyaghoz. Azért, ha erősebb csontozatú, edzettebb állatállományt akarunk, ugy a megfelelő takarmányozás mellett nem szabad elfeledkeznünk a takarmánymész adagolásáról. Különösen nagy szüksége van a takarmánymészre a vemhes tenyészállatnak, meg a fiatal növendék jószágnak. A csikónak, borjunak, malacnak, báránynak egyaránt szüksége van arra. Aki nem

Gömbös Gyula folytatja vidéki zászlóbontó körutját

Januárban vitéz *Gömbös* Gyula miniszterelnök folytatja országos körutját, amelynek célja a nemzeti egység pártjának megszervezése mindenütt, ahol a pártszervezetek eddig megfelelően kiépitve nem voltak. Január 14-én, szombaton délután Székesfehérvárra utazik a miniszterelnök.

Ennek az utnak a végleges programját már megállapitották. Este 6 órakor a Szent István-teremben lesz a nagygyülés, amelyen Gömbös miniszterelnök nagy beszédet mond.

A miniszterelnököt elkiséri Székesfehérvárra a város képviselője, Hóman Bálint kultuszminiszter, továbbá Sztranyavszky Sándor, a nemzeti egység pártjának elnöke és egész sereg egységespárti képviselő. Este bankett lesz a Magyar Királyszállóban.

A dunántuli propagandaut ezzel nem ér véget. A miniszterelnök minden valószinüség szerint Székesfehérvárral kapcsolja össze veszprémi utját, amelyre ugyancsak előkészületek történtek. Kenessey Pongrác, Veszprém vármegye főispánja értekezletet hivott össze, melyen a veszprémi fogadtatás részleteit beszélik meg. Veszprémből Zircre megy a miniszerelnök kiséretével és ezzel fejeződik be azután a dunántuli zászlóbontó körut.

Még erre a hónapra tervezik Gömbös miniszterelnök másik nagy utazását a Tiszántulra, ennek főállomásai Debrecen és Nyiregyháza. A debreceni nagygyülést politikai körökben a legnagyobb érdeklődéssel várják.

Az oláh király és belügyminisztere között támadt konfliktus kormányválságot idézett elő Romániában

Bukarest, január 7.

A kormányhoz közelálló körökben kormányválságot jósolnak és a következőkben ismertetik az utóbbi napok politikai eseményeit:

Michalache belügyminiszter tegnapelőtt kihallgatáson jelent meg a királynál és kérte, hogy a király mentse fel Marinescu rendőrezredes prefektust és Dumitrescu tábornok csendőrfőparancsnokot. A király megtagadta a kérés teljesitését, mire Michalache bejelentette, hogy ez esetben

kénytelen lemondani

a belügyi tárca további vezetéséről. A király Michalache lemondását nem fogadta el.

Michalache a történteket rögtön táviratilag közölte a Svájcban tartózkodó Titulescuval, aki kérte Michalachet, hogy halassza el a dolgot január 14-ike utánra, amikor ő is visszaérkezik Bukarestbe. Michalache tegnap ujra kihallgatásra jelentkezett a királynál és megismételte kérését, de

a király ismét megtagadta annak teljesitését

Michalache erre ujból bejelentette lemondását és Titulescut táviratilag felkérte, hogy azonnal térjen vissza Romániába, mert

az események sulyos fordulatot vettek.

Erre Lugoseanu kereskedelmi miniszter arra kérte a Népszövetséget, hogy változtassák meg a napirendet és néhány nappal halasszák el Románia ügyének tárgyalását, mert január 9-én nem tud Genfbe lenni, holott akkorra tüzték ki a román kérdés tárgyalását. A Népszövetség pénzügyi bizottságának válaszától függ, hogy Lugoseanunak el kell-e ma utaznia Genfbe, vagy sem.

A tegnapi minisztertanácson a kormány elhatározta, hogy aláirja a genfi pénzügyi megállapodásokat kisebb módositások után, amelyeket a kormány szükségesnek tart Románia nemzeti szuverénitása megóvása érdekében. A kormány reméli, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága is magáévá teszi ezeket a módositásokat. A genfi pénzügyi megállapodások alapján Románia költségvetése körülbelül négymilliárd lei megtakaritást mutat fel a külföldi adósságok kamatainak leszállitása révén.

Hir szerint Maniu a felmentések ügyében Michalache partján áll és kormányválság fenyeget.

A lap ára 16 fillér

A Futor eredeti gyári áron beszerezhető

Kontsek Géza k. r. t.

cégnél.

kever a vemhes, tejelő és növendék állat abrakiához naponta kevés — 1—2 evőkanálnyi — takarmánymeszet, az saját kárán fogja tapasztalni a csontlágyulás, angolkór, rahitis káros hatását. Nagy gondot kell forditani a takarmánymész adagolására baromfiaknál is. Különösen téli időben, mikor nem juthatnak a zöld fűhöz s ebben a csont és tojáshéjképző ásványi anyagokhoz. A baromfitenyésztés pedig ma olyan termelési águnk, amelyből több haszna van a magyar gazdának, mint a buzából. A buzából az utolsó 5 év átlagában évente 69 millió pengő kivitelünk van. Ezzel szemben baromfiból, tojásból, ágytoll, libazsir és libamáiból 84 millió pengő. A magyar talaj és éghajlat alatt felnőtt baromfi izletes husát szereti a külföld és meg is fizeti. Ugyancsak megbecsüli a külföld piaca a magyar tojást, ha az héjának szine és nagysága szerint válogatva, vagyis alak és minőségileg osztályozva kerül a külföldi vevőhöz. Példa erre a Hangya szövetkezetek által bevezetett és piros-fehér-zöld ládákba csomagolt, egységesen minősitett tojás, melyért Bécsben darabonkint 1 grossal szivesen fizetnek többet, mint a vegyes és nem megbizható árúért.

Lehetne beszélni a mezőgazdasági iparositásról is. Olyan iparokat kell nálunk felkarolni, fejleszteni, melyek nyersanyagukat a mezőgazdaságtól nyerik. A buzát nem volna szabad nyersen oda adni a külföldnek, mert ezáltal nemcsak malominarank pang, a munkás kezek tétlenségre vannak kárhoztatva hanem a korpát is külföldi gazdák etetik meg s az igy nyert trágya is ő födjük termőképességét fokozza. Őröljük fel itthon a buzát. Tegyük hiressé, úgy mint régen volt a magyar malomipart. S még tovább megyek, dolgozzuk fel a lisztet olyan tészta árukká, melyek raktározást, hajón, vagy vasúton való szállitást biriák s melyek a külföld igényeinek, izléseinek megfelelnek.

Amennyire lehetséges a magyar élő-sertés kivitel mellett gondolnunk kell husfeldolgozó telepek, gyárak létesitésére. Nem lehetetlenség, hogy a szövetkezeti alapon kiépült debreceni hentesáru gyár különféle termékei márkát jelentsenek Európa minden piacán. A hires prágai sonkát magyar süldőből készitik. A dunántúli Eszterházy herceg példa mutatása alapján elindulhat a debreceni gazdaközönség is.

A nyers bőrt nem tudjuk értékesiteni. Potom pénzért kell azt elveszteget. Jóformán szépszóért viszik ki külföldre. A kidolgozott bőrt drága pénzen hozzuk vissza az országba. A magyar gazda a csizmát, a lószerszámot, a gépszijat nem biria megfizetni.

Sok mindenről lehetne még beszélni. Amit elmondottam ezek perspektivák arra, hogy a cselekvés tere még bő. Nem szabad tehát kétségbe esni. Nagy baj az, hogy az ország sorsát nem elég agrár alapon intézik. A kartelek, határidős tőzsdejátékok és bankokrácia irányitanak az egész vonalon. A becsületes nemzeti eszméken alapuló agrár érdekekenek kell sorompót nyitni. Dolgozzunk, szervezkedjünk s higyjük, hogy a gazdasági világválságot az 1933. újesztendő meg fogja törni.

Letárgyalta a minisztertanács a népszövetség elé kerülő magyar pénzügyeket

Budapest, január 7.

A kormány tagjai ma délelőtt 9 órakor minisztertanácsot tartottak, amelyen vitéz Gömbös Gyula miniszterelnök elnökölt. Imrédy pénzügyminiszter ismertette a Genfben a népszövetségi pénzügyi bizottság előtt tárgyalásra kerülő kérdések anyagát, amelyekkel kapcsolatban megállapitotta a minisztertanács azokat az irányelveket, amelyeket a magyar kormány e kérdések tekintetében tart szem előtt. Ezután több rendkivüli pénzügyi és gazdasági természetü javaslatot tárgyaltak. A minisztertanács folyó ügyek elintézése után délután félháromkor ért véget.

A Székely Társaság közgyülése ma délután lesz

Konc Aurélné tart vetitettképes előadást — Bemutatják a Székely Társaság remekbe készült zászlóját

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A Debreceni Székely Társaság ma, vasárnap január 8-án délután 5 órai kezdettel tartja meg a városháza közgyülési termében évi rendes közgyülését, mely kiemelkedő alkalom néhány órára mindig egybeszokta gyüjteni Debrecenből és környékéből azokat, kik lélek szerint elszakithatatlan kapcsolatot éreznek a rabságban sinylődő Székelyfölddel és székely néppel, hogy egy-egy ilyen alkalommal felgyujtva az otthoni tüzek lángját, annak melegénél erőt és reménységet meritsenek a várakozás hátralevő idejére.

Az elnöki megnyitót dr. Darkó Jenő egyetemi ny. r. tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja fogja mondani, kinek megnyitói a tudós ember alaposságával és tárgyilagos komolyságával szoktak belevilágitani, vagy a székely historia multjának érdekes szakaszaiba, vagy tanuságos szemlét tartanak a mai székelyföldi állapotok fölött. Ezért értékes székelytárgyu tanulmányok ezek az elnöki megnyitók.

A hivatalos tárgysorozat után következik a közgyülés főpontja: Koncz Aurélné leánygimnáziumi igazgatónak a Székely Társaság társelnökének előadása. A Tiszántul székelyei osztatlanul szeretö büszkeséggel veszik körül nagyasszonyukat, kinek kivételes személyi és előadói kvalitása messzeföldön tiszteletet és becsülést szerzett Debrecennek. Érthető is, hogy valahányszor ő lép az emelvényre, az egybegyültek sokasága várja érdeklődéssel fájó lelkeket simogató szavait. Koncz Aurélné egy költői hangulatu előadás keretében fog szólni a Székelyföldről, annak népéről, s előadását művész képek vetitésével kiséri. Bizonyos, hogy ugy a diszes előadás szerelye, mint előadásának tárgya széles körben kelt most is méltó érdeklődést.

Külön érdekessége lesz a közgyülésnek, hogy ez alkalommal mutatják be a nagy nyilvánosság előtt azt a valóságos müremekbe készült zászlót, amelyet özv. Kárpáthy Józsefné, a MÁV. mühelytelepi MANSz elnöknője készitett a debreceni Székely Társaság számára. Szakemberek véleménye szerint a zászló kidolgozást olyan rendkivül fáradságos művészi és gobelin-munkát jelent, mely a maga nemében mint látványosság is ritkaság számba megy, s melynek megalkotására valóban csak nemes női lélek fáradtságot nem ismerő buzgalma tehet valakit képessé.

A közgyülés után az Angol Királynő éttermében egyszerü társasvacsora.

Kettős gyilkosság után bombamerényletet követett el önmaga ellen egy bolgár ezredes

Szófia, január 7.

A város egyik előkelő éttermében tegnap véres dráma játszódott le. Az étterem egyik asztalánál ült Apostolov Iván előkelő ügyvéd Magoroff Károly gyáros társaságában. Néhány perc mulva belépett Pavlov Iván ezredes, a hadügyminisztérium osztályvezetője, Nevenova Hristéva asszony társaságában. Az ügyvéd megjegyzést tett az asszonyra, amiért az ezredes felelősségre vonta. Heves szóváltás következett, majd az ügyvéd széket ragadott, fejbevágta az ezredest, mig a gyáros borospalackot dobott feléje. Az ezredes revolvert rántott és az ügyvédet agyonlőtte, a gyárost pedig sulyosan megsebezte, ugyhogy néhány perc mulva az is kiszenvedett. A kettős gyilkosság után az ezredes lakására rohant, ahol egy bombát felgyujtot, melynek robbanása fejét leszakitotta.

Kormányzói kitüntetésben részesült Méhely Lajos nyugalomba vonulása alkalmából

Budapest, január 7

A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Méhely Lajos dr. budapesti tudományegyetemi ny. r. tanárnak nyugalomba helyezése alkalmából az egyetemi oktatás és a tudományos munkásság terén szerzett kiváló érdemeiért a II. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta.

Darkó Jenő előadása Budapesten

Budapest, január 7

A budapesti Psychologiai Társaságnak az Akadémia disztermében tartott országos értekezletén szombaton Darkó Jenő dr. egyetemi ny. r. tanár „Turáni hatások a görög-római hadügyi téren" cimmel értekezést tartott, értekezésében a turáni kultura és haditaktika főbb jellemvonásainak ismertetése a római lovasság fejlődését tárgyalta és kimutatta a turáni hatásokat. Ezt követően Huszt József dr. szegedi egyetemi tanár tartott előadást „Magyar humanisztikus kutatás" cimen.

Terjed az influenzajárvány Angliában

London, január 7.

Az influenza továbbra is rohamosan terjed Angliában. Ezen a héten már nem lehetett megtartani a londoni Lord-major nagy hivatalos estélyét sem, mert a lordmajor és felesége is influenzában sulyosan megbetegedett.

Gazdasági előadás

Január 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Polgári és Gazdakör helyiségében dr. Gulyás Antal gazdasági akademiai tanár „A rozsdagombák életmódja és pusztitása, valamint védekezés ellene" cimmel tart ismeretterjesztő gazdasági előadást, melyre ezuton is felhivja a gazdaközönség és az érdeklődők figyelmét a debreceni Gazdasági Egyesület.

Telefon 12-44 Telefon 12-44

Tanácsot adunk Onnek!

Mielőtt női, férfi, ruha- és kabátszövetet vásárolna, saját érdekében fáradjon be

PETRIK

rőfös- és rőlduru üzletbe

Szent Anna-utca 5. sz.

Szövetek és ruhaselymek átszervezés miatt olcsón

Telefon 12 44 Telefon 12-44

Peking felé vonulnak az ujra támadó japánok

Ötezer kinait mészároltak le az elfoglalt városokban

Peking, január 7.

Tegnap délután San-Hai-Kvan közelében ujabb többórás gépfegyveres ütközet folyt le kinaiak és japánok között. A japánokat visszaverték. A japán betörők Sang-Hai-Kvanban több mint *ötezer kinai polgárembert lemészároltak.* Főparancsnokuk kijelentette, hogy az „incidens" véget ért, de ha a kinai csapatok folytatják védekező csapatösszevonásaikat, akkor *uj harcok következnek.* Japán tárgyalni sem hajlandó a Sang-Hai-Kvanból való kivonulásról és a kormány megismételte Mac Mahon hires mondását: „Itt vagyok és itt maradok!"

San-Hai-Kvan körül 6000 japán katona van. A nemhivatalos háboru egész Észak-Kinára átterjedt. A sanghaii angol ezredet menetkészültségbe helyezték. A japán kihivások végsőkig elkeseritik a kinai hadvezéreket, akik sorra kérik a kormány engedélyét, hogy a japánok ellen vonulhassanak.

London, január 7.

A Daily Telegraph távolkeleti tudósitóját Shantunghan a japán haderők főhadiszállásán arról biztositották, hogy a japán haderőknek nem áll szándékában Peking és Tiencsin megszállása, noha ez lenne az egyetlen gyakorlati biztositék arra, hogy a háborut befejezzék.

A japán vezérkar jelenleg minden figyelmet arra koncentrálja, hogy a japán csapatokat a pekingi vasutvonalon összpontositsa.

Pogranicsnája megszállása, amely közvetlenül az orosz határon fekszik, a mandzsuriai fehér oroszok körében azt a reményt kelti, hogy japán támogatás mellett egy uj fehérorosz forradalmat készithetnek elő Szovjetorországország mai rezsimje ellen. Az a körülmény azonban, hogy a határmenti szovjethatóságok a japán megszálló katonaság parancsnokságával a legjobb viszonyban állanak, nem teszi alapossá a fehér orszoknak ezt a reményét. Jehol kinai tartományban a japán haderők folytatják előnyomulásukat.

Azt állitják azonban, hogy ebben a tartományban nem a japán katonaság folytatja az előnyomulást, hanem a mandzsuriai és a mongol csapatok. A japán katonaság csak a legvégső szükség esetén avatkozik be a harcokba, hogy elkerüljék a Népszövetséggel való konfliktust.

A japánok arra számitanak, hogy Csang-Hszü-Lian kinai tábornok csapatai szétzüllenek, amint a japánok nagy offenzivája megindul. Jehol tartományban negyvenezer főnyi reguláris és hatvanezer főnyi kinai szabadcsapat áll készen a védekezésre.

Intervenció a Népszövetségnél

Genf, január 7.

A kinai delegáció ma este a Népszövetség titkárságának két közlést tett. Az egyik szerint a kinai külügyminiszterium a japán kormánynak tiltakozó jegyzéket küldött. A másik közlés a kinai külügyminiszterium részletes jelentését tartalmazza San-HaiKvan bombázásáról és megszállásáról.

Ehhez a Népszövets címére szóló intés csatlakozik, amely a következőket mondja: „A japánok — ismételt igéreteik ellenére — hadműveleteik területét mindjobban kitágitják és most megszállták a Nagy Faltól délre levő utolsó stratégiai pontot, ahonnan Tiencsin, Peking és Yehol felé nyomulhatnak előre. Ez az eshetőség a legsulyosabb veszedelmekkel teli. A Népszövetség ne veszitsen időt, hanem tegyen intézkedéseket a japán előnyomulás feltartóztatására. A kinai csapatok teljes erejükkel ellen fognak állni az uj offenzivával szemben".

TUNGSRAM

Ez a jelzés az izzólámpán

tökéletes minőséget,
kis áramköltséget,
nagy fényerősséget,
gazdaságos világitást

tehát:
pénzéért teljes ellenértéket
jelent.

TUNGSRAM
tökéletes, fényerős, gazdaságos.

Példátlanul botrányos küzdelmet vivtak a mentőhajók az Atlantique roncsaiért

Francia kikötőbe vontatták az óceánjáró hajó maradványait

Cherbourg, január 7.

A különböző nemzetiségü mentőhajók között valóságos harc keletkezett akörül, hogy melyikük vegye először vontatókötélre az angol parttól néhány mértföldnyire levő égő hajót. A nemzetközi tengerészeti jog szerint ugyanis a katasztrófa következtében elhagyott hajó azé a nemzeté, amelynek tagja elsőnek lép a fedélzetre és tüzi ki nemzeti zászlóját. A francia lapok szerint a mentőhajók „mint hiénák" estek neki a „halott oroszlán" tetemének, hogy szétmarcangolhassák.

Az égő és a hullámokkal küzdő Atlantique roncsához a Rood Zee hollandi vontató gőzös, további két francia mentőhajó, azonkivül az Iroise francia vontatógőzös és a Monitaure francia torpedóromboló volt a legközelebb.

Mind az öten versenyt futottak, hogy minél hamarabb érjenek a hajóhoz.

A versenyt Pichard kapitány, a Minotaure parancsnoka nyerte meg, egyik matróza az Atlantique faráról lecsüngő kötélhágcsón felkuszott, majd Pichard kapitány is követte a matrózt a fedélzetre. A kapitány vitte a francia nemzeti lobogót és az Atlantique hátsó részén árbocra tüzte.

Néhány perccel később a hollandi Rood Zee szintén kötelet dobott az Atlantique-ra. A Monitaure kapitánya felszólitotta a hollandi kapitányt, hogy o'dozza el a kötelet. A hollandi vonakodott engedelmeskedni s maga mellé vette a Simson német vontató hajót, amely azután szintén kötelet dobott át az Atlantique-ra.

A francia gőzös megindult a kötélre vont hajóval hátrafelé. Közben a két francia mentőhajó szintén kidobta köteleit, igy most már hat kötélen volt az Atlantique. Teljes

tizenkét órán át tartott a küzdelem a hajók között,

amelyek mindegyike az angol part felé igyekezett huzni az Atlantiquet. A két irányba huzás következtében az égő hajó egy arasznyival sem jutott előbbre, azalatt pedig a lángok ujabb mérhetetlen károkat okoztak a hajón.

Közben az egyik francia mentőhajó parancsnoka hangszóvón keresztül felkérte a Pollux francia aknavető hajó parancsnokát, hogy teljes gőzzel rohanjon át az Atlantique és a német hajó között és igy vágja el a kötelet. A Simson erre hirtelen meglazitotta a kötelet, ugy, hogy az mélyen elmerült a tengerben és amikor a Pollux keresztülhaladt, nem szakitotta el. Háromszor ismétlődött ez, de a Polluxnak nem sikerült a Simsont leráznia.

Ekkor már odaért a Rouzy holl'andi vontatógőzös is, amely egészen közel férközött az Atlantiquehoz, kötélhágcsót hajitott rá és egy embere kuszott felfelé. Evan Briand hadnagy, az Atlantique egyik tisztje, önként vállalkozott rá, hogy szekercével elfogja vágni a holland és német hajó köteleit. Már éppen felfelé kapaszkodott az Atlantiquera, amikor egy hullám a kis vontatógőzöst odavágta a hajó oldalához és igy történt, hogy a francia hadnagy ballábát összezuzta. Tegnap este térden alul amputálták a hadnagy lábát a tengerészeti kórházban.

Végül vége lett a hajók herce-hurcájának és megegyezés következtében

a két francia vontatógőzös és a Minotaure vontatta be az Atlantiquet a cherbourgi kikötőbe.

5 halott a hajóroncson

Cherbourg, január 7.

A mai nap folyamán a tüzoltók az Atlantiqeon öt holttestet találtak.

„ANGOL"BAN FRISS CSAPOLÁS
PARACELSUS SÖR

Folynak a tárgyalások a német nemzeti egységfront létrehozásáról

Berlin, január 7.

Papen volt kancellár és Hitler Adolf kölni találkozásának hire mozgásba hozta az egész politikai életet. A lapok vezető helyen foglalkoznak a találkozás jelentőségéve s ahhoz még mindig különféle kombinációkat füznek. A volt kancellárhoz és a nemzeti szocialistákhoz közelálló lapok a leghatározottaban cáfolják azokat a hireket, hogy Papen és Hitler találkozása Schleicher kancellár meghuktatását lett volna hivatva előkésziteni.

Hitler és Papen a kölni megbeszélésekről közös nyilatkozatot adtak ki, amelyben kijelentették, hogy a különböző valótlan német sajtóközleményekkel szemben tárgyalásaik során szóba sem került a jelenlegi kormányról alkotott felfogásuk, hanem csupán arról tárgyaltak, miképen lehetne létrehozni a nagy nemzeti egység frontot. Ezzel a nyilatkozattal kapcsolatban azt kombinálják, hogy a „harzburgi front" feltámasztásán fáradoznak.

A Vossiche Zeitung azt irja, hogy Papen és Hitler találkozását a Hereneklub két tagja, von Gleichen és Pabst őrnagy kezdeményezte. Ez a lap is azt állitja, hogy a megbeszélés célja a nemzeti szocialisták és az acélsisakosok ujabb együttmüködésének biztositására irányult. Papen volt kancellár egyébként a legközelebbi napokban Berlinbe érkezik és ugy tervezi, hogy hétfőn beszámol Schleicher kancellárnak a nemzeti szocialisták vezérével folytatott kölni tanácskozásáról.

Ugyanakkor, amikor a jobboldali pártok komoly lépéseket tettek a közös egységfront létrehozására, a sajtó egy része azt állitja, hogy Schleicher kancellár közeledést keres a baloldali pártokkal. Erre főkép abból a találkozásból következtetnek, amely pénteken délben történt meg a kancellár és Braun porosz miniszterelnök között. Schleicher és Braun annak a módját keresték, miképpen lehetne elkerülni a birodalmi gyülés feloszlatását. A pénteki megbeszélést a legközelebbi napokban folytatják.

LAPUNKAT TÁMOGATJA, HA HIRDETŐINKNÉL VÁSÁROL

Szivszélhüdésben meghalt Négyessy László budapesti egyetemi tanár

Kormányzói kinevezése és nyugalomba vonulása napján érte a tragikus halál

Budapest, január 7.

Négyessy László dr. egyetemi tanár szombaton este Sándor-tér 4. szám alatti lakásán tragikus körülmények között meghalt. Az országos nevü irodalomtörténész szombaton este lakásán hirtelen rosszul lett s rövid tusa után szivszélhüdésben kiszenvedett.

Dr. Négyessy László váratlan halálát még tragikusabbá tette az a körülmény, hogy éppen a megdöbbentő haláleset napján kapta meg nyugalomba vonulása alkalmából a Kormányzó magas kitüntetését, a II. osztáyu magyar érdemkeresztet. A kormányzói kitüntetést a Hivatalos Lap vasárnapi száma a következőképen közli:

Az erről szóló hivatalos közlemény a következőket tartalmazza:

A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Négyessy László dr. budapesti tudományegyetemi ny. r. tanárnak az egyetemi oktatás és tudományos munkásság terén szerzett érdemei elismerése alkalmával a II. osztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

Négyessy László iró és esztétikus született Szentesen 1861 március 6-án. Már egyetemi hallgató korában kifejtette a magyar verstan-reformra vonatkozó nézeteit, amelyek később érvényre is jutottak. Gimnáziumi tanár lett 1885-ben Egerben, 1887-ben egyetemi magán-, végül 1911-ben rendes tanár lett.

Nyelvtudományi értekezésein kivül főként verstani, magyar irodalomtörténeti munkássága maradandó értékü.

Tüzvész pusztitott el egy svéd vitorláshajót

Göteborg, január 7.

Svédország egyik vitorlás hajóját a tüzvész teljesen elpusztította. A tüz csütörtökön tört ki a hajó belsejében s minden oltási munka hiábavaló volt, mert kigyulladt a hajó egész olajkészlete s felrobbant. A tüz már-már a városra is átterjedt, ezért a hajót kivontatták a nyilt tengerre. A lángok mindemellett felgyujtottak néhány közelben álló házat, a parti tüzet azonban a tüzoltók még idejében megfékezték.

A szociáldemokrata kongresszuson rosszul szerkesztett ósdi lapnak minősitették a Népszavát, amely ellen hét és félszáz sajtóper indult pár év alatt

Peyer, Farkas, Weltner, Reisingerné, Schiff, Berliner, Gál Benő, Bechtler, Mező és Dick György voltak az első nap főszónokai

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A magyarországi szoci-áldemokrata párt tegnap kezdte meg Budapesten XXIX. (egy hiján harmincadik) kongresszusát. A veres nagygyülés a házi cseté-paték ügyében indult, bár Peyer Károly megnyitó beszéde alatt a jelenvoltak Dick elvtárs vezérletével kórusban üvöltötték a Conti-utcából: „Éljen az emigráció!... Éljen az emigráció'!...

A megnyitás végeztével Ausztria és Csehszlovákia veres delegátusai üdvözölték a népet, majd Farkas István számolt be arról, hogy az országos vezetőség és parlamenti csoport jelentéseit nincs módjában ismertetni, mert azokat a rendőrség egy vizsgálóbirói végzés alapján elkobozta. A következő negyedórában a kormány ócsárlása következett. A szakszervezeti önérzetet nagyban fokozta az az örvendetes bejelentés, hogy 1925 óta 749 sajtóper indult a „Népszava" ellen, amiből 1932-re 94 jó svájfolt sajtóper esik. A munkások filléreiből fenntartott hecclapot egy év alatt kilenc esetben kobozták el: sőt két alkalommal be is tiltották.

Weltner Jakab volt népbiztos felszólalása után egy elvtárs azt követelte, hogy a moszkvai Gottesmann-féle rádióhoz hasonlóan a pesti mikrofont is tegyék szabaddá a marxista eszmék propagálására. Reismann az OTI-ról, Bárd elvtárs a proletárjogról értekezett.

A kongresszus délutánja a botrányok jegyében folyt le. Veres Péter balmazujvárosi „elvtárs" a Népszavát támadta.

— A Népszava — mondotta — ócska verkli, mert a mai világnak szenzáció-ujságok kellenek. Ez a városi munkásság szükséglete. Ezzel szemben a falusi paraszt, aki csak vasárnap ér az olvasásra, jól szerkesztett és vallásos áhitatott sugárzó hetilapokat kiván.

A pokolian rosszul szerkesztett Népszava leszólása után Reisingerné szpiccesezett, majd Riesz elvtárs megbotránkozásának adott kifejezést, hogy a pártba belépő entellektüellek (keresztények) nem találják magukat otthonosan. A Gárdos Mária Peyert támadta, amiért megnyitójában nem üdvözölte elég szeretettel az emigránsokat. A következő felszólalók a Siff Rezső, a Gál Benő, a Berliner Márton, a Büchler, a Bechtler, a Wirt és a Mező Ádám voltak. Már-már ugy látszott, hogy nem is akad több felszólaló, amikor váratlanul szólásra emelkedett a Dick György, aki a vidéki gyülések betiltása miatt panaszkodott. Egy másik elvtárs a tömegmozgalmak fontosságáról beszélt. Felszólalt még a Rónai, végül pedig Keresztes elvtárs kifejtette, hogy a mai világválságnak egyetlen oka van: a klerikális reakció...

Ezzel a kijelentéssel a XXIX. (egy hiján harmincadik) szoci-áldemokrata kongresszus első napja befejeződött. A további két nap iránt Conti utcai körökben lázas érdeklődés mutatkozik.

Ruffy Varga Kálmán és Vidoni János ünneplése a Katholikus Otthonban

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

A Katholikus Otthonban szombaton este 8 órai kezdettel Ruffy-Varga Kálmán felsőházi tag, akadémiai igazgató és Vidoni János gyáros tiszteletére társasvacsora volt, amelyen mintegy százan jelentek meg a katholikus társadalom vezetőköreiből. A két köztiszteletben álló közéleti férfiu ünneplésére az adott alkalmat, hogy Ruffy-Varga Kálmánt nemrégiben választották meg a debreceni katholikus egyházközség világi elnökévé. Vidoni János pedig a napokban kapta meg az olasz koronarend lovagi keresztjét.

A társasvacsorán először dr. Lindenberger János apostoli kormányzó emelkedett szólásra és meleg szavakkal üdvözölte Ruffy-Varga Kálmánt és Vidoni Jánost. A magasszárnyalásu beszédre mindkét ünnepelt nevében Ruffy-Varga Kálmán válaszolt, hangoztatván beszédében a keresztény egység, megértés és békesség fontosságát. A lelkes hangulatu társasvacsorán dr. Böszörményi Béla és Kummergruber Emil szólaltak még fel.

Leltári árusitás!

Két remek szines ing: szintartó, alábélelt, teljes méretü

potom olcsón

2 galléros fronch P 4.80

2 galléros oxford P 6.80

Békés Lajos

Vulkan kitörés és földrengés Chilében

Buenos-Aires, január 7.

Az Andesek területéről jelentik, hogy az ottani vulkánok ujra működésbe léptek. Ezuttal Longquimar, Calbuco és Llaima vulkánokról van szó, amelyek Chile területén vannak. A kráterekből láva és füstgomoly vetődik ki. A tüzoszlop magasan lobog és messziről látható. A környéken lévő nagy legelőterületek a hamueső következtében használhatatlanná válnak.

Ujabb jelentések szerint a lávakitörés környékét földrengés is megrázta.

TESTEDZÉS

Megállapodás jött létre a magyar-német uszómérkőzés ügyében

Budapest, január 7.

Binner Valter tankerületi főigazgató, a német uszósport vezetője, a nemzetközi uszószövetség elnöke Budapesten tartózkodik és a nemzetközi uszószövetség ügyeit dr. Donáth Leóval, a magyar-német uszómérkőzés részleteit pedig Komjády Bélával, a MUSz ügyvezetőjével letárgyata. A német-magyar uszómérkőzés hét egyéni és két csapatversenyből áll, u. m. 100, 400 s 1500 m-es gyorsuszásból, 200 m-es melluszásból, 100 m-es hátuszásból, műugrás és toronyugrásból, 4x200 m-es gyorsuszó stafétából és vizipolómérkőzésből. A nagy költségekre és a kedvezőtlen gazdasági helyzetre való tekintettel minden számban egy-egy versenyző indul, a pontozás pedig ugy történik, hogy a győztes két pontot, a vesztes egy pontot kap, mig a stafétában és vizipolómérkőzésen 4, illetőleg 2 a pontozás.

—

Levente asztali tennisz-verseny

Debrecen sz. kir. város V. és VI. kerületi levente egyesületei folyó hó 6. és 7-én a volt Bábaképző intézetben levő Levente Otthonukban asztali tenisz egyéni háziversenyt rendeztek.

A verseny helyezettjei:

1. Balogh János V. ker. L. E.
2. Rácz Béla V. ker. L. E.
3. Ferenczy Lajos VI. ker. L. E.
4. Berger József VI. ker. L. E.
5. Kiss István V.ker. L. E.
6. Gyarmati József VI. ker. L. E.

Az V. és VI. kerületi levente egyesület folyó évi február hó elején megrendezi Debrecen sz. kir. város 1933. évi levente egyéni és páros asztali tenniszbajnoki versenyét.

Ezen versenyen előreláthatólag rekordszámu versenyző fog résztvenni.

Ezen verseny helyezettjei érem és oklevél dijazásban fognak részesülni.

A Bocskay legyőzte Eszak-Bajorország válogatott csapatát

Szép győzlmet aratott a Bocskay Würzburgban, Sziciliai meccsei után Eszak-Bajorország válogatott csapatával találkozott és 4:3 (2:1) arányban győzött.

Vasárnap a Bocskay Schweinfurtban játszik.

CSILLART legolcsóbban METEORNÁL vásárolhat
PIAC-UTCA 9.

Debrecen területén szünőben van a tifuszjárvány, amely hat hónapig pusztította a lakosságot

A tiszti főorvos jelentése szerint egy hónap alatt százötvenöttel csökkent a megbetegedések száma — A nagy haláltokozó percent a járvány oldódására mutat

(A Debrteeni Ujság tudósitójától.)

Dr. Láng Sándor egészségügyi főtanácsos, Debrecen város tiszti főorvosa a közigazgatási bizottság szombati ülésén az alábbiakban terjesztette elő jelentését a város december havi közegészségügyi állapotairól.

Decemberben a közegészségügyi állapotok némileg javultak. Az összes szülttések száma 200, a halálozásoké 209, a szaporodás minus 9, amivel a novemberi minus 1.4 szaporodási arányszám minus 0.87-re szállott alá. Halvaszületés 13, vetélés 57, összesen 70 volt.

Fertőző megbetegedések: roncsoló toroklob 48, két halálozással, vörheny 52, egy halálozással, kanyaró 107, szamárhurut 6, bárányhimlő 47, hasihagymás 71, tizenöt halálozással veszettségre gyanus ebnarás 1, gyermekágyi láz 1 és két halálozás, emberi lépfene 2.

E számadatok azt mutatják, hogy az összes komoly fertőző betegségek a novemberihez viszonyitva gyérültek, igy a roncsoló toroklob hattal, a vörheny 19-el, a hasihagymáz 165-tel. Feltünő azonban ez utóbbinál a 21 percent halálozás. *Ez a nagy halálozási percent a járvány oldódásának megszokott jelensége s remélhetjük, hogy a tifuszjárvány nem sokáig fog már tartani.*

Nevezetesebb halálokok: heveny fertőző betegségek 25, gümőkór 22, rák 9, görcsök csecsemőknél 6, bélhurut 4, baleset 3, öngyilkosság 5, gyilkosság 1.

Közalapok terhére gyógykezeltetett 1185 beteg, fennjáró 916, fekvő 269. Stefánia szövetség intézeteiben 1266 csecsemő és gyermek beteget kezeltek összesen 1523 rendelésben. Szegényházban ápoltatott 218 egyén, eltávozott 4, meghalt 2, ápolás alatt maradt 212, beteg volt 39.

Mentőknek összesen 420 esetük volt, igénybe vétetett a hatóság által 227, magánosok által 193 alkalommal. A kerületi szülésznőknek összesen 16 szegény-szülésük volt. A gyógyintézetekben kezeltek közül meghalt 101, helybeli 65, vidéki 36. A vizvezeték vize kifogástalan volt.

Az elemi kárt szenvedett debreceni kisgazdák nagyrésze kimaradt az adókedvezményekből,

mert a kárbecslési eljárásról nem tájékoztatták őket idején

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Közismert dolog, hogy a Tiszántulon husz esztendő óta nem volt olyan nagy elemi kár, mint ezen a nyáron, mikor egyszerre érte el a lábon álló vetést a hőguta és a rozsda. Kétségtelen az is, hogy ez az elemi károsodás nem egyes határrészekre vagy egyes birtokokra, hanem az egész debreceni határra és azon tul a tiszántuli országrészre is kiterjedt.

A közadók kezeléséről szóló törvény és az ehez kapcsolódó rendeletek ilyen esetekben világosan előirják, hogy ilyen esetekben a hatóságoknak hivatalból fel kell becsülni az elemi kárt. A törvény rendelkezései annyira kedveznek a kisembereknek, a tájékozatlanabb és szétszórtan élő gazdaközönségnek, hogy személyes egyénenkénti kár bejelentésére csak azok a nagyobb birtokosok vannak kötelezve, akiknek kataszteri tiszta jövedelme eléri az évi 1000 koronát. A kisebb birtokosok közül, ha csak egy is bejelenti az elemi kárt, akkor a hatóságok kötelesek az egész határrészben megejteni a kárbecslést és felbecsülni azoknak a kárát is, akik közvetlenül nem tettek bejelentést.

A gazdák kétharmadrésze elesett az adóelengedéstől

A mai sulyos viszonyok között, amikor a nyilvánosság előtt is állandó panaszok hangzanak el a magas adók miatt, nagy jelentősége van az elemi kár felbecsülésének, mert ennek alapján adhatnak az adóügyi hatóságok adóelengedést, vagy adótörlést.

Méltán feltünhetett mindenkinek, hogy amikor az elmult nyáron valóban elemi erejü csapások seperték el a gazdaközönség minden reménységét s amikor minden gazda egyformán szenvedett károsodást, addig az elemi kárbejelentések száma feltünően alacsony volt. Háromezer önálló gazda közül mindössze ezer jelentett elemi kárt, tehát a debreceni gazdaközönség egyharmada, mig a másik kétharmadrész elesett attól, hogy kárbecslés révén adóelengedéshez jusson.

A tanyai gazdák panasza

Ennek a helyzetnek sulyossága csak most vált nyilvánvalóvá, amikor a tanyai gazdaközönség is be bejön a városban és széltében panaszolja, — hogy a nyáron szenvedett anyagi kárának ellenére ugyanolyan adókat kell fizetnie, mint a mult esztendőben.

A gazdák körében nyiltan hangoztatják, hogy ennek a helyzetnek nem a pénzügyi hatóságok az okai. Sőt kifejezésre jut az a vélemény is, hogy akkor, amidőn Debrecen város emlékezetes adóközgyülésén mindenki, még a helyi városi szervek is a kormányt okolták a magas adókért, addig épp a helyi szervek részéről történt olyan sulyos mulasztás, vagy elnézés, melynek semmiesetre sem oka a kormány.

A legkisebb gazdák maradtak ki a kedvezményből

A gazdák előadása szerint a közigazgatási hatóságnak meg kellett volna hirdetni, hogy hol, mikor és milyen módon kell bejelenteni az elemi károkat. Ez azonban nem történt meg. Legalább is nem történt olyan formában, hogy külsőségeken, tanyán lakó gazdaközönség arról értesitést szerezhetett volna. A meghirdetést a külsőségeken kellett volna eszközölni, mert hiszen a debreceni határ sok helyen ötven kilométeres hosszuságban terül el és igy a gazdák, akik dologidőben nem jöhettek a városba, nem tudhatták arról, hogy elemi kár cimén adóelengedést lehet kérni. Igy aztán ebből a kedvezményből csak a nagyobb gazdák, földbirtokosok részesülhettek, mig a kisgazdák, a 10—20 holdasok, akik a legnagyobb többséget teszik és akiket legjobban sujtottak, az Isten csapásai, kimaradtak a kedvezményből.

Mulasztás történt

A gazdák szerint a gazdavédelmi szerveknek lett volna kötelességük, hogy egy gazda nevében olyan bejelentést eszközöljenek, mely az egész határra érvényes. Ha ugyanis egy gazda a társai nevében is jelenti, hogy elemi kárt szenvedett, akkor az adóhivatalnak fel kellett volna becsülni az egész határt. Miután azonban ilyen bejelentés nem érkezett, természetes, hogy az adóhivatal ezt nem tehette meg.

Igy történt meg azután, hogy amikor a kárbecslő közegek kimentek, csak annak becsülték meg a kárát, aki bejelentette. Megtörtént, hogy egyik gazdánál 60—70 százalékos kárt állapitottak meg, a szomszéd földjének gazdájánál azonban már nem volt kárbecslés, mert az nem tett bejelentést. A törvény rendelkezései szerint pedig mód lett volna, hogyha az egész határra szóló bejelentés megtörténik.

Kétezer kisgazda esett el a kárbecsléstől

A mai nyomoruságos viszonyok között legalább kétezer debreceni kisgazdának jelentett volna előnyt a kárbecslés megtörténte. Egy tizholdas birtoknál ugyanis a földadóval és járulékaival, melyek között községi pótadó, egyházi adó, inségadó, utadó és még Isten tudja, hányféle adózás terén a kárbecslés után járó adóelengedés.

Nyugodtan lehet azt mondani, hogy Debrecen város gazdaközönségének igy a következő évben legalább 100—150.000 pengővel kevesebb adót kellett volna befizetni, ami a mai nyomoruságban horribils összegnek számit.

Az elkeseredett kisgazdák most báró Vay László főispántól remélnek segitséget s teljes bizalommal a főispán általánosan tisztelt személye iránt hozzá akarnak fordulni azzal a kérelemmel, hogy ügyükben járjon el a miniszteriumnál. Természetes, hogy most már, mikor a földek ujra be vannak vetve, nem lehet keresztülvinni az általános kárbecslést, azonban lehetőség lenne arra, hogy azok a kisgazdák is, akik kárukat nem tudták bejelenteni, hasonló adóelengedésben részesüljenek, mint azok a birtokosok, akik bejelentették kárukat és megkapták az adómérséklést.

Debrecen város közigazgatási bizottsága 1933-ra megválasztotta az albizottságok tagjait

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Debrecen város közigazgatási bizottsága szombaton délután 4 órai kezdettel tartotta szokásos havi ülését báró *Vay* László főispán elnöklése mellett. A bizottság a szokásos jelentéseken kivül egyévi időtartamra megválasztotta az egyes albizottságok tagjait.

A fegyelmi bizottságnak rendes tagjai lettek választás után dr. Baltazár Dezső ref. püspök, a kormányhatóságok részéről Surgoth Jenő gazdasági főfelügyelő és Vasady Lajos tanfelügyelő. Póttagul Pásztor Ferencet választották meg.

A gyámügyi felebbviteli bizottságba dr. Kölcsey Sándor kamarai elnököt és dr. Magoss György felsőházi tagot, mint rendes tagokat és dr. Brunner Lajost, mint póttagot választották be. Ugyanebbe a bizottságba báró Vay László főispán Bakóczy Gábor földbirtokost és dr. Nagy István ügyvédet rendes, Pásztor Ferencet pedig póttagokul nevezte ki. Az adóügyi albizottság tagjai dr. Kölcsey Sándor, dr. Magoss György, Pásztor Ferenc, Brunner Lajos, póttagjai Bakóczy Gábor és dr. Nagy István lettek.

A gazdasági albizottság következőképen alakult meg: Pásztor Ferenc, Bakóczy Gábor, Őry István, Steinfeld István, Jóna István és Králl János erdőtanácsos. A népoktatási bizottságba Baltazár Dezsőt, dr. Nagy Istvánt és Pásztor Ferencet választották be. Utügyi albizottság: dr. Tóth Lajos és dr. Magoss György. Kisajátitási bizottság: dr. Kölcsey Sándor és dr. Magoss György. Telepitési bizottság: dr. Magoss György, dr. Kölcsey Sándor. A közegészségügyi albizottságba dr. Tóth Lajos professzort, dr. Bögel József főorvost és dr. Brunner Lajost választották meg.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

ZOKON NE essék...

Százesztendős Jövendőmondó

Egykoru tsiziók szerint öszveállitotta s az 1933-ik közönséges esztendő állapottyaira alkalmazta: Lisztiusz

Régente: Vizöntő hava — Mostanság: Vizfurás hava

J A N U Á R I U S

Pythiai szemem az jövőbe réved:
Nem sok reménységgel idvezlem az évet.
Furtsa téli világ szükölködik hóban,
Valamennyi forrás bédugul e hóban.
Hő- és gázfúvásban uj likakat ásunk,
Leszen dugulásban öszves pénzforrásunk:
Dugult zsebeinken tsinálhatna, sajna,
Egy kis eruptziót Faller meg a Vajna...

Régente: Halak hava — Mostanság: Hüllők hava

F E B R U Á R I U S

Esmeg itt a kora áfrikai zajnak:
Szakadatlan sora farsangi ritsajnak.
Telve sokasággal báliterem, porta,
Putzér hátak börét feszíti a' borda.
Lányok, mint az tsövek... anyák, mint az kalászok:
Ugrálnak a tsontok, tsigolyák, lapotzkák.
Tsoszogva rumbáznak, tsúszva bigineznek,
Báli védnököknek minket kineveznek...

Régente: Kos hava — Mostanság: Kisokos hava

M A R T Z I U S

Martziusi napfény a gazdákra áldó:
Váltógazdaságot nyomja a sok váltó...
Világválságunkat ragyogó dits éri,
Mindenki az napot nyugtával ditséri!
Téli bajok, gondok igentsak elülnek,
Gumitsizmák, bundák zatziba kerülnek.
Az, ki okos ember, enaen-eszit áldja:
Tavaszi kabátját immár ki se váltja...

Régente: Bika hava — Mostanság: Ökör hava

A P R I L I S

Világválság ujja megszalad a' mappán:
Tanátskozik esmeg Amerika, Jappán,
Kongó Tzelebesszel, ánglius a frantzzal,
Megy a világ sorja rettenetes flantzzal...
Készfizető népek antant betsin állnak,
Genfi bizottságok semmit se tsinálnak,
Appellál a' sok nép bötsületre, kegyre:
Felszarvazott világ reménkedik egyre...

Régente: Ikrek hava — Mostanság: Álláshalmozás hava

M Á J U S

Állásnélkülieknek esmeg szervezkednek,
Eddigi pontokhoz ujat tervezgetnek.
Körmöl a' gyakornok, malom öre malmoz,
Magyar ifijuság álláspontot halmoz,
Ezalatt meg gyülik, mint szánkon a pállás:
Bizonyos körökben ilyen-olyan állás,
Mi meg... a szerentse, ha megáztat börig:
Felvisszük a' rangot malomellenörig!

Régente: Rák hava — Mostanság: Hárem[illegible] hava

J U N I U S

Adósságainkban kissé odébb úszunk,
Világ folyásában hátrafele tsúszunk.
Mig az jövendőnek uj utakat ásunk:
Minden ügyeinkben leszen maradásunk.
Tervek özönére mutat a sors ujja:
Az demokratákét tzutzi-vezér fujja,
Kisgazdapárt fujja magyar rög eszméjét:
Ki-ki fujja tehát maga rögeszméjét...

Régente: Arszlán hava — Mostanság: Strandhösök hava

J U L I U S

Debretzeni strandon vagyon ujra böség:
Megkezdi a fürdést sok elökelőség...
Sidómentes kabint ellepi az árja,
Árjamentes kabini az 'sidókat várja...
Trikók és pizsámák sokasodva gyülnek,
Árják és nem-árják tsak összevegyülnek:
Vigan lubitzkolva ugrálnak a hőben,
Mint az tütsök szokott nyári feredőben.

Régente: Szüzek hava — Mostanság: Zűszek hava

A U G U S Z T U S

Minthogy az alföldön kánikula, tűz ég:
Utónyaralásra elutaznak Züszék...
Stern megy a Tirolba, Singer fia Ritzbe,
Büchlertül a család fut a' Biarritzbe...
Ám ha devizákat ezidén sem adnak,
Öszves intimpisták esmeg itt maradnak,
Ahol tudomány lesz minden hal-atomból
S Epstein Sala tombol ki a Balatonból...

Régente: Mérleg hava — Mostanság: Adómorál hava

S E P T E M B E R

Nyári idők múltán septemberbe érünk,
Az adómoráltul felpezseg a' vérünk:
Öreg kereskedők betsukják a bótot,
Pótkeretek szárnyán emeljük a pótot.
Inségrészesedést átirjuk e hóba
Inségilletékbe, járulékadóba,
Kövezetadóhoz kerül még egy nulla:
Igy lesz az alanyból hátralékos hulla.

Régente: Skorpiók hava — Mostanság: Hiénák hava

O C T O B E R

Jön a levélhullás... leszen-e még más is?
Leszen octoberben adóbehajtás is...
Licetációkon rendezzük a bútort:
Három pengő huszért megveszik a bútort,
Kilentzért a perzsát, ötért meg a divánt,
S amit Al Capone mitőlünk elkívánt:
Ingóságainkból ötskát raktároznak,
Rajtok az hiénák jótskán lakmároznak.

Régente: Nyilas hava — Mostanság: Baklövő hava

N O V E M B E R

Napok telnek-mulnak... tovatünik száz is,
Nyári szünidőben öszvegyül a Ház is,
Napirendi kérdést napirendre vesznek:
A nagy asztal körül tsak ugy veszekesznek.
Pakots veri padját, Gál a szavát dörgi,
Tsoutkerete mögül bakot lő az Györki.
Három napig huzzák, három éjjel tolják:
Képviselőházat ujfent elnapolják...

Régente: Bak hava — Mostanság: Krach hava

D E T Z E M B E R

Ezek után pedig ne tsudálkozz, ember:
Havasesőn kivül mitse hoz detzember...
Azaz, hogy egy tseppet tsak előbbre jutunk:
Adót es fizetünk, amennyit tsak tudunk,
Európa felett Amerika leszen,
Válság-mególdásra javaslatot teszen:
Egyszer az jó világ majd tsak idetéved...
Addig is kivánok sofortprogramszerü
BOLDOGABB UJ ÉVET!

Külföldi koksz, koksz-brikett, mindenféle elsőrendü hazai szenek és tüzifa legolcsóbb árban: **Gabányi** cégnél Debrecen legrégibb széntelepén kapható.
Cégtulajdonos: LÁNG MIKLÓS, CSAPÓ-U. 28. Telefon: 24—49.

FŐISKOLA

Ismerkedő teadélutánt rendez a Csaba-bál előtt a Csaba dr. Balassa János törzse

Február 1-én a régi hagyományos fényes keretek között fog lefolyni a Csaba-bál. Annak sikere érdekében a dr. Balassa Törzs január 15-én délután 6 órai kezdettel az Angol Királynő zöld termében teadélutánt rendez. Meghivók Csaba, klinikai telep cimen igényelhetők. Kötelező teajegy 70 fillér. A zenét a Csaba szalonzenekara szolgáltatja.

Frontharcosok müsoros estélye

Ma, vasárnap este lesz a Frontharcosok tánccal egybekötött müsoros estélye saját otthonukban (Piac-utca 34., régi főposta épület I. em.). A müsor pontosan este 8 órakor kezdődik. Müsor után tánc éjféli 12 óráig. Az estélyen minden tagot és hozzátartozók megjelenését elvárjuk. Belépődij nincs. Megjelenés egyszerü utcai ruhában. Vigalmi bizottság.

Szombaton lesz a Tiszántuli Szépmives Céh ünnepélyes céh-dé.utánja

(A Debreceni Ujság tudósitójától) Ismeretes, hogy a Tiszántuli szépmives Céh január 14-re, szombatra nagyarányu és nivós müsoru céhülés rendezését vette tervbe, amelynek müsorát most már teljes egészében elkészitették. Az előadás dé után fél öt órai kezdettel lesz megtartva a ref. Kollégium disztermében. Az ünnepélyes céh-ülés teljes müsora a következő:

1. Farkas Nándor: Az én asszonyom. Előadja a Városi Dalegylet, Forrai István Céh-tag vezényletével. 2. Megnyitó beszéd. Tartja dr Baltazár Dezső püspök, a Céh elnöke. 3. Dr Baltazár Dezsőnek, a Céh elnökének: „Csokonai" cimü versét és Oláh Gábornak, a Céh társelnökének: „Ledőlt ország" c. versét szavalja dr Schammadinger Józsefné, a Céh tagja. 4. Delibáb. Novella. Irta és felolvassa: Marschalkó Lajos, a Céh választmányi tagja. 5. Versek. Irta és felolvassa: Benyovszky László, a Céh tagja. 6. Forrai István—II. Lukács Laura: Minden virágát... Mi csak igy szeretünk..., Csak téged szerelek... P. Nagy Zoltán—Fényes Jenő: „Platán alatt". Énekli T. Timár Ila, a Céh választmányi tagja, zongorán kiséri Forrai István, a Céh tagja. 7. „Egy erdélyi humorista." Kapcsolat az erdélyi szépmivesekkel. Irta és előadja: Péterffy László, a Céh tagja. 8. Versek. Irta és felolvassa: Fényes Jenő, a Céh ügyv. alelnöke. 9. Corelli-Leonard: La Follia. Hegedün játsza: Szendy Tihamér, a Céh tagja, zongorán kiséri: Szabó Emil, a Céh tagja. 10. Céh propaganda. Intézi: Nagy József, a Céh főtitkára.

ÓZDI SZÉN PRIMA SZÉN
ÓZDI SZÉN FOGALOM
ÓZDI SZÉN JÓL MELEGIT
ÓZDI SZÉN NYUGALOM
Vegyen ózdi szenet olcsón a Népszövetségi Hitelszövetkezetnél Szent Anna-u. 10. T.: 31-32, és 32-31. Rendelhető a dohánytőzsdékben is.

14 napos téli vásár

amely nálunk azt jelenti, hogy a raktáron levő összes téli áruinkat piacra dobjuk és minden elfogadható árban árusitjuk.

Női téli harisnya **0.75**	Korcsolya szwetter tiszta gyapjuból **10.80**	Pongyola és ruha-flanell **0.68**	Női téli nadrág belül bolyhos **1.80**
Angol téli harisnya kockás **1.-**	Női kötött ruha selir gyapjuból **16.50**	Cord bársony minden szinben **2.90**	Test combiné sweizi modell **2.60**
Férfi téli zokni **0.50**	Női oroszka prima minőség **4.80**	Crepe de chine nehéz minőség **3.20**	Gyapju nyaksál **1.20**
Női vagy férfi bélelt kesztyü **1.-**	Férfi pullóver vagy mellény **4.-**	Lion kabát és bunda bélésre **2-.**	Műselyem nyaksál **0.75**
Gyermek bélelt kesztyü **0.80**	Férfi trikóing és nadrág Ia minőség **4.-**	Mosott kelengye vászon **0.96**	Sapka-sál garnitura **2.40**
Börkesztyü bélelt pécsi gyártmány **5.40**	Korcsolya öltöny bemelegitő **3.96**	Prima angin párnatoknak **0.98**	Sweizi sapka **2.-**

Vásárunk kezdete hétfőn reggel 9 órakor

Csillag Testvérek

Piac és Simonffy u. sarok.

A debreceni inségakció keretében csökkenteni kellett az előirányzott munkanapok számát

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) Debrecen város inségakció-bizottsága szombaton délelőtt ülést tartott dr. Vásáry István polgármester elnöklésével. Az ülésen dr. Csürös Ferenc kulturtanácsnok ismertette a bizottság határozatát, melynek értelmében az inségmunka a mai megállapitott murkanapok szerint nem folytatható tovább, minthogy a rendelkezésre álló összeg idő előtt kimerülne. Ennek következtében nincs más hátra, mint a munkanapokat redukálni kell.

A bizottság a munkanapok csökkentését a következőképen hozta tervezetbe: 6 munkanap helyett 3 nap, 9 helyett 5 nap, 12 helyett 10 nap, 21 helyett 15 nap és 25 helyett 20 munkanap kontempláltassék az egyes csoportok szerint. Csürös tanácsnok jelentette, hogy a munkáltatások zavartalan folytonossága még ilyen csökkentések mellett is csak február végéig van biztositva. ezzel szemben remélhető, hogy a befolyó összegek a március hónapra tervezett inségmunkák fedezésére elegendők lesznek.

Az inségakció-bizottság tervezetét dr. Vásáry István polgármester tudomásul vette.

A piarista öreg diákok szövetségének összejövetele

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) A piarista öreg diákok szövetsége csütörtökön, 5-én este tartotta rendes havi összejövetelét az Angol Királynő zöldtermében. Az öreg diákok igen nagy számban jöttek el. Az estélyen mindvégig a legkitünőbb hangulat uralkodott. Vacsora után dr. Diczigh Géza tanár, a szövetség főtitkára az ujév alkalmával költői szárnyalásu beszéddel üdvözölte a Szövetség tagjait.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után felkérte dr. *Csatth* Kálmán öreg diákot, az est előadóját, hogy diákélményeit adja elő. Dr. Csatth Kálmán kir. ügyész mindvégig lebilincselő, igen szellemes és közvetlen előadásban sorolt fel egy csomó apróságot, csinyt diákéveiből, melyet a jelenlevők sürü nevetése szakitott meg. Utána dr. *Rutty-Varga* Kálmán felsőházi tag, a Szövetség elnöke megköszönte dr. *Diczig* főtitkár üdvözlését és a Szövetség tagjainak boldog ujévet kivánt a maga részéről is. Vacsora után a megjelent hölgyek és öregdiákok egyideig Rácz Jancsi zenekarának játékát hallgatták, közben gyönyörködtek Kiss Béla postafőtiszt, öregdiák Rácz Jancsi zenekara kisérete mellett előadott kurucnótáján, később táncoltak is, minek csak a záróra velett véget. Az összejövetelen megjelentek: dr. Rutty-Varga Kálmán felsőházi tag, dr. Karl János igazgató, dr. Baltavári, Kummergruber, Pintér, Szücs és aVasdy piarista tanárok, Szarvas Ferenc és Leszinszky Kornél világi tanárok a tanári kar részéről, továbbá dr. Láng Sándor egészségügyi főtanácsos, t. főorvos és felesége, dr. Rutty-Varga Kálmán felsőházi tag, dr. Karl János igazgató, dr. Baltavári, Kummergruber, Pintér, Szücs és aVasdy piarista tanárok, Szarvas Ferenc és Leszinszky Kornél világi tanárok a tanári kar részéről, továbbá dr. Láng Sándor egészségügyi főtanácsos, t. főorvos és felesége, dr. Derekassy István főorvos, dr. Preininger Tamás egy. ny. rk. tanár, dr. Borossy Ferenc és felesége, dr. Böszörményi Béla, dr. Pórszász Károly, dr. Balázs Jenő, dr. Buczy Ferenc ügyvédek, dr. Nábráczky Béla vm. főjegyző, dr. Tóth János törvényszéki biró, dr. Csatth Kálmán kir. ügyész és felesége, dr. Kupás Sándor, dr. Gottenhuber Henrik v. t. fogalmazók, Szirmay Ödön örnagy, dr. Tarján Oszkár hév. felügyelő, Bohus Károly főpostaigazgató és leánya, Kiss Béla postafőtiszt, vitéz Szegedy Gyula főmérnök és felesége, dr. Diczig Alajos kamarai titkár, dr. Diczigh Géza tanár, Galamb Ferenc ny. máv. főfelügyelő, Pirtbauer Ferenc, felesége és Aranka leánya, Székely Adorján és Major Mihály gyógyszerészek, dr. Kupinszky Sándor tanácsnok és felesége, Kontsek László és felesége, Tóth Béla, Rauchbauer Ödön földbirtokos és felesége és még számosan.

NOLDI ÉS FINZI
minden este 10 órától a
BIKA FEHÉR SZALONBAN.

A VÁROSI KÖZIGAZGATÁS STATISZTIKÁJA

Az ipari közigazgatás statisztikája Debrecenben

Az elmult hónap folyamán 75 uj iparjogositványt adott ki az iparhatóság, ezek szakmák szerint a következőképen oszlanak meg:

Szatócs 16, liszt, főzelék kereskedő 9, rőfös és rövidáru kereskedő 5, hentes-mészáros 4, ócskaruha kereskedő 3, takarmány kereskedő, hangszer kereskedő, molnár, cipő kereskedés, könyv- és papir kereskedés, toll és tyersbőr kereskedés, ékszerész, cipész, sütő, korcsma 2—2, tüzelőanyag kereskedő, molnár, cipő kereskedés, terfiszabó, fésüs, mészáros, szobafestő, fehérneműkészitő, virág kereskedő, burgonya kereskedő, asztalos, fedrász, nőiszabó, fuvaros, kifőzés, villanyszerelő, vendéglő, vizvezeték szerelő 1—1.

A felsorolt iparok után az uj iparosok a város házipénztárába iparoktatási célokra ipardij cimén 652 pengőt fizettek be. Ipармegszüntetés iránti bejelentés tétetett 38 esetben. Telepengedélyezési helyszini tárgyalás volt 3 iparteleppel kapcsolatban. Az iparhatósági biztos részt vett az elmult hó folyamán az ipartestület ülésein. Zálogházi árverés volt a helybeli 2 zálogházak előirt hatósági ellenőrzése is foganatosittatott. Zárórántuli dolgozhatásra engedélyt nyert 12 cég.

—

A kihágási biráskodás statisztikája a városnál

A városi kihágási birósághoz az elmult hónap folyamán uj kihágási feljelentés történt 743 esetben, melynek megoszlása a következő: Állategészségügyi kihágás 2, ebtartási kihágás 2, ipari kihágás 38, közegészségügyi kihágás 19, mezőrendőri kihágás 22, mértékhitelesités elmulasztása 12, utrendőri kihágás 3, vámfizetés elmulasztása 129, erdei falopás 148, épitésrendőri 12, ipariskolai mulasztás 86, iskolamulasztás 151, mezőgazdasági terményhamisitás 23, piac és vásárrendészeti kihágás 67, üzleti záróra megszegése 4, ipari munkásvédelmi kihágás 2. A kihágási birók az elmult hó folyamán 85 megszüntető és felmentő, valamint 187 büntető itéletet hozott. 366 büntetőparancsot adott ki, 217 itélet emelkedett jogerőre, jogorvoslattal élt az itélet ellen 52 egyén. Kihágás miatt feljelentetett 579 férfi és 164 nő.

—

Tüzrendészeti statisztika a mult hónapban

A tüzrendészeti bizottság a mult hónap folyamán megvizsgálta a robbanó anyagraktárakat és felülvizsgálta az ujonnan létesitett levente lőteret. A város bel- és külterületén az elmult hónapban egy szalmakazal tüz, egy istálló tüz, 2 erdei élőfa tüz és egy kéménytüz, összesen 5 tüzeset volt. A tüzkárok összege kb. 160 pengő, mely biztositás hiányában nem térül meg. A tüzesetből kifolyólag emberi és állati életben kár nem történt. Az elmult hónap folyamán az épitési engedélyek nyilvántartásába 50 épitési engedély jegyeztetett be, hatósági mernöki szemle tartatott 11 esetben.

Elveszett

kedvenc tárgya?
Meg lesz, ha Debreceni Ujságban hirdeti.

Kettéhasitották egyik társuk fejét a zsákmányon összeveszett tolvajok

Székesfehérvár, január 7.

A Csákberény községhez tartozó szőlőhegyen Szabó Mihály gazda pincéjében ismeretlen földmives holttestére bukkant, akinek koponyáját feiszével hasitották ketté. A nyomozás megállapitotta, hogy ismeretlen betörők előző nap behatoltak a pincébe s valószinüleg közben összeverekedtek. Társukat agyonütötték, majd elmenekültek. A csendőrség folytatja a nyomozást.

Éjjel-nappal dolgoznak a debreceni mélyfurás kitisztitásán

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

A „Debreceni Ujság—Hajdufőld" már többizben beszámolt a hőforrás ideiglenes eldugulásával kapcsolatos furási munkálatokról, amelyek már több, mint egy hete szakadatlanul folynak. A homokbeomlás folytán elzáródott főakna kitisztitása Faller Gusztáv főmérnök vezetésével éjjel-nappal folyik s a felszivattyuzott viz hőfoka tegnap már elérte az 52 Celsius fokot.

Tudvalevő, hogy a debreceni hőforrás vize ezer méter mélységből tört fel és ennek a kilométeres aknacsőnek a használó hatóvá tételéhez szükséges volna egy olyan szivattyu-apparátus, amelyik ezer méter mélységre tudna lehatolni a csőben. A készülék azonban, amellyel most a mélyfurási telepen dolgoznak, mindössze száztiz méter hosszu. Jobb hijján ezt bocsájtották a mélybe s igy jelenleg percenként mindössze nyolcvan litert tudnak kiszivattyuzni. A hatalmas aknacső kitisztitása azért huzódik ilyen hosszu ideig, szombaton azonban a helyzet már az volt, hogy szivattyuzás nélkül is állandóan áramlott fel a gázos meleg viz, amelynek hőfoka folytonosan emelkedik. Most már egészen bizonyosra vehető, hogy rövid időn belül ismét a régi mennyiségben és hőfokon fog feltörni a debreceni hőforrás vize.

Tolvajnak nézte cselédjét és lelőtte

Kecskemét, január 7.

Solymossy László zöldségtermelő mult év márciusában egy éjszaka ágyában felébredvt azt hitte, hogy tolvaj jár az udvaron és töltött pisztollyal kisietett. A sötétségben egy alakot látott imbolyogni. A félszemü ember nem vette észre, hogy cselédje, Borsos József jár az udvaron s mivel felszólitására nem kapott választ, rálőtt. A golyó oly sulyosan megsebesitette a cselédet, hogy egész életére nyomorékká tette. Az ügyészség gondatlanságból okozott sulyos testisértéssel vádolta Solymossy Lászlót, a törvényszék azonban szándékosságot állapitott meg s ezért hat hónapi fogházra itélte.

Ruha teszi az embert!

Aki jó szabásu, jó anyagból készült ruhát visel, nagyobb önbizalommal és több szerencsével forog az életben, mint az, aki rossz szabásu ruhában szerénykedik.

A külső megjelenés rendkivül fontos!

Ezt minden tapasztalt férfi tudja.

Jó szabásu, prima anyagból készült férfi- és fiuruhákat, télikabátokat náluk vásárolhat a lehető legolcsóbban

Megszüntetett fióküzletünknek az Alföldi Ruhaközpontnak dus áruraktárát hatalmas főüzletünkben árusitjuk

Grünfeld Adolf és Társa

Piac-utca 37.
(Kistemplom mellett)

Százezer dolláros örökség maradt Coolidge után

Washington, január 7.

Calvin Coolidge, az Egyesült Államo elhunyt volt elnökének temetése szombat délután 3 órakor lesz szülővárosában, North-Hamptonban (Massachussetts állam).

Az Egyesült Államok volt elnöke után nem maradt nagy vagyon. Coolidge végrendelete alig százezer dolláros örökség felett rendelkezik. Azt állitják, hogy Coolidge elnökségének ideje alatt mindössze 75.000 dollárt takaritott meg. Hoover elnök, továbbá az amerikai kormány több tagja és a kongresszusnak számos tagja utban van North-Hamptonba s résztvesznek majd a temetési szertartáson.

Adósérelmek összeirása az iparosok között

Az Ipartestület elöljársága — mint erről már hirt adtunk — elhatározta, hogy az iparosok adósérelmeit összegyüjti és azokat küldöttség utján a pénzügyigazgató elé juttatja.

Az Ipartestület elnöksége épp ezért felhivja tagjait, hogy adóügyi panaszaikat foglalják irásba és azokat a szakosztályok elnökségének adják át. A panaszban fel kell sorolni, hogy lett-e kérelmezve az orvoslás, ha igen, mikor. Jött-e rá válasz, milyen szám alatt? A határozat lett-e tovább felebbezve, stb. Mivel pedig a sérelmek orvoslását csak akkor lehet remélni, ha azok pontosan és mindenkiről beérkeznek: az Ipartestület nyomatékosan figyelmezteti tagjait, hogy sérelmeiket minél előbb terjesszék elő.

Az esetleges még szükséges felvilágositásokat a szakosztályok elnöksége készséggel megadja.

— **Liszt Nándor és Marschalkó Lajos előadása Hajduböszörményben.** A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének hajduböszörményi csoportja január 14-én, vasárnap este 8 órai kezdettel kulturestélyt rendez a Tisza István-ház dísztermében, amelyen a „Debreceni Ujság—Hajdufőld" munkatársai: Liszt Nándor és Marschalkó Lajos tartanak felolvasásokt. A magas szinvonalu előadás müsora a következő: 1. Kelen Béla: Magyar vigjátéknyitvány. Előadja: Városi zenekar, vezényel: Papp Béla. 2. Marschalkó Lajos költeményeiből olvas fel. 3. Dr. Horváth Ákos: Éji dal; énekli a „MANSz" dalárda, Varga Béla karnagy vezetésével. 4. Dr. Liszt Nándor krokijaiból felolvas. 5. Táncjelenet; Varga Lajos: Magyar tánc c. versét szavalja Máthé Böske. a) Régen; Klasszikus magyar táncot lejtik: Dömötör Gitta és Kiss Magda. Zongorán kiséri Györössy Ili. b) Ma; Modern táncot bemutatják: Szilágyi Manci és Gaál Misi. Kisérik: Magi László, Papp Béla és Balogh Sándor. 6. Varga Lajos magyar dalokat énekel. 7. Zilahy Lajos: Virágosbolt. Idill. Szereplők: Kindernay Margit, dr. Molnár Gyula, dr. Kircsy György, Szabó Böske.

Nemzetünk gazdasági életét csak az ingóvagyon-érték devalválásával lehet helyreállitani

Dr. Vásáry István polgármester nyilatkozata nagyszabásu hitelpolitikai tervezetéről

(A Debreczeni Ujság tudósitójától.) Debrecen város magyar társadalmában élénk visszhangot keltett az a nagykoncepcióju, hatalmas felépitésü beszéd, amelyet dr. **Vásáry** István polgármester mondott a költségvetési vita alkalmából. Ebben a beszédben **Debrecen polgármestere megrázó szavakkal s érdekfeszitő adatokkal világitotta meg a gazdasági helyzetet. Természetes azonban, hogy a tárgy óriási terjedelme miatt a kérdés minden vonatkozására egy beszéd keretében nem lehetett kitérni s ezért a „Debreczeni Ujság—Hajdufölde" munkatársa most az egyes relációkkal kapcsolatosan meginterjuvolta a polgármestert, aki az alábbiakban volt szives nyilatkozni:**

Gazdasági válságunk okai

— Több mint egy évvel ezelőtt Debrecen város 1932. évi költségelőirányzatának tárgyalása alkalmával, de azóta is nem egy alkalommal rámutattam arra, hogy gazdasági életünk bajainak főforrása a mezőgazdasági termelás értékének évenként

csaknem másfél milliárdot tevő visszaesése

amely mellett a gazdasági élet más vonatkozásában az ennek következményeiként elkerülhetetlen visszaesés nem következett be. Igy állott elő az a helyzet, hogy bár a belső fogyasztás lényegesen visszaesett és a külkereskedelmi forgalom statisztikai adatai az exportnak nagy mértékü csökkenéséről számolnak be, az ipari termelés értéke még éveken át emelkedést mutat a mezőgazdaság csökkenő értékeivel szemben. Hasonlóképpen a magas kamatok következtében a betétek is emelkednek és a bankok is még az 1930. évi üzletévet is saját tőkéjük 9.7 százalékos kamatozásnak megfelelő nyereséggel zárták. A közterhek nemhogy kevesebbek volna, hanem még folytonosan emelkednek.

Nagyon természetes volt ilyen körülmények között, hogy bekövetkezett a hitélet válsága is.

Kétségtelen tényként állapitható meg, hogy ez a romlás, ami a mezőgazdaságot érte, fokozatosan átterjedt az iparra és átterjedt a pénzintézetekre. A lakosság tulnyomó része a mezőgazdaságból élvén, hogy a kamatokban és köztartozásokban jelentkező terheinek annyira-amennyire eleget tudjon tenni, a fogyasztását volt kénytelen csökkenteni. S ez jelentkezik az ipar prosperitását mutató számokban. Az a körülmény, hogy a mezőgazdaság hozadékának értéke rohamosan csökkent, nagy mértékben csökkentőleg hatott az ingatlanok értékére is, aminek folytán

bizonytalanná vált az ingatlanokat terhelő kölcsönök sorsa is.

Nemcsak a kamatokat lett képtelen a mezőgazdaság a változatlan, sőt inkább emelkedő közterhek mellett viselni és igy nemcsak nagymérvü kamatveszteségek állottak be a pénzintézeteknél, hanem most már veszélynek van kitéve a pénzintézetek által kihelyezett tőkék állaga is.

A hitelélet mozdulatlansága

Igy jutottunk el a hitéletnek abba a stádiumába, amelyikben jelenleg élünk, amelyik a maga mozdulatlanságában már szinte nem is volna életnek nevezhető. A gazdasági életnek ebbe a mozdulatlanság állapotába jut nap nap után ujabb és ujabb rész.

Folyton szaporodik a munkanélküliek száma,

akikkel kapcsolatban nemcsak az a veszteség vegendő számitásba, ami előáll a termelésben az ő kikapcsolódásuk folytán, hanem ma már nem utolsó az sem, amit a még vergődő gazdasági életnek a munkanélküliek ellátására kell áldozni.

Nagyon természetes, hogy a gazdasági életnek ilyen mozdulatlanságában tőkeegyaranitásról szó sem lehet, hanem inkább a még meglevő tőkéknek lassankénti teljes felemésztésétől kell tartani. Az egész nemzet gazdasági életében ugyanaz történik, ami az egyes magángazdaságok életében nap-nap után lejátszódik:

a jövedelemnek és a vagyonnak folytonos csökkenése, a terhek szaporodása, aminek vége rosszabbik esetben a csőd, jobbik esetben a kényszeregyezség,

amelyet, ha megcsinálni nem sikerül és igy a magángazdaságot a gazdasági élet számára megmenteni nem lehet, a rosszabbik vég, a csőd s ezzel a magángazdaság megsemmisülése elkerülhetetlen.

Szabadságot a magángazdaságok és közületek tevékenységének

A város 1933. évi költségvetésének tárgyalása során — mondotta a polgármester — mindezekre utalva rámutattam arra, hogy pusztán

az állami és más közületek háztartásának csökkentése nem fog célra vezetni.

Mert mindezek a gazdasági élet további hanyatlását, a forgalom csökkenését, a munkanélküliség emelkedését, az eddig kielégitett szükségletek kielégitetlenül hagyását fogják eredményezni. Tehát nem a gyógyulást, hanem a betegség további sulyosbodását kell tőlük várni.

Nem a gazdasági élet további megbénitása, hanem annak megindítása az, ami szükséges.

Ennek egyik eszközeként mutattam rá arra, hogy a centralizációt, az azzal kapcsolatos korlátozásokat tartalmazó jogszabályokat kell megszüntetni s az autonomiát, a szabadságot visszaadni ugy a magángazdaságok, mint a közületek tevékenységében. Rámutattam arra, hogy

azt a disznaritást, ami a mezőgazdaság és ipar között van, aminek egyik főoka az ipar által önzően kihasznált vámvédelem, meg kell szüntetni.

És céloztam arra is, hogy az ingó tőkének az ingatlan vagyonokkal szemben mutatkozó kedvezményezett helyzetét is meg kell változtani, mert

lehetetlen az, hogy amikor az ingatlan vagyon értéke egy 40-50 százalékos devalvációt szenvedett, az ingatlan vagyonra nehezedő, azt terhelő ingóvagyon értéke jogszabályokkal állandósittassék.

Az a devalváció, ami az ingatlan értékeknél bekövetkezett, elkerülhetetlen az ingatlanokat terhelő ingóságok értékénél is. Egyedül az ingó vagyon értékének devalválásával az ingatlan vagyon hitelképességének növelése, gazdasági tevékenységének lehetővé tétele az, ami megszüntetheti a gazdasági élet mai mozdulatlanságát.

Meg kell a bizonytalanságot szüntetni

— Lehet, — folytatta Vásáry István —, hogy némelyek nagyon erősnek tartják azt, amit következőleg mondani fogok, de meg vagyok róla győződve, hogy ennek végrehajtása elkerülhetetlenné válik s hogy amikor végrehajtásra kerül, még erősebb intézkedéseket kell megtenni. Mindaddig, amig a mai bizonytalanság fennáll, nem lehet várni a javulást. Bizonyosságot kell teremteni, ami mellett mindenki számot tud vetni. A valóság megállapitása meghozza a bizonyosságot és talán a javulást, annak eltagadása merő önámitás és a végveszedelembe vakon rohanás.

— A Pénzintézeti Központ kimutatása szerint a kötelékébe tartozó

474 pénzintézet kihelyezése váltók cimén 1893 millió, adósok cimén 1.148 millió, jelzáloges követelések cimén 646 millió, összesen 3,685 millió pengő.

Devalválni kell az ingóvagyon értékét

— Ez az ingóvagyon értéke az, amelyik értékében változatlan az ingatlan értékének nagymérvü csökkedácára. Ez az összeg az, amelyik állaga annak dacára, hogy az érték állandósága jogszabályokban biztositva van, ma már bizonytalan az ingatlan értékének nagymérvü csökkenése következtében. És bizonytalan ennek a hozadéka is az ingatlanok hozadékának nagymérvü visszaesése folytán.

Ennek az ingó vagyonnak értékét kell devalválni az ingatlan vagyon értékének a gazdasági életben bekövetkezett devalvációja arányában.

Az ingó vagyonnak ezzel a devalvációjával kell biztositani a fedezetet a devalvált összegü ingó vagyon értékére, ezzel a devalvációval kell az ingatlan vagyonnak a hitelképességet visszaállitani, igy lehetővé tenni a gazdasági tevékenység megindithatását, a termelést és emelni a termelés alapját és gazdaságosságát biztositó fogyasztást.

— Kétségtelen, hogy ez az ingó vagyon tulajdonosainak érzékeny veszteséget jelent, azonban ma már ott vagyunk, hogy választaniok kell, az egésznek, vagy csupán egy részének az elvesztése között. S ha érzelmi szempontokból nem is hoz teljes megnyugvást, de az igazságosság elvének az felel meg, hogy

közösen legyünk szegényebbek, nem az, hogy nagyon sok koldus mellett néhány érintetlen maradjon.

Az emlitett 3.685 millió pengő kinnlevőség 40 százalékkal devalválása mellett a kihelyezéseket eszközlő pénzintézetek 1.474 millió pengőt lennének kénytelenek leirásba hozni. Lehetetlen volna, hogy a kihelyezett értékek ilyen devalválása mellett a pénzintézetek tartozásai is megfelelően ne devalváltassanak. Az emlitett 474 pénzintézet az 1931. év végén fennálló tartozását a Pénzintézeti Központ betétekben 1.608 millió, viszont leszámitolásban 621 millió, a hitelezők cimén 804 millió, a saját kibocsátásu tőkékben 450 millió és passzivákban 104 millió pengő összegben mutatja ki.

A bankjegyek devalválása

Egészen természetes, hogy a devalvációnak ezeknél az értékeknél is meg kell történnie. A 40 százalékos devalválás a betéteknél 643, a viszont leszámitolásnál 248, a hitelezőknél 321, a saját kibocsátásu kötvényeknél 180 és a passzivánál 41 millió pengőt tesz ki. Ez összesen 1.433 millió pengő. A fentebbi 1.474 millió pengővel szemben 41 millió pengő mutatkozik fedezetlenül, amit a 474 pénzintézetnek kell veszteségként elszenvednie. Ha a viszontleszámitolásnál mutatkozó 248 millió pengő a Magyar Nemzeti Bank terhére esnék, annak következtében, hogy végeredményben az összes viszontleszámitolások hozzá futnak össze,

ebből a 248 millió pengőből a Nemzeti Bankra nem lehetne többet háritani 148 millió pengőnél, vagyis a 370 millió pengő bankjegyforgalom 40 százalékánál

Ez esetben az itt mutatkozó 100 millió pengő hiányt is a pénzintézeteknek kellene viselniök, vagyis a pénzintézeteknek kellene 141 millió pengőt viselniök, ami a Pénzintézeti Központ által 1931. december végén kimutatott 633 millió pengő saját tőkének nem egészen 22 és fél százalékát teszi. Tehát lényegesen kevesebbet, mint amennyire a saját tőkének 40 százalékos devalválása menne. Ha azonban a viszontleszámitolás teljes összege nem a Nemzeti Bankhoz futna, hanem egyrésze másfelé, a 474 pénzintézet által viselendő veszteség

GRAND HOTEL
IMPERIAL
nagyszálloda
BUDAPEST,
1 perc a Keleti pályaudvartól.

Rendkivül olcsó téli idényárak:

Teljes pensió: szoba, napi 3-szori étlapszerinti étkezéssel, fütéssel és borravalóval heti P 50.—

1 ágyas szoba fütéssel és borravalóval heti P 30.—

2 ágyas szoba fütéssel és borravalóval heti P 45.—

Átutazóknak is rendkivül mérsékelt árak.

Apritott száraz tölgy vagy bükk 3.40
Apritott fáink garantáltan szinhasábfából készülnek, teljesen dorong és korhadásmentesek.
Apritott akácfa 2.80
Valódi alacsikai darabos szén 3.20
Kiváló darabos ózdi szén 4.—
Ózdi szenünk kimondottan prima kályhaszén.
Nagybátonyi brikett 5200 cal. 4.40
Áraink házhoz szállitva 5 q vételnél értendők.
Nagyobb vételnél megfelelő engedmény.
Prohászka és Társa
Bethlen-u. 44. Telefon: 11—61

összege megfelelően csökkennék. A Nemzeti Bank a 148 millió pengő veszteséget eliminálhatná azzal, hogy

a devalvációt keresztül vinné a forgalomban levő bankjegyeknél is.

Mert hiszen ezek is egyrészét képezik a devalválandó ingó vagyonnak. A 370 millió pengő bankjegyet uj bankjegyekkel kellene kicserélni s az uj bankjegyekből 60 egységet kellene a régi bankjegyek 100 egysége ellenében kiadni.

A kamatterhek arányositása

Ennek a müveletnek végrehajtása mellett arányositani kellene a kamatterhet is a termelés prosperitásához, mert a nemzeti termelés eredményéből való aránytalan részesedés lenne az ingó vagyon javára a termelés eredményére figyelemmel nem levő magas kamatláb.

Legalább egy százalékkal lejebb kellene szállitani a bankkamatlábat s ezzel kapcsolatosan az összes kihitelezett tőkék utáni kamatot.

Száznegyven millióval lehetne csökkenteni az ország gazdasági életét érintő kamatterhet

Ennek a müveletnek végrehajtásával az a teher, ami az ingatlan vagyonnal szemben fennáll 1474 millió pengővel csökkennék és az ingatlan vagyonnak mai értéke a megmaradt adósság teherként jelentkező ingó vagyonnal szemben megfelelő biztositékot jelentene, a hitelképességet nyujtaná szemben a mai helyzettel, amikor alig lehet beszélni hitelképességről. Az ingataln és az ingó vagyon értékarányát tekintve jelentené ennek a müveletnek a végrehajása azt, hogy

a mai kamatterhekből megszünnék az 1474 millió pengő 8 százalékos kamatterhe, ami kerekszámban 118 millió pengő

és a megmaradó 2.211 millió pengő után az 1 százalékos kamatcsökkentés cimén megszünnék kerek számban 22 millió pengő kamatteher. Csökkenne tehát az ország gazdasági életét terhelő kamatteher évi 140 millió pengővel.

Uj bankjegyek forgalomba bocsájtása

Ugyanakkor, amikor ez a kamattehercsökkenés beállna s a mai bizonytalanság helyett a hitéletben egy bizonyos helyzet teremtése a mai bizonytalanság helyett és egy részének elveszitésével a megmaradó részt biztositani, mintsem az egészet kockára vetni. Különben mg már a transzfermoratórium rendelet következtében a külföldi ingótőke tulajdonosai igényének 100 százalékig való honorálása a valóságnak éppen semmit sem jelent.

Kevesebb lenne a város kamatterhe is

Ennek a devalvációnak végrehajtása nagy mértékben kihat a városok és községek gazdasági életére s ezeken keresztül a lakosság terheinek mértékére is.

1930-ban a törvényhatósági jogu városok tartozása 114.4 millió, a megyei városok tartozása 86.3, a községek tartozása 43.4, a vármegyék tartozása 68.3. Budapest székesfőváros tartozása 373.7 millió pengő. E tartozások után a kamatteher a törvényhatósági városokban 10.6, a megyei városokban 9.9, községekben 4.9, vármegyéknél 8.9, Budapest székesfővárosnál 15.9 millió pengő. A 40 százalékos devalvációval a törvényhatósági városok kamatterhe 4.2, a megyei városok kamatterhe 3.9, a községek kamatterhe 1.9, a megyék kamatterhe 3.5, Budapest székesfőváros kamatterhe 6.3 millió pengővel,

összesen 20.2 millió pengővel csökkenne.

A fennmaradó adósság után 1 százalék kamatteher-csökkenés a törvényhatósági városoknál 680.000, a megyei **városoknál 518.000, a községeknél** 260.000, a vármegyéknél 410.000, Budapest székesfővárosnál 2,242.000 pengő, összesen 4.110 000 pengőt, az összes kamatteher csökkenés tehát 24.3 millió pengőt tenne. S minthogy ugyancsak 1930. évben a törvényhatósági jogu városokban a községi pótadó 6.2 millió, a megyei városokban 8.5, a községekben 30.6, a vármegyékben 17.8, Budapest székesfővárosánál 28.9 millió pengő, összesen 92.2 millió pengő, a községi adóteher a kamat csökkenés folytán 24.3 millió pengővel, tehát több, mint 25 százalékkal csökkenne, ami az önkormányzati terhek csökkenését és pedig lényeges csökkenését jelentené. És pedig

a törvényhatósági városokban a kamatteher-csökkenés következtében a 6.2 millió pengő községi adó 1.3 millióra,

a megyei városokban 8.5-ről 4.1-re, a községekben 30.6-ról 28.3-ra, a megyékben 17.8-ról 13.8-ra, a székesfővárosnál 28.9 millióról 20.3 millió pengőre szállna le.

A közterheknek ez a csökkenése — fejezte be nyilatkozatát a polgármester — természetszerüleg szintén lényegesen előmozditaná a gazdasági tevékenység megindítását. Nem volna közömbös sem az államháztartás, sem a közületek háztartása szempontjából az sem, hogyha a Nemzeti Bank által forgalomba adható 148 millió pengőnek egy része arra használtatnék fel, hogy a Nemzeti Bank státumai 58. cikkének megfelelő magyarázatával a kinn levő köztartozások likviddé tétessenek, amely esetben maguk a közületek nemcsak fizetőképességük megtartásában nyernének, hanem kinnlevőségeikhez hozzájutva, szintén bekapcsolódhatnának a megindúló gazdasági tevékenységbe.

NYOMTATVÁNYT
olcsón és izlésesen készit:
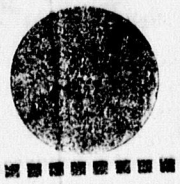
lapunk nyomdája
József kir. herceg
utca 16. Tel. 2348

Nőgyülölő

— Részlet egy diák naplójából —

IRTA: **BENKE TIBOR**

Megfakult napló leveleit pergetem. Egy diák naplója. Haj, akkor még boldog világ volt: Béke. Ezt nagy B-vel irom, mert ma már csak emlék. Kedves, drága, ártatlan mosolyok nevetnek a szemembe. Egy diáklélek virágzása tárkállik és ilatozik elém. Az első szerelmek szemérmes bájával. Elmondok egy részt belőle, mert ugy érzem, hogy a fiaink ma öregebbek, mint mi. Beszéljen a régi vidám diák.

1900. Május. Ma csaknem bebizonyosodott rajtam az a bölcs mondás, hogy: „a nevetségesség öl". Valóban úgy érzem, hogy nem is élek. Feljegyzem a mai nap iszonyú történetét őszintén.

Ebben a nagy háromemeletes emberdúcban temérdek embergalamb él. Ezek reggel és ebéd után kirepülnek eleséget szerezni és ujra visszabújnak a nagyduc apró oduiba. Él itt a harmadik emeleten, a mi lakásunktól harmadik ajtó, egy különös férfiu. Egyedül él. A vicéné takarit nála. Elsőnte úgy hivták a házban, hogy „bogaras ember". Nem kell rosszat gondolni. Ezt a nevet azért kapta, mert asztalon, szekrényben, falon, temérdek bogarat őriz dobozokban, üveg alatt. Később a „bogaras ember" név lekopott róla és elnevezték „nőgyülölőnek". A „nőgyülölő ugyanis, mióta a házban lakik, egyetlen nőnemü lénynek nem nézett a szemébe. Ha ilyen emberi lény mellett ment el, egyszerüen elfordította a fejét. Pedig van itt a házban Éva anyánknak néhány csemete utóda, akit igazán jólesik megnézni. Itt van például a második emeleten a Bokor Zsófika. Ha megiátom, sehogy se tudom lerancigálni róla a tekintetemet. Olyan, mint egy. — óh, ne gondoljuk, hogy olyan, mint egy angyal. Ez nagyon banális volna. Olyan, mint egy elveszett ördög. A szeme, a haja, a lépése, mindene kacag és muzsikál. Muszáj nézni, amig csak el nem nyeli a lépcsőház, vagy a lakásuk ajtaja. Pedig nem is ő az ideálom. Óh, a mi ideálunk a Leontin. Azért mondom, hogy a mi ideálunk, mert az egész ötödik osztály őrola ábrándozik. Ha az algebra tanára belelátna az ötödik osztály agyfekvényeibe, elrémülne. Csupa ilyen képeket láthatna bennük: Sinus Leontin, cosinus Leontin, négyzetgyök Leontin, Én plusz Leontin (ez a képlet bizonyosan a leggyakoribb), Leontin a négyzeten, stb. Ez az utolsó képlet ugyan lehetetlenség, mert Leontin olyan nagyon szép, hogy azt négyzetre emelni nem lehet. Odajár az angol kisasszonyokhoz. Negyedikbe. Az ötödik osztály minden délben elrohan a Kossuth Lajos-utcába és ugy húzódik utána, mint a magasan szálló fehér felhő szürke árnyéka a tarlókon. Leontin kecsesen a hóna alatt viszi temérdek könyvét egy ragyogó szijjal összeszijazva. Én már három gyönyörü versemet dugtam a könyvei közé, keménypapirra irva, mert a puha papirost nem lehet a könyvek közé dugni. A múlt héten Leontin rámmosolygott. (Ezt el nem mondanám az osztálynak, mert irigységből agyonvernének). Azt hittem, hogy a mellényem minden gombja lepattan. Olyan büszke voltam erre a mosolyra. Örömömben a versek másolatait a Zsofka markába nyomtam a lépcsőházban. Azóta Zsofka ábrándosan néz rám, de mégis olyan, mint egy kis ördög. Jaj, de hiszen egészen elkalandozok a mai nap történetétől. Maradjunk a „nőgyülölőnél".

Én sokat törtem a fejemet azon, hogy lehet valaki „nőgyülölő". Sehogy se tudtam rájönni. Tegnap aztán azt hittem, hogy rájöttem. Az egyik naplapban olvastam, hogy járt itt Budapesten egy „nőgyülölő" ember, aki a fiatal lányoknak tőből levágja a hajat egy nagy ollóval, azután elrohan. Már nyolc áldozat szülei tettek ellene feljelentést. Rendesen rosszul világított tereken, vagy szük kis utcákban leselkedik az áldozataira. Meghült bennem a vér. Rögtön Leontin hollófekete hajfonata jutott az eszembe. Teremtőm, ha azt találná levágni! Ijedtemben a hideg a hátamon szaladgált. Amint ezeken a rémségeken tünődtem, egyszer csak elballag az ablak előtt egy magános férfiu.

— A „nőgyülölő" — kiáltottam felugorva. Hátha ő az?! Ő szokott délutánonként és minden vasárnap zöld malaclopóban, furcsa, szemrehúzható sapkában, ki tudja hova elmenni. Csak késő este tér haza. Ki tudja, mit rejteget a malaclopó alatt?

— Meg fogom lesni, — határoztam el nyomban. Utána lopózok nesztelenül, mint ahogy az indiánregényekben olvastam. Wenetu, az apacsindiánok főnöke sem csinálhatná azt nesztelenebbül.

Egy pillanatra felderengett előttem a „hátha". Hátha ő erősebb, mint én? De tüstént visszatért a nyugalmam. Hiszen a tornatanárunk év elején nekem irta be a legtöbb erőpontot. Meg az az ötágu boxer sem kutya, amit éppen tegnap cseréltem öt darab kinai bélyegért!

— De nem, ez nem férfias. Vassal leütni valakit, gyávaság. Old Schatterhand a puszta öklével szokta elnémitani az irokézeket! Én is ugy fogok cselekedni.

Ábrándozni kezdtem. Ábrándjaimat az sem zavarta, hogy az első emeleti szobaúr, mint minden este, keservesnótákat kezdett flótázni a vele szemben lakó kis kövér szatócsnénak. Lelki szemeim elől eltünt az egész ház, minden nyüzsgő lármájával. Hejyette szőke és barna, hálás tekintetü, kedves bakfisfejek rajzottak körül. Mintha csak mondanák:

— Te, hős fiu! Te mentetted meg minket a „nőgyülölő" rettentő ollójától!

Láttam a magam nevét az ujságokban, kövér, nagy betükkel és ilyen alcimekkel: „A hős fiú pusztakézzel ütötte le a „nőgyülölőt" éppen akkor, mikor egy leánynak le akarta nyisszantani a hajfonatát!"

Lelkem vizeit a biztosan rámragyogó dicsőség szellői borzolták. Alig vártam a reggelt.

Este megmondtam szüleimnek, hogy korán reggel kirándulok.

Nyugtalanul aludtam és már a hajnali négy órakor a szomszéd ház kapualjában lestem, hogy a mi házunkból mikor lép ki a „nőgyülölő", zöld malaclopóban és a furcsa, szemrehúzható sapkában. A vasárnapi reggel ragyogásába útálatos port vert az utcaseprő. Tejesasszonyok totyogtak el előttem, egész tejcsarnokszagot hagyva maguk után. Pékinasok rohantak olyan undok fütyörészszel, hogy a dobhártyám majd beszakadt. Végre az utca végén megjelent az első villamos és a kapunkban megjelent a zöld malaclopó, benne a „nőgyülölő". Nagyot dobbant a szivem. Most már bántam, hogy a bo-

Egy év óta szünőben van Debrecenben a pénteki koldusjárás

A három kategória: koldus aki háztulajdonos, aki tőkepénzes és aki igazán nyomorult — Kalandozás a koldusok világában

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Amikor a nyomoruságos idők szegényre és gazdagra egyaránt bekösönlöttek, az volt az általános és elfogadott vélemény, hogy már nincs vesziteni valónk és jobb volna koldusnak lenni, mert az nem veszithet semmit. A koldus, akinek nem szabad koldulnia, a tilalom ellenére is bejárja a várost és megkapja a maga egy-két fillérjét itt is ott is. Mert még ma is akad pár fillér a zsebben vagy a kasszában. Érdemes ezzel szemben megfigyelni a valódi helyzetet. A Debreceni Ujság—Haidufőld alig egy évvel ezelőtt foglalkozott a debreceni koldusok uj koldulási rendszerével, ami igen jól kifizette magát és biztos „megélhetést" nyujtott a nincstelen senkinek. Hogy mennyit változott a világ egy év óta, arra nézve jellemző egy kis összehasonlitás. De foglalkozzunk mindenekelőtt az uj esztendő koldusaival...

A nyomorult

„Boszorkányok nincsenek", jelentette ki a bölcs Kálmán király. De vajjon lehet-e ily bölcsességgel állitani, hogy koldusok nincsenek?! A hatóság nem adhat ki koldulási engedélyt, mert ezt tiltja a törvény, a szabályrendelet, vagy egyéb más rendeletek. Ez a tilalom pedig nyilvánvalóan azt mutatja, hogy nálunk koldus nincs. Menjünk ki bármelyik napon Debrecen főutcájára, vagy akár a külsőségekre és az első öt perc alatt olyan koldus-had fogja ellepni a nadrágos embert, amilyen még nem volt ebben a városban. Hideg, ködös téli napokon mezitlábas hetven esztendős öregasszonyok, félláb u hadirokkantak és a hidegtől kékre dermedt arcu gyermekek nyujtják elénk a kezüket azért az egy-két fillérért, amelyért aztán minden jót, minden boldogságot, soha meg nem álló szerencsét kivánnak tiszta szivből az adakozónak. Egy fillér: egy csepp a tengerben...

A hajdani pénteki rendszer

Még 1931-ben, az augusztusi bankzárlat, majd később az inségadó kivetése előtt a nem rózsás helyzetben levő kereskedők, iparosok - legalább is a főutcákon —, megtették, hogy minden pénteken 5—10 pengőt két filléresekre váltva helyeztek el a bejáratnál gy kis székre és ha a pénteki koldus megjelent, csak ki kellett nyujtani a kezét és elérte, amit akart, a kétfillérest. Azóta már ez a szokás sincsen meg. A kereskedőnek és iparosnak nincs annyi jövedelme, hogy minden hét péntekién öt pengőt váltson fel apróra csak azért, hogy sok boldogságot kivánjon neki a koldusok serege. Most inkább az adóra tartogatja, a hátralékos adóra. A tisztviselő sem nyulhat a zsebébe, ha reggelenkint megy a hivatalba, hogy adjon a sarki koldusnak négy fillért. Kellenek a fillérek, mert csökkent a fizetés és nehezebb az élet.

Megszüntek a filléres pénteki napok

Egy évvel ezelőtt a pénteki ugynevezett „koldusnapok" ünnepet jelentettek a szegényeknek. Volt olyan koldus, aki egy-egy pénteken tizenöt pengőt is összegyüjtött. Hatvan pengőt egy hónapban! Többet keresett a járkálásával, mint akárhány becsületes munkás két keze fáradságos, izzadságos munkájával. Ma azonban megszüntek a pénteki arany-napok. Ahol eddig a koldus a kapott fillérek mellett még melegedhetett is az üzleti kályhánál, most azzal fogadják:

— Menjen a városházára, oda fizettük be a sok inségadót...

Eleinte nem nagyon értették meg a változást, de amikor rájöttek, hogy miről van szó, azzal állitottak be az üzletekbe:

— Már voltam a városházán, de elutasitottak. És mit tehet ilyenkor az adóhátralékos kereskedő, vagy iparos: szintén elutasitja. Mert ha a város megteheti, miért ne tehetné meg ő is? Ha a népkonyhára nem veszik fel, mert tulzsufolt, ha a népjóléti hivatal nem adhat neki, mert nincs miből, miért adjon ő, a kereskedő, vagy iparos, aki sokkal szegényebb, mint egy város...

Valaki felakasztotta magát

Diszes temetésekről, hirlapi nekrológokból nem tudja a közönség, hogy egy év alatt hány száz koldus halt meg a legszörnyüségesebb nyomorban. Ehenhalt, megfagyott, felakasztotta magát, mert nem birta a kinszenvedéseket, stb. Az anyakönyvi hivatal nagy könyve is csak azt mondja: X. Y. 84 éves korában meghalt. Senki sem sejti, hogy milyen nagy-nagy tragédiák rejtőznek sokszor néhány irott betü mögött. Vannak azonban a koldusok között olyan megrögzött professzionisták, akik nemhogy filléreket nem érdemelnek, hanem egyenesen le kellene csukni őket.

Koldus aki tőkepénzes

Van például Debrecenben egy féllábu cigány koldus, aki tulajdonképen nem is debreceni, hanem hajduhadházi lakos. Ott van neki háza és kertje, amiből el tudná tartani magát, mert hiszen sem felesége, sem hozzátartozója nincsen. Ez az ember minden pénteken hajnalban magára veszi legrongyosabb ruháját és legstrapabiróbb mankóját. Bal lábát, amelyet nyomoréknak mond, felhuzza artistaügyességgel a hasáig és gyalog bejön Debrecenbe. Közel husz kilométert gyalogol 10—15 pengőért s ha valaki elmegy mellette egy fillér adomány nélkül, azt is megteszi, hogy utána kiáltja a legocsmányabb átkokat. A „keresete" felét azután megissza, majd délután visszamegy Hadházra, ahol a megszorult, de mégsem kölcsönző szerencsétlen embereknek adja a hitelt.

A háztulajdonos koldus

Nem ritka eset, hogy olyan koldus birja könyörületre a hiszékeny embereket, akiről később megállapitják, hogy nem is a régi Téglavetőben, hanem a város egy rendezett kertségében van saját háza, amely után szabályszerü időben fizeti az adót, sőt még inségadót is fizet! A koldusoknak ez a tipusa siránkozik legjobban, ha nem kapja meg rögtön a remélt kétfillérest. Hány szerencsétlen nyomorgó becsületes ember van, aki a kinszenvedések miatt buskomorrá lesz és önkezével vet véget életének

Terjessze a Debreceni Ujságot

---

xért nem hoztam el, mert ellenfelem hatalmas turistabotot szorongatva indult el. Ugy osontam utána, mint az árnyék.

Nem is sejti a nyomorult, hogy a végzet, melyet most én képviselek, itt kuszik a nyomában, — gondoltam önérzetesen.

Egy budai villamos első perronjára szállt fel. Én a hátulsóban foglaltam helyet és le nem vettem a szememet róla.

Budára értünk. A fogaskerekü vasútnál elfogott a félelem. Hátha arra száll. Nekem pedig nincs annyi pénzem, hogy azon kövessem. Szerencsére, vagy talán szerencsétlenségre nem tette. Robogtunk tovább.

A hüvösvölgyi fák úgy álltak a hegyoldalban, teljes virágzásban, mint fehér és rózsaszín menyasszonyok. Persze, hogy Leontin jutott róluk eszembe. Megsajdult a szivem. A belvárosi templomból kijövet, hiába fog körülnézni, mintha csak úgy véletlenül tenné, ragyogó, nagy, barna szemeivel. Én nem leszek ott a vártán.

— De, majd olvassa az ujságokban, hogy hol voltam, — gondoltam és megfeszitettem az izmaimat.

— Végállomás, — kiáltott mellettem a kalauz.

A „nőgyülölő" leszállt és nekivágott az erdőnek. Fától fáig osonva követtem. A májusi illat úgy feszült a levegőben, hogy szinte bele lehetett harapni. A fejünk felett zsoltározott a madársereg.
a madárság.

— Winetu, az apacsindiánok főnöke büszke lehetne rám, — gondoltam és olyan nesztelenül osontam tovább, mint a hiuz.

Ellenfelem, — mert most már tel-jesen annak éreztem —, nagy pápaszemet nyergelt az orrára. Az öreg fák törzsénél meg-megállt és megkopogtatta botjával a kérgét. Az ébredező, előmászó bogarakat a malaclopó alatt lógó pehdobozba szedegette.

Egyszer aztán majd elkiáltottam magamat. Amint a „nőgyülölő" lehajolt, egy nagy madzagra kötött olló fittyent ki a köpenye alól.

— Ő az! Semmi kétség! Ezzel az ollóval szokta levágni a leányok haját.

Most már éreztem, hogy leütöm, ha maga Toldi Miklós volna is!

Tisztáshoz értünk, melyet sürü bokrok vettek körül. Ellenfelem ledobta a köpönyegét és ránehezedett. Most egészen tisztán láttam az ollóját. Ugy meredtem rá, mintha a francia forradalom gillotinja lenne.

— Ahá, — elmélkedtem —, ez a tisztás a legujabb merénylet kiválasztott helye! Éppen alkalmas. Sürü bokrok veszik körül. De téved ön, tisztelt „nőgyülölő"! Én is itt vagyok.

Lekussadtam a fübe és lassan, hason csúsztam a „nőgyülölő" mögé. Csak a bokor választott el tőle. Meg voltam magammal elégedve, mert egy ág sem roppant meg alattam.

Igy vártunk jó sokáig.

Egyszer csak felzendült a völgyben egy leány éneke. Lassan közeledett. „Tejbefürdik az én rózsám, ha felkel, Törülközik piros rózsa levéllel..."

A „nőgyülölő" felkapta a fejét. Az ének egyre közeledett. Mintha a madarak is vele énekelnének.

Ellenfelem felállt. Én is lélegzetfojtva emelkedtem fel.

— Jön az áldozat, — gondoltam. A nyomorult idecsalta és itt akarja levágni a haját.

A völgy felől fehér ruha villant meg a fák közt.

— Itt vagyok drágám, — rikkantott a „nőgyülölő" rozsdás hangján és előre tárta a karjait.

Ebben a pillanatban úgy éreztem, hogy iszonyuan fejbeütöttek. A torkomra nem jött hang, pedig teljes erőmmel kiáltani szerettem volna. Mocanni sem birtam, pedig ugrani akartam, mint egy oroszlán.

Leontin jött futva a „nőgyülölő" kitárt karjai felé.

Más oda is ért, már oda is borult a mellére.

Mintha száz kés szuródna belém.

A „nőgyülölő" lehajlik és megcsókolja a száját.

Ettől lefoszlott rólam minden béklyózó varázs. Áttörtem a bokron és egyetlen ugrással mellettük termettem.

— Nyomorult „nőgyülölő" —, kiáltottam és az öklöm úgy zuhant a homlokára, mint a kalapács.

A pápaszem elrepült, Leontin sikoltva tántorodott hátra és a „nőgyülölő" feltérdre rogyott.

— „Rabló", — nyöszörögte halkan.

Én már nem is hederitettem rá. Az sem bántam, hogy az ökölcsapás nem sikerült olyan végzetesen, mint Old Schatterlandné szokott. Diadalmasan néztem a rémült leányt.

És itt kezdődtek életem legizgalmasabb órái.

Leontin egy pillanatig holtraváltan nézett rám aztán hirtelen kacagni, majd hahotázni kezdett:

— Papa, — kiáltott a feltápászkodó férfihoz a kacagástól fuldokolva —, papa, nem rabló ez, ha-ha-ha! Ez az a diák, ha-ha-ha, aki azokat az ostoba verseket dugta a könyveim közé, ha-ha-ha...

— Ez a maga pa...papá...papája? — hebegtem Leontinhoz és úgy éreztem, hogy a föld lassan süllyedni kezd alattam.

— Ugy? Ez az a diák, — hörögte fülembe a „nőgyülölő", — de, hogy mer ez engem megütni?

— Papa, — kacagott még mindig Leontin —, ő azt hitte, hogy te, meg én, ha-ha-ha, hogy én meg te, ha-ha-ha... Féltékeny.

Nem tudom pontosan, mi történt tovább. Homályosan rémlik, hogy valami bocsánatkérésfélét hebegtem, aztán gondolat, tudat, érzés nélkül indultam le a völgybe. Folyton a Leontin kacagó száját láttam. Öh, ti leányok, ha tudnátok, hogy a legszebb száj is milyen rúttá lesz annak a szemében, akit kikacag, sohasem kacagnátok ki senkit! Utközben, minden lépésnél egyetlen mondat szúrt végig rajtam: „Ez az a diák, aki azokat az ostoba verseket dugta a könyveim közé, ha-ha-ha..."

A dráma befejezése rohamosan bontakozott ki. Holtfáradtan hazaértem. Alkonyatkor a „nőgyülölő" bekopogtatott hozzánk. Hogy apámmal mit beszéltek, azt nem tudom. Csak annyit tudok, hogy most, mig a naplómat irom, mindenem fáj. Fáj rettenetesen a szivem, fáj az öklöm, amellyel a „nőgyülölőt" fejbevágtam, de legjobban fáj az a testrészem, amely az ember ülő helyzetében igen fontos szerepet játszik.

Miért is kell egy embernek, aki a feleségétől elválban él, a leányával a Hüvösvölgyben találkozni? És miért is kell annak a leánynak éppen az én ideálomnak lenni?

Most azt sem tudom, hogy fogok-e még életemben valakihez verset irni?

s ugyanakkor a háztulajdonos-koldusok nem szégyenlik az arra rászorulók kezéből kivenni a nyomoruságos filléreket, hogy azokat azután a legközelebbi korcsmában eligyák.

Debrecen gaminjei

Az utcai koldulás legtipikusabb esete, amikor a gyanutlan járókelőt körülfogja három vézna gyerek. Talán egyik sem több tíz évesnél. Siránkoznak, hogy sem apjuk, sem anyjuk nincs. Három nap óta nem ettek egy falat kenyeret... Utcahosszat kisérik panaszaikkal a kiszemelt áldozatot és ám kor végre megkapják a pár fillért, szemérmetlenül adják össze a keresetet: vajjon elég lesz-e már három mozijegyre. — a zártszékre? Ki ne ismerné Debrecen e néhány gaminjét. Férfi vagy nő, civil, vagy katona, tisztviselő, vagy iparos egyaránt ki vannak téve a szemtelenség'g menő kéregetésüknek, zaklatásuknak. És ha valaki erélyesebben szól rájuk, nyelvöltögetéssel kisérik tovább, amig csak fel nem tünik a láthatáron egy ujabb áldozat...

Sok tanulságot lehetne levonni a debreceni koldusok működéséből, de legelső sorban azt, hogy a hatóság ne zárkózzék el ridegen a koldulási engedélyek megadása elől. Adják ki az engedélyt, amely személyre szólana, miután alaposan megvizsgálták az illető nyomorgó ember helyzetét. A többit pedig, akik nincsenek abban a helyzetben, hogy csakis koldulásból fartsák el magukat, ellenőrizzék a legszigorubban. Mert nem lehet humánus szempontból egy kalap alá venni az igazi nyomorgókat, az igazi éhezőket azokkal, akik csak azért koldulnak szemérmetlenül, hogy megigyák, vagy kikölcsönözzék a jószivü emberek filléreit is...

Nyolcvan zugszállás tömve van a Debrecenbe özönlött vidéki facér lányokkal

Az erkölcs rendészeti hatósságok sulyos helyzetbe kerültek, mert a beteg nők számára nincs hely a közkórházban — Ismét huszonöt perdität őriznek a rendőrségi fogdában

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A debreceni erkölcsrendészeti hatóságok évek óta minden lehetőt elkövetnek, hogy a vidéki facér lányokat, könnyüvéri éjszakai pillangókat távol tartsák Debrecentől, vagy megfelelő intézkedésekkel gátat vessenek az egyre növekvő áradatnak, amely vidékről indul Debrecen felé. Mióta a gazdasági viszonyok megnehezültek, egyre sulyosbodik a helyzet. Régebbi időkben az erkölcsrendészet nem okozott tulságosan nagy gondot, mert egy-két razzia rendszerint meghozta a kivánt eredményt. Ujabban azonban számolni kell azzal is, hogy a falusi lányok megunván az otthoni nyomort, tömegesen özönlenek a nagyváros felé, ahol azt hiszik, hogy könnyü élettel könnyü keresetre tehetnek szert. Itt azután a legsötétebb nyomor, betegség, pusztulás vária őket.

Az utca pillangói

A professzionátus éjszakai pillangókkal régebben könnyebben boldogult a rendőrség, mert ezeket könnyü volt ellenőrizni, nyilvántartani. Ezek az elzüllött falusi parasztlányok azonban alig-alig ellenőrizhetők. Jönnek a Hajdusághól, Nyirségből, Biharból és az egész Tiszántulról. Egyrészük megkisérli, hogy rendes foglalkozást kapion, azonban ha ez nem sikerül mihamar kikerül az utcára. A másik rész — és ez a nagyobb tömeg. — be sem jelenti magát, sőt igyekszik minél gondosabban elkerülni a rendőri bejelentő hivatalt. Hajnaltól éjszakáig valami zugszálláson bujkál, éjszaka pedig kikerül a nagy város korzóira, ahol egyre szemérmetlenebbül folyik a szerelmi vásár.

Ötven zugszállást tart nyilván a rendőrség

A debreceni rendőrség ezidőszerint 50 olyan megszállást tart nyilván, hol egy tömegben 8—10 lány lakik s ezenkivül még legalább huszharminc ilyen szállásadó hely van, hogy az egykori tisztes, jó erkölcsü ahol két-három leány tartózkodik. Szinte elgondolni is elképesztő. Debrecenben ma legalább hatszáz perdita kószál éjszakáról éjszakára, megtöltve a külsőségi kocsmákat, a belsőségen lévő zugvendéglőket, garniszállókat. Ezek a zugszállások főként az Árpád tér környékén, Erzsébet, Késes utcákon, Külsővásártéren vannak tömegesen s innen szivárog be éjszakáról éjszakára a fő utvonalakra ez a kósza, festett lánycsapat. Pár fillérért, de hallatlan nyomoruságos viszonyok között élnek ezek a szerencsétlenek. Egyetlen kis szobába összezsufolva nyolctiz lány alszik egy-két ágyon, földön, asztal tetején.

Meg kell indítani a tisztító munkát

A rendőrség, amely minden lehetőt elkövet, hogy a várost megtisztitsa, kétségbeesetten nehéz helyzetben van, mert állandóan összeütközésbe kell kerülnie a benne élő kötelességérzettel és rideg tényekkel. A helyzet ugyanis az, hogy ma már alig mernek Debrecenben egy kiadósabb razziát tartani, mert nemcsak a közkórház venereás osztálya van telve, de állandóan dugig a rendőri fogda is, amelyben jelenleg is 25 betegnek talált perditát őriznek. Ezeket a lányokat nem lehet elbocsátani és nem lehet megfelelően elhelyezni sem, mert hiszen a közkórházban nincs hely, pedig legalább ötven uj ágyra lenne szükség, hogy egy-két heti állandó razziázással ki lehessen irtani Debrecenből a titkos prostitucíót.

Ez a kérdés olyan fontos és sürgős, hogy az államkormány részéről már nem szenvedhet halasztást a közkórházi ágylétszám felemelése. Csak végig kell nézni éjszakánkint a debreceni Piac utcán, hogy az ember megborzadion az előtte táruló látványtól. Egyik József királyi herceg utcai pince-lokálban, a Kis Debrecenben, Fehérlóban estéről estére a legvadabb orgiákat folytatják ezek a leányok, akiknek társaságában legtöbbször egészen fiatalkoru gyerkőcök, ifju proletárok és mindenféle kétes egzisztenciák mutatkoznak. Este 11 óra táján a városházával szemközti részen már végig se lehet menni anélkül, hogy a férfiemberbe bele ne kössön egy-két éjféli pillangó.

A rendőrség jószándékát, gondoskodását honorálni kell azzal, hogy lehetővé teszik szánára a munkát, a nagy tisztogatás megkezdését, mert enélkül rövidesen olyan lesz Debrecen legforgalmasabb utvonala, mint valami levantei kikötőváros lezsötétebb negyede.

Mozgalom indult meg a ref. lelkészi állás betöltése ellen

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Hirt adtunk már róla, hogy a presbiterium legutóbb foglalkozott a ref. lelkészi állás betöltésének kérdésével és ugy határozott, hogy a pályázat kiirása érdekében megkeresi az esperesi hivatalt. Időközben azonban a hivek körében mozgalom indult meg, amely arra irányult, hogy a Papp Imre megválasztásának megsemmisítése folytán üresen maradó lelkészi állást ne töltsék be. A mozgalom vezetői azzal érvelnek, hogy jelenleg elegendő lelkész van Debrecenben, minden egyházrészben megfelelően el van látva a lelkészi szolgálat. A temetéseket most már kevesebb munkával tudják lebonyolitani a lelkészek, mert a temetkezés egy helyről, a köztemetőből történik.

A legfőbb indok azonban az egyház nehéz anyagi helyzete és az a körülmény, hogy a hivek nem birják az egyházi adót, amely a 15 percentes iskolaadóval és a fejadóval együtt 32 százalékot is elér.

A református hivek egy csoportja még a nyáron megfelebbezte az iskolai adó 5 százalékos emelését, azonban a felebbezésre eddig még nem kapott választ az esperesi hivataltól, hogy most a minisztériumhoz akarnak fordulni a beadvány ügyében.

Izgalmas korcsmai botrányt rendezett üveg- és pohártöréssel egy berugott debreceni kubikos

Az előhivott rendőr a revolverével fékezte meg a dühöngő részeg embert, akit ötven pengő büntetésre itélt a törvényszék

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A mult napokban botrányos verekedés zajlott le a Hadházi-ut végén levő Goldstein-féle korcsmában. — Kozma András Szotyory-ut 12. szám alatt lakó napszámos hat társával együtt a Hadházi-uton kubikolt. Estefelé, szombat lévén, megkapták a bérüket és a munka befejeztével betértek a Goldstein-féle korcsmába, ahol borozgatni kezdtek. Eleinte nem volt semmi baj velük, de később amikor már nagy garmadával állottak előttük az üres üvegek, Kozma Andrásból kitört a virtus s miután alaposan kikáromkodta magát, az asztalon levő

üres boros üvegeket és poharakat kezdte dobálni

ugy, hogy rövid pár perc alatt az egész ivó helyiség csupa üvegszilánkkal lett kirakva. Goldstein megunta a dolgot és figyelmeztette Kozmát, hogy türtőztesse magát, erre azonban Kozma még inkább vérszemet kapott és most már a tele üvegeket is hajigálta, cimborái nagy lelkifáidalmára.

Goldstein elküldte a leányát a rendőrőrszemhez és Katona Mihály rendőr csakhamar meg is érkezett a korcsmába, hogy megfékezze a duhaj részeg embert. Kozma a felszólitásra gorombán nekitámadt a rendőrnek:

— Itt most én mulatok, mindenki másnak kuss!..

Minthogy nem hagyott fel botrányos viselkedésével, a rendőr le akarta igazolni. Kozma azonban felugrott és hirtelen átkarolta a rendőrt, aki az erős szoritás következtében ióformán moccanni sem tudott. Közben Kozma András hat társa is felállott és körben fogták a két férfit. Olyan fenyegető volt a hangulat hogy végre Goldstein a leányával együtt nagynehezen kiszabaditotta a rendőr egyik kariát, mire Katona

előrántotta a revolverét és azt Kozmára, illetőleg a fenyegető magatartású társaságra fogta, amitől az emberek hirtelen megijuhászodtak.

A rendőr ezután sipiellel segitséget hivott s csakhamar meg is jelent egy másik rendőr, akinek a segitségével megkötözték a még mindig renitenskedő Kozma Andrást, akit azután bekisértek a rendőrségre.

A debreceni törvényszéken dr. Fülöp Károly egyesbiró a mult nap tárgyalta az ügyet a gyorsitott eljárás alapján. A tárgyaláson Kozma beismerő vallomását tett s azzal védekezett, hogy nagyon ittas állapotban volt, jóformán

azt sem tudta, hogy mit cselekszik.

Ezt a vallomását a tanuk is megerősitették. A bizonyitási eljárás lefolytatása után a törvényszék Kozma Andrást hatósági közeg elleni vétségben mondotta ki bünösnek és ezért őt jogerősen ötven pengő pénz büntetésre itélte.

Elgázolt a gyorsvonat egy autóbuszt

Brünn, január 8.

Brünni jelentés szerint ma este 5 órakor a Prerau-Lundenburgi vonalon Luzice mellett egy autóbuszt, amelyen vásári árusok voltak, elkapott a gyorsvonat. Az autóbusz teljesen összezuzódott, az autóbusz minden utasa többé-kevésbé megsebesült. Két férfi és egy asszony meghalt. Öten, köztük egy kocsivezető kórházba kerültek.

Uray Sándor lelkész tart kedden előadást a Szülők Iskolájában

A Szülők Iskolája ez uj esztendőben január 10-én, kedden este 6 órakor tartja előadását, mel alkalommal Uray Sándor ref. lelkész „A szülők magaviseletének befolyása a gyermek lelki fejlődésére" cimen a nevelő szülőket igen közelről érintő kérdésekről fogja tájékoztatni. Beszélni fog a család jelentőségéről a gyermeki szempontból; a szülők felelősségéről. Majd a gyermek ébredő lelkét, első képzeteit, a gyermek utánzó természetét ismerteti. A nevelő szülői élet problémáival fog foglalkozni és mindazokkal a kérdésekkel, melyek a gyermek otthoni és családon kivüli életével, a szülők nevelői elhivatottságával szoros kapcsolatban állanak.

Ez alkalommal közreműködik a „Kossuth Dalkör". Belépődij nincs. Az érdeklődő szülőket és nevelőket ez uton is meghivja ezen igen tanulságosnak igérkező előadásra a törvényhatóság Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottsága.

Feldarálta három ujját egy hentes tanuló

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Rácz Dezső 18 éves hentestanuló a Csapó-utca 65. számu üzletben dolgozott, ahol egyik villanyerővel hajtott darálón husit darált. Vigyázatlansága következtében keze a darálóba került és a gép balkezének három ujját leszakította, illetőleg teljesen összeroncsolta. A sulyosan sebesült embert a mentők reszesitették első segélyben.

Átgázolt a szekér dr. Széky Antal tanársegéd kislányának a lábán

(A Deberceni Ujság tudósitójától.)

Dr. Széky Antal tanársegéd kétéves kislánya, Gabriella, elmult napon délben nagyanyja, özv. Széky Antalné kiséretében hazafelé igyekezett. Mikor a Csapó-utcai kanyarban át akart haladni az uttesten, egy sebesen hajtó szekér elé kerültek. Széky Antalné el akarta a szekér elől rántani a kislányt, azonban már késő volt. A kislány megcsuszott és a szekér kereke átment a lábán, amelyet összeroncsolt. A szerencsétlenül járt gyermeket a mentők szállitották a klinikára.

A debreceni ügyészségre szállitották a vámospércsi baltás merénylőt

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

A vámospércsi csendőrség szombaton dé'előtt kisérte B. Kiss Imre gazdálkodót, aki két nappal ezelőtt baltával támadt feleségére és háromszor egymásután fejbeütötte az asszonyt, majd a szekercével eltörte annak vállperecét is. A gyilkos téri teljesen megtört és állandóan azt hangoztatta, hogy nagyon megbánta bünét.

A csendőrök B. Szabó Imrét délben átadták a kir. ügyészségnek, ahol valoszinuleg vasárnap hallgatja ki Preineszberger Jenő vizsgálóbiró. Az eljárás szándékos emberölés kisérlete miatt indult meg ellene.

Azok a hirek, melyek szerint a sulyosan sebesült asszony debreceni klinikán meghalt volna, nem felelnek meg a valóságnak. B. Szabó Imréné állapota javul és most már biztos remény van felépüléséhez.

Romlott csokoládéval árasztották el Debrecent az utcai árusitó gyerekek

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

A debreceni utcákon pár nappal ezelőtt fiatalkoruak és egészen apró gyermekek jelentek meg, akik az utcán járva-kelve csokoládét árusitottak. Az elmult napon ezek az utcai árusitók feltünteknek a hatóságoknak is és Ferenczy vásárbiztos igazoltatta az egyik árust. Ez kijelentette, hogy Nagy Józsefnek hivják, a Késes-utcán lakik, azonban a csokoládét megbizásból árusitja. Egy előtte ismeretlen ember azzal adta át neki, hogy negyven fillért kap, ha darabonként két fillérért elad száz csokoládét.

Az árus csak annyit mondott még, hogy ismeretlen megbizója több gyermeket is felfogadott csokoládé árusitásra.

A vásárbiztos a csokoládét lefoglalta és arról megállapitást nyert, hogy teljesen romlott, hiányos tápértékü gyurma, amely az emberi egészségre ártalmas. Ezek után megindult a nyomozás annak a személynek felkutatására, aki a rossz csokoládét gyermekekkel árusittatta.

Kitünően sikerült a Szent Erzsébet Nőegylet teadélutánja

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A debreceni Szent Erzsébet Nőegylet Vizkereszt ünnepén délután nagysikerü táncos teadélutánt rendezett az Angol Királynőben, ahol a város uri magyar társadalmának szine-java megjelent. Az előkelő közönség soraiban ott voltak: dr. Ruffy-Varga Kálmán felsőházi tag, akadémiai igazgató, a kath. egyház világi elnöke, dr. Karl János piarista házfőnök-igazgató, Kovássy Kálmán miniszteri tanácsos, dr. Budaházy-Bruckner Ernő egészségügyi főtanácsos, Sághy Lajos rendőrfőtanácsos, Baróthy Zoltán táblabiró, dr. Széll Kálmán főorvos, dr. Varasdy László kegyesrendi tanár, Haidegger Gyula huszárőrnagy, Suhajda Béla bankigazgató, Pohl Ferenc városi főkertész, dr. Pórszász Károly, dr. Gorove Lajos ügyvédek, dr. Windisch Ferenc itélőtáblai titkár és mások.

A közönség a késő éjtszakai órákig maradt együtt a legkitünőbb hangulatban s a Szent Erzsébet Nőegylet lelkes hölgygárdája nagy lelkesedéssel gondoskodott az est sikeréről. A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség az alábbiakban közli:

Dr. Galli Jenőné, Fehér Kálmánné, Galli Márta, Galli Manyi, Fehér Klára, dr. Malzitz Gyuláné, Karay Sándorné, Balogh Sándorné, Fehértói Dánielné, Pass Lászlóné, Kovalistcky Antalné, Wilhelms Emilné, Gödényi Sándorné, özv. Barra Gyuláné, Kiss Lajosné, dr. Budaházy-Bruckner Ernőné vitéz Nagy Pálné, Rugonfalvi Kiss Istvánné Sass Béláné, dr. Czeglédy Mihályné, Láboss Béláné, Koncz Lajosné, Suhajda Béláné, Ságy Lajosné, Pénzes Jánosné, Ruffi-Varga Kálmánné, Szakáts Mózesné, Bosznay Istvánné, Schusster Ferencné, özv. Paior Kálmánné, Baróthy Zoltánné, Baróthy Margit Gorove Lajosné, Németh Nándorné, Poll Ferencné, Ferenczy Jenőné, Achácz Antalné, Horéssy Kálmánné, dr. Jósa Ödönné, Nagy Józsefné, Tunyogi Szücs Gézáné, dr. Fazakas Sándorné, dr. Telegdy Andorné, dr Gyöngyössy Józsefné, dr. Ivánesuk Lászlóné, dr. Grigássy Lajosné, özv. Szabó Misuné, Salgó Lászlóné, özv. Miskolczy Lajosné Szegedy Gyuláné, Fábián Lajosné, Kazinczy Gáborné, Than Gizike, dr. Rex Sándorné Szekér Ernőné, Szinnyei-Merse Miklósné, dr. Simon Mihály Pálné, Szekér Magda, Pálinkás Zoltánné, Pálinkás Baba, Karsai Gusztávné, dr. Nagy Istvánné, Tóth Mihályné, dr. Kupás Sándorné, Renc Lily, Dávid Baba, Kráhl Jánosné, Nagy Józsefné, Nagy Babue, Aberle Raimundné, Aberia Hoeli, dr Juhász Gusztávné, Bagi Feriné, Horváth Gabriella, özv. dr. Szabó Endréné, Szabó Juci, Szabó Erzsébet, Vágó Gyuláné, Körmendi Baba, dr. Széll Kálmánné, Széll Irénke, Negrei Baba, Babos Károlyné, dr. Preininger Tamásné, Horvay Róbertné, dr Jármy Józsefné, Jármy Erzsébet, Rónay Istvánné, Rudolfy Klári, dr. Ujhelyi Sándorné, Ujhelyi Erika és Nóra, dr. Lisskay Józsefné, dr. Tarján Oszkárné, Sarkady Sándorné, Sarkady Gizi.

Naplót vezettek lopásaikról a csendőrlaktanya előtt elfogott cigányasszonyok

Érdekes körülmények között fogtak el szombaton délben egy négytagu asszonytársaságot, mely rengeteg lopást követett el a környéken

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Szombaton délelőtt kitünő fogást csinált a debreceni csendőrség. vitéz Paksy Kiss Tibor őrnagy jelelőtt a hivatala szobája ablakából azt látta, hogy a csendőrlaktanya épülete előtt négy cigányasszony halad el. Mind a négy hátán nagy batyuk voltak.

Az őrnagy azonnal kiadta a parancsot: — Hozzátok csak be őket!

Pár perc mulva a négy cigányasszonyt előállitották az őrsön és megkezdték motozásukat. Motyójukban hihetetlenül sok lopott holmit találtak. Egy folyosórész teljesen megtelt a batyukból kikerült tárgyakkal.

A cigányasszonyoknál egy csomó ugynevezett „szerelmi pogácsát" is találtak, amelyeket a falusi lányok és legények szerelmi ügyeinek lebonyolitásánál használtak a cigánynők.

Kiderült, hogy a négy cigányasszony Kovács Mari, Rostás Mari, Kovács Anna és Kovács Gizi Püspökladányba valók, azonban az utóbbi időben bebarangolták a környéket és mindenfelé lopásokat követtek el. Ma reggel Nyirábrányból jöttek és Püspökladányba akartak hazatérni.

Batyujokban legalább 40 szalonnadarabot, kolbászt, hurkát, csizmát, 9 zsák tollat, a tollba rejtve pedig nagymennyiségü szüzdohányt találtak.

— Megmondjuk kérem, ugy, ahogy volt, — vallotta az egyik, — filtünk a finánctól, azir tettük a toll közé a dohányt.

Három csendőraltisztnek is dolgot adott, amig számba tudták venni a sok lopott tárgyat, melyek között még játék, gyermeklabda is akadt. Legérdekesebb volt, hogy egy noteszben megtalálták azok nevét, akiknél a cigányasszonyok lopásokat követtek el. 1930-tól kezdve egész sereg név van feljegyezve a naplóban, amely pontosan megmutatja, hogy kiknél lopott a veszedelmes cigány társaság.

Vallatásuk és a nyomozás még folyik.

Felülmulhatatlan teljesitményben
Sav- és szalmiákmentes
Mindenütt kapható!

Lilla tea

Mint már közöltük, a Volt Iskolatársak Szövetsége január 21-én rendezi meg egyetlen nagyszabásu Lilla teaestélyét. Ez a multakból ismert és közkedvelt Dóczy-bált eleventi fel. A teaestély 7 órakor kezdődik az Arany Bika disztermében müsorral, amelyen a legkisebbtől a legnagyobb dóczistáig a növendékek különböző változatos táncszámokat és jeleneteket mutatnak be. A müsor után a közönség a buffetbe vonul, ahol teát szolgálnak fel és buffet is áll a közönség rendelkezésére, ahol a vigalmi bizottság hölgytagjai igen mérsékelt áron árusitanak. A tea után a terem közepén Berlioz Rákóczy indulójára magyar táncot mutatnak be a növendékek, amely után a tánc rögtön kezdetét veszi.

Január 19-én az Uri Casinóban lesz a jogász táncestély

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Jelentette már a Debreceni Ujság—Hajdufőld, hogy az Egyetemi Kör Jogász Szakosztálya az idén is megrendezi hagyományos szépségü farsangi táncmulatságát, amely az év legsikerültebb társadalmi összejövetelének igérkezik. A jogásztestély január 19-én este fél 10 órakor kezdődik az Uri Casino termeiben. A rendező-bizottság élén Neubauer Pál jogászelnökkel, mindent elkövet az estély sikere érdekében. A meghivókat kedden küldik szét, de a rendezőség már most is tart hivatalos órákat a kollégiumi diákotthonban.

25960—1932. B. szám.

HIRDETMÉNY.

A folyó évi Remete Antal napi országos vásár alkalmával az ipari és kereskedelmi kirakodóvásár január 15., 16. és 17-én lesz.

Felhivom a vásári árusitásban érdekelt helybeli iparosokat és kereskedőket, hogy árusitási helyük kijelölése végett iparjogositványukkal a városi elsőfoku közigazgatási hatóságnál (Kossuth-utca 20. fsz. 30 szoba) január 9, 10. és 11-én jelentkezzenek annál is inkább, mert későbbi jelentkezés esetén helyet biztositani nem lesz módomban.

Vidéki iparosok és kereskedők részére jelentkezési határnapként január 12, 13. és 14. napjait jelölöm meg.

Jelentkezés hétköznapokon délelőtt 8-tól 12 óráig a fentebb emlitett hivatalos helyiségben.

Debrecen, 1933. január hó 6.

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazg. hatósága, mint elsőfoku Iporhatóság.

Hirek

1933. január 8. (Vasárnap).
Prot.: Szörény. Kath.: Sz. Család.
1933. január 9. (Hétfő).
Prot.: Marcel. Kath.: Julián.

—

Ma a következő gyógyszertárak

„Aranyangyal" Bánó Andor, Piac-utca 50., „Nap" Tolvay Imre, Piac-utca 1., „Tisza" Jónap Aladár, Magoss György tér 9., „Bocskay" Lassányi József, Czegléd-utca 22., „Mátyás király" Papp Gyula, Nyilastelep, „Árpád fejedelem" Mikes Béla, Csapókert.

—

IDŐJÁRÁS

Hazánk déli és nyugati részén esőszitálások és hószállingózások voltak. A hóréteg vastagsága ma reggel: a Svábhegyen 5, a Csucshegyen 5, a Dobogókőn 14, a Börzsönyi hegységben 20—30, a Galyatetőn 6 centiméter. A Mecsekben 2 centiméter vastagságu friss hóréteg van. A magasabb hegyeken még mindig fennáll a zuzmara-helyzet, az erdőkben a zuzmara sulya alatt összeroppanó fatörzsek miatt életveszedelmes a járás.

Várható időjárás a következő 24 órára: Ismét csendesebb és ködösebb idő, fagypont körüli hőmérséklettel. Kisebb havazások és esők, főleg délen és nyugaton.

—

ISTENTISZTELETI REND
A református templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 5 órakor Márki Kálmán. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Mezey Béla, 11 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor dr. Farkas Pál. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, délután 5 órakor Módis László. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Halász András, délután 3 órakor Nagy Sándor. Ispotály templomban délelőtt 10 órakor prédikál Kolozsváry Kiss László, délután vallásos ünnepély, vitéz Szabó Endre. Homokkertben délelőtt 10 órakor prédikál Kalas Ferenc, délután 3 órakor vallásos ünnepély Tóth Sándor. Nyilastelepen délután 3 órakor prédikál Kovács József. Csapókertben délelőtt 10 órakor prédikál Magyar Bertalan, délután 4 órakor gyülekezeti Otthon felavatás. Ünnepi beszéd: dr Juhász Nagy Sándor. Nyulason délelőtt 10 órakor Murányi Árpád. Ondód—Vedresd délelőtt 10 órakor Tóth Sándor. Cuca délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. Fancsika délelőtt 10 órakor Vajda László. Ebes délelőtt 10 órakor Bagdy Dániel. Kerekes-telep délután 3 órakor Szabó Lajos th. Sámsoni-uti iskola délután 4 órakor Bárdi Ferenc. Egyek délután 3 órakor Siposs Imre. Wolaffka-telep délután 3 órakor Kalas Ferenc. Hármashegy Benke Tibor. Szegényház Kovács József.

A római katholikus templomban

Szentmisék a szokott rendben: 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed tizenkettő és félegy órakor csendes szentmisék. Féltizkor ünnepélyes nagymisét mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, utána prédikál Kovacs Sándor, a Katholikus Figyelő szerkesztője. — Délután 5 órakor áldatosság, litánia és szentségi áldás.

Csapókertben 10 órakor Kummer gruber Emil kegyesrend. tanár. — Nyilas-telepen 10 órakor Szabó Imre káplán. — Homokkertben 10 órakor Molnár Ferenc káplán. — Augusztaszan-óriumban 9 órakor Somogyi Ferenc káplán.

Az evangélikus templomban:

vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet. Prédikál: Pass László lelkész. Este 5 órakor esti istentisztelet. Prédikál: Pass László lelkész. Délelőtt 9 órakor középiskolai egyházi énekóra és vasárnapi iskola. Délelőtt 11 órakor elemi iskolai tanulók vasárnapi iskolája.

— **Istentisztelet az unitárius templomban.** Debrecenben, Hatvan utca 24. szám alatt levő unitárius templomban január 8-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentiszteletet tartanak. Ez alkalommal imádkozik és prédikál: dr Csiky Gábor budapesti unitárius missziós lelkész. Istentisztelet után presbiteri gyülés lesz. Templom fütve van.

— **Vallásos ünnepély a Homokkertben.** A homokkerti ref. imaházban vasárnap délután 3 órakor vallásos ünnepély lesz alábbi müsorral: Bibliamagyarázatot tart: Tóth Sándor. Szavalnak: Barcsay Bözsike, Boldizsár Klotild. Énekel: Lókody Kató, harmóniumon kiséri: Tóth Boske. Szaval és hegedükisérettel énekel: Kurucz Lajas. Belépődij nincs, a perselypénz a szegények felsegélyezésére szolgál.

— **Az Árpádházi B. Margit Leányclub közleményei.** Árpádházi B. Margit Leányclub tagjai ma, vasárnap reggel 9 és félórás szentmisén közös áldozáshoz járulnak s fogadalmukat megujitják. Kérjük a tagok pontos megjelenését. Gyülekezés a szentélyben. — A leányclub délután 4 órakor clubdélutánt tart a róm. kath. reálgimnázium tanácstermében. Müsor: Elnöki megnyitó, dr. Lindenberger János apostoli kormányzó. Jegyzőkönyvfelolvasás. Joob Mária jegyző. Titkári jelentés, Bokor Julia titkár. A fogbetegségek elleni védekezésről, dr. Horváth Irén fogorvos. Debreceni hiradó. Irta s felolvassa: Kováts Rózsa clubleány. Indítványok.

— **Stolp Ödön gazdasági akadémiai tanár előadása a Polgári és Gazdakörben.** Tegnap nagy közönség jelenlétében tartotta meg Stolp Ödön gazdasági akadémiai tanár Olaszországról szóló előadását a Polgári és Gazdakörben. A mindvégig érdekes és tanulságos előadást a jelenvoltak nagy érdeklődéssel kisérték s végén lelkesen ünnepelték Stolp Ödön gazdasági akadémiai tanárt.

— **Vetitettképes előadás a Mikepércsi-uti KIE-ben.** Hétfőn este fél 8 órakor a KIE rendezésében a Mikepércsi-ut 7. sz. alatt ingyenes vetitettképes előadás lesz Petőfi Sándor nagyköltőnk életéről és költészetéről, melyre a környékbeli lakosságot ezuton meghivjuk. Belépődij vagy müsormegváltás nincs. KIE vezetősége.

A felbontott eljegyzés feletti elkeseredésében öngyilkosságot követett el egy határőr

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) A debreceni helyőrségi kórházba Nyirábrányból rendkivül sulyos sebesüléssel szállitották be Erdőss Dániel őrvezetőt, aki megrendítő körülmények között kisérelt meg öngyilkosságot.

Erdőss Dániel a biharkeresztesi határőrszárnynál teljesitett szolgálatot és már régebb idő óta udvarolt egy B. M. nevü fiatalkoru leánynak, akivel nem régiben megtartották az eljegyzést is. A leány nagyszülei a házasságot erősen ellenezték és ezt nem sokkal az eljegyzés után levélben is közölték Erdőssel.

A levél vétele után Erdőss azonnal szabadságoltatta magát és elment Nyirábrányba, azzal, hogy ha a nagyszülők, — akik a leányt eltartották, — nem egyeznek bele a házasságba vérez mindkettőjükkel, majd önmagával is.

Mikor Erdőss megérkezett, a leány visszaadta neki a jegygyürüt, amit csak azzal indokolt meg, hogy időközben meggondolta magát és a más felesége lesz. A jegygyürü visszaadása végleg elkeseritette Erdősst, aki bicskát ragadott és rátámadt menyasszonyára, aki azonban elmenekült a háztól és a csendőrségre sietett.

Időközben Erdőss, aki egyedül maradt a lakásban, levetette felsőruháját és végig feküdt az ágyon. Abban a pillanatban, mikor az előssietö csendőrjárőr belépett, Erdőss telies erővel kétszer a mellébe szurta hatalmas zsebkését. A fiatal őrvezetőt pillanatok alatt elboritotta a vér, amennyiben a kés pengéje pontosan a szív alatt hatolt a testbe s átszakitott egy eret is.

Erdősst dr. Gulyás Ferenc nyirábrányi orvos részesitette első segélyben s beszállittatta a helyőrségi kórházba, ahol igen sulyos állapotban fekszik.

— **Köszönetnyilvánitás.** Hálás köszönetünket fejezzük ki ugy felsőségünknek, kartársainknak, rokonainknak és összes ismerős és ismeretleneknek kik elhunyt férjem temetésén résztvettek **Özv. Kiss Józsefné** és a **gyászoló család.**

— **A Pesti Tőzsde 16 oldalas ujévi száma** megjelent szenzációs tartalommal. A bankéletből, a tőzsdéről, az árupiacról nélkülözhetetlen információkat közöl a lap, amelynek textil, biztositási, vas és gépipari, vidéki hitelélet rovata is elsőrangu és érdekes.

— **Még a hadikölcsönkötvényt is lopják.** Somogyi Jenő debreceni gazdatiszt Budapestről hazafelé utazott és utközben a vonaton tolvajkabátja belső zsebéből valaki kilopott egy 2800 pengő névértékü hadikölcsönkötvényt. A kétes értékü kötvény tolvaját keresi a rendőrség.

— **Vigyázat! Dolgoznak a besurranó tolvajok.** Debrecenben egyre élénkebb tevékenységet fejtenek ki a besurranó tolvajok. Oláh Emil törvényszéki dijnoktól tegnap egy arany karikagyürüt, egy darab sinia arany és egy brilliánskövekkel kirakott gyürüt elloptak. — Deák György gazdálkodó Csapó utca 15. szám alatti lakásáról pulykákat és tyukokat, Székelyhidy Mihály Sámsoni-uti udvaráról kerti szerszámokat, Csap Vincze nyug. postaellenőrtől a mosókonyhából egy rézüstöt vittek el, Csuri Péter kocsis lovairól viszont a takarókat vitték el ismeretlen tettesek.

x Ügyvédi hir. Dr. Árvay Nándor ügyvéd, irodáját Ferenc József-ut 22—24. szám alatt megnyitotta.

— **Elfogtak egy pokróctolvajt.** Barak János gazdálkodó lovairól pénteken délután a Zöldfa-utca 14. számu ház elől lopták a pokrócokat. Barak János a zsibvásárban felismerte ma a tolvajt egy fiatalkoru suhanc személyében, akit előállitottak a rendőrségen. A suhanc azzal védekezett, hogy a pokrócot a bátyjától kapta, de nem tudta, hogy az lopta.

k **Emésztési gyengeség,** vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkiütések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes **„Ferenc József"** keserüviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi **Ferenc József** viz hatása mindig kitünően beválik. A **Ferenc József keserüviz** gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

— **Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga választmánya** január 9-én, hétfőn délután 6 órakor a Liga székházában ülést tart, melyre a tagokat ezuton is meghivja az elnökség.

— **Perjéssy Mihály és Kardos Albert előadásai.** A Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya januári ülésének programmján ismét két nagyon érdekes előadás kerül sorra. A 10-én, kedden délután 5 órakor a Déri muzeumben tartandó ülés első előadója Perjéssy Mihály dr táblai tanácselnök, aki „Vallásvédelem hajdan és most" cimen értekezik egy nagyon aktuális jogi kérdésről. Perjéssy Mihálynak, aki Budapestre költözik ez lesz egyelőre utolsó előadása Debrecen müvelt közönsége előtt. Ezután Kardos Albert dr a jeles irodalomkutató, mint vendég mutatja be Madách nagy müvére vonatkozó tanulmányait. Az ülésre belépődij nincs. Vendégeket szivesen lát a Társaság.

— **Szolgálati beosztás változás a rendőrségen.** A debreceni kapitányság vezetője Répássy István fogalmazót, a fogalmazói kar kiváló és értékes tagját az idegenellenőrzési osztályról az elnöki ügyosztályhoz helyezte át.

— **A csapókerti gyülekezeti otthon felavatása.** Vasárnap délután 4 órakor lesz a csapókerti ref. gyülekezeti otthon felavatása, vallásos ünnep keretében. A teljesen átrenovált épületben, az ujonnan berendezett nagy teremben lesz az ünnepség, melyre készül a Csapókert lakossága. A lelkészi szolgálatot Halász András fogja végezni, megnyitó beszédet pedig dr Szabó Ferenc egyházrészi gondnok tart. Az ünnepi beszéd tartását dr Juhász Nagy Sándor vállalta. Ezenkivül lesz közének, valamint karének is, melyet a Csapókerti Leányköri Énekkar ad elő. Szavalnak: Szilágyi Juliska és Tóth Piroska leányköri tagok. A belépés teljesen dijtalan.

x Ügyvédi hir. Dr. Böszörményi Béla ügyvédi irodáját Ferenc József ut 70. szám alá helyezte át. Uj telefon: 13—97.

x Schaff tánciskolájában a Koronában tizenhatodikán uj tanfolyam kezdődik iparos és kereskedő fiuknak.

x Ami természetes, abban lehet bízni, ki „Igmándit" használ, nem fog csalatkozni.

x Könyvujdonságok: Szalacsy: A fekete ember, Vicki Baum: Baleset, Grátzer: Feitorna, Móra: Aranykoporsó, Harsányi: Ember küzdi.

x Elhájasodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél a természetes **„Ferenc József"** keserüviz javitja a gyomor és belek müködését és elősegiti az emésztést.

x Gazdálkodóiljak táncvizsgáia a Koronában tizennegyedikén, szombaton. Az uj tanfolyam kilencedikén kezdődik.

x Szabó Jenő „Hungária" gyógyszertára elkészit mindenféle egyleti receptet. Vargakert, K. Tóth-utca 22.

x Hócipőt, hósapkát legtökéletesebben javit Orbán gumiüzem, Piac-utca 7.

x Alkalmi olcsóságok végett látogassa meg **Biró Árpád** divatáru üzletét **Szent Anna 5.**

— **Gaál Franciska gyásza.** Gaál Franciskát, az ünnepelt pesti szinművésznőt sulyos csapás érte. Édesapja Silberspitz Lipót meghalt. Az „Egyenlőség" hosszu cikkben közli a rabbi gyászbeszédét, különösen kiemelve azt, hogy az elhunyt Silberspitz tizenkét gyermeket nevelt fel.

— **A Debreceni Jótékony Nőegylet adakozói.** A debreceni Jótékony Nőegylet ezuton is hálás köszönetét fejezi ki az alábbi nemesszivü adakozóknak, akik a karácsonyi szegénysegélyezés céljaira pénzbeli vagy természetbeni adományaikkal támogatták, és pedig névszerint: Sass Béláné 5 pengő, cipő, kendő, harisnyák, Kesserü Lajosné 5 pengő, cipő, játékok. Rásó Istvánné 5 pengő, cipő játékok. Tiz pengővel adakoztak: Erdös Károly dr, Kállay Kálmánné dr.né, Malatinszky Ferenc, Sesztina Jenöné. Öt pengővel: Alföldi Takarékpénztár, dr Kováts Jenő, dr Salánky József, Tóth Béla (tüzifa is), MÁV Üzletvezetőség. Négy pengővel: Tóth Árpádné. Három pengővel: Kövesdy Lajosné Debreceni KIE. Két pengővel: dr Váradv-Szabó Miklósné, Koszorus Ferencné, Szentgyörgyi Lajosné, dr Oláh Miklósné, Fehértói Dánielné, Bikialvi A., dr Magoss Györgyné, Suhajda Béláné, Balogh Istvánné, dr Tervey Tamásné, Olchváry Zoltánné, Tóth Béláné, Mihalovits gyógyszertár, Kubek Erzsébet, L. J., dr Keller József, Kiss Ferenc, Nagy Sándorné, Serly Gusztávné, Steinfeld Mihályné, Pákozdy Sándorné, özv. Vecsey Zoltánné, dr Tüdös Kálmánné, Vidoni Jánosné, özv. Jámbor Jánosné, Schlachta Jánosné, dr Galanffy Jánosné, dr Pap Károlyné, dr Varga Zsigmondné, dr Marton Gézáné, dr Felér Ferencné, Kovássy Kálmánné, dr Darkó Jenöné, N. N., Tuster Árpád. Egy pengővel: Szekér Ernőné, Komlóssy Dezsőné, Czeglédy Béláné, dr Trocsányi Béláné, dr Nádráczky Béláné, Papp Mária, Spilker Károlyné, Gyarmathy Istvánné, Ormós Lajosné, dr Fráter Imréné, May Andorné, Varga Pálné Kovalitzky Antalné, dr Fazekas Sándorné Springer József, Nagy József, V. B.-né, Kelemen Ernőné, Wilhelms Emilné, dr Nagy Lajosné, dr R. Kiss Istvánné, Horvay Róbertné, Böhm Ferenc, özv. Szele Györgyné, Ady Lajosné, Öry Mihályné, dr Pokoly Józsefné, Békés Lászlóné, Wolff Jánosné, Szarukán Zoltánné, dr Perjéssy Mihály, Zonda Ferenc, Reménység gyógyszertár, Berényi Gáborné, Rácz Lajosné, özv. Egmann Ernőné, Király Julia, dr Nagy Gáborné. Ötven fillérrel: Murvay Lajos, D. D., Weszprémy Juliska, Gyürky Sándor, Milotay András, Szabó Istvánné, N. N., Csatári-Szücs Béla Nemes Emma. A készpénzadományok összege 200 pengő 70 fillér. Természetben adakoztak, özv. Böszörményi Páné, Zöld Jánosné, Böde Gyula, Rauchbauer Jenöné Antalffy József, Szabó Istvánné, Papp Lajos, Petrik Károly, Balogh Jánosné, özv. Csánky Istvánné, Füstös utóda Varga, Schön Sándor, Vitárius Sándor, Major Mihály, Benyás Emil, Horváth Gábor, Balassa Károlyné, Kardos László, Kontsek Géza, Magyar Köztisztviselők Fogy. Szöv., Krausz Gyula utódai, Kontsek Kornél, Tóth Gyula vaskereskedése, Halász Nándor, Sándor Ármin, Monoky Nándor, Deutsch Lajos, Gyürky Sándor, Debreceni Hangya, Kaszanyitzky Endre, Jost cukrászda, Bálint Andor, Jánosi és Mentze, Feldheim, Frici szalon, Katz László Kántor Erző és Társa, Farkas Margit, Czobor Károlyné, Glück Izidor, Unghváry Gábor, Kulcsár Imre és Fiai, Ernst Imre, Rózsa áruház, Kondor István, Tabakovszky virágcsarnok, Békés Lajos, Stühmer fiók, Kutián Gyula, Springer József, Korzó drogéria, Józsa és Jóna, Grósz Nagy Ferenc, Lukács Andor, Kováts Gyula, Tolvay Imre, Deutsch Albert és Fia, Gárdos József, vitéz Nagy József, Kerékgyártó László, Sári Imre, Rex Chemiai gyár, dr Hutirayné Rutter Sarolta, Vásáry Andrásné, Bányai Péterné István Gőzmalom, Sesztina Lajos, özv. Vecsey Zoltánné, Csánky Beniáminné, dr Tóth Lajosné, dr Pap Ferencné, dr Bartha Károlyné, özv. Szabó Kálmánné, Gombos Gergely, Liszkay Kálmánné, Vásáry Erzsébet dr Vodetzky Sándorné, Marz János, Steinfeld István, Meini Gyula, Simkovics virágüzlet. — A Nőegylet a városi inségakció céljaira 283 pengő adományt juttatott, árvaházában 26 gyermeket nevel, 100 szegényt részesit állandó segélyben, akiket ujév alkalmával rendkivüli segéllyel is gyámolitott ruhaneművel ellátott, ezenkivül a hozzáforduló knak indokolt esetben külön segélyt is kiutalt.

MÜVÉSZET

Cotette France hededümüvésznő és Engel István zongoramüvész Debrecenben

A Zenekedvelők Köre ezévi hangversenyciklusának egyik kiemeikedő eseménye fog lezajlani január 1-én, vasárnap este nyolc órakor: *Engel* ván, a zseniális, fiatal magyar pianista s Colette *France*, a ragyogó tehetségü, ifju párisi hegedümüvésznő hangversenyeznek az Arany Bika disztermében.

Engel Ivánt nem kell bemutatnunk a debreceni közönségnek, pár évvel ezelőtt itt is forró sikerrel játszott, csakugy, mint a nagy, európai zenei centrumokban, Londonban, Berlinben, Bécsbe. Ez a fiatal zongoramüvész, aki mélló felkészültséggel ép a nagy magyar zongoramüvészpereg vezetőinek, egy Lisztnek, Dohnányinak nyomába, már a félvilágot bejárta és diadalt diadalra halmozott. Kairóban meghivták az Akadémia tanár székére, de a honvágy ismét hazahozta Magyarországra, ahol talán kevesebb elismerés, de családjának, barátainak szerető köre veszi körül. Colette *France* két éve tünt fel Párisban s azóta már szintén bejárta a kontinenst. Kritikusai kiemelik tónusának kristályos tisztaságát és felfogásának nemességét. A feltünően szép, fiatal müvésznő Debrecenben kezdi meg magyarországi vendégszereplését. Zongorán a kitünő dr. *Herz* Ottó fogja kisérni. Napijegyeket a Méliuszban és a Bika hallijában levő elővételi pénztáraknál lehet váltani.

Haydn

Ma este fogjuk halani a Máv. filharmonikus zenekar előadásában Haydn egyik legszebb és legközkedveltebb müvét, az „Üstdob" (G-dur) szimfóniát. Az elnevezést onnét kapta, hogy a második tételben (C-dur), melynek a témája egy gyermekdal, a témát erős üstdob ütés fejezi be. Az egész szimfóniát természetes báj és könnyed egyszerüség jellemzi.

Haydn a szimfónia megteremtője. A „sonata d chiesa", az olasz nyitány és 1600 végén Corelli concerto grossoiban már találunk ugyan nyomokat, melyek később a klasszikus szimfóniához vezettek, Bach zenekari suitjei és Händel concertói előbbre vitték, de a szimfónia végleges alakját Haydn müvészi keze formálta meg. Ő olvasztotta össze az olasz nyitány és a zongora-szonata (Bach F. E.) főbb principiumait. Természetesen, mint minden alkotó müvészt, nem tudatos, előre megfontolt elméleti okoskodás, hanem az ösztönös megérzés, isteni sugallat vezette.

Haydn után a szimfonia remekül felépitett kövein Mozart és Beethowen is csak csiszolt, de nem változtatott. Csak Haydntól kezdve beszélhetünk igazi hangszerelésről, vagyis különféle hangszercsoportok tudatos használatáról. Még Bach sem használt mindig obligát hangszereket, hangszin-hatásokat, pedig egyáltalán nem aknázta ki. Haydn aztán a szimfonia hangszerelését müvészi magaslatra emelte és olyan irányelveket állitott fel, melyek a mai napig érvényesek.

Haydn Rohrauban született 1732-ben. 10 éves korában irja első müvét: 12 szólamu „Salve Regina"-t, utána az egyszólamu F-dur müvét. Georg Reutter, aki szép hangjáért a bécsi Szt. István templom kórusába vétetti fel, adja neki az első utmutatásokat. 27 éves, mikor első szimfoniáját (D-dur) komponálja. A következő évben, 1760-ban megnősül, elég szerencsétlenül: zeneórákat adott Keller borbély házánál, a fiatalabbik leányt szerette, megkérte, de a leány kolostorba vonult. Erre az apa rábeszélésére az idősebbik, 32 éves Annát vette el. A házasságot titokban kellett tartani, mert gróf Merzi, akinél akkor zenedirektor volt, nem türt nőse muszikust. Házassága nem volt boldog. A következő években Eszterházy herceg birtokán, Kismartonban találjuk, mint második, később mint első karmestert. Itt ismeri meg Luigi Polzellt, akihez majdnem 20 évig tartó szerelem füzi. 1791—1795-ig felváltva Londonban és Bécsben tartózkodik, mindenütt lelkesen ünneplik. 1795-ben Rohrauban felállitják a szobrát. Itt egy koncerten játsza a fiatal Beethowen, aki tanitványa volt, a B-dur zongoraversenyét. Legnagyobb alkotásai a „Teremtés" és „Évszakok' oratóriumok, 67—69 éves korára esnek. Utolsó müve egy vonós négyes, melynek utolsó tételét már nem képes megalkotni, ezért egy régebbi kvartettjének adagioját teszi a végére. Ezután haláláig (1809 máj. 31.) még több izben dirigál. Az egész világ elismerése és ünneplése kisérte élete végig. Koporsóját Európa zeneviláqa lesujtva vette körül.

Teremtő erejének gazdagságát jellemzi, hogy 104 szimfoniát, 83 vonósnégyest, 33 zongora szonátát, triókat, miséket, áriákat, operákat stb. irt. Magyarországi tartózkodása hatással volt rá. Mint minden müvész, aki magyar levegőt szivott, ő sem tudott szabadulni a magyar föld sajátságos hatásától. „Magyar Nemzeti Induló" és a G-dur zongoratrió rondója (all' ongarese) magukon viselik a magyar bélyeget.

Dr. Szabóné Szojka Anna.

—

A filharmonikusok II. bérleti hangversenye

Ma, vasárnap este 8 órai kezdettel tartják meg a debreceni filharmonikusok II. bérleti hangversenyüket a Bika szálló nagytermében. — Vendégmüvészek: felvinci Takács Alice és Nagyné Mándy Margit. A brilliáns müsor nagy zenei eseményt jelent. Jegyek délelőtt a Bika szálló előcsarnokában este pedig a pénztárnál válthatók. Felhivjuk a közönség figyelmét az előadásra kerülő zenemüveket ismertető müvészi kiállitásu müsorra is, amely a hangversenyteremben és a jegypénztárnál kapható.

Vallásos estély az Ispotályi templomban

Folyó hó 8-án, vasárnap délután 3 órakor az Ispotályi templomban vallásos estély tartatik, amelynek sorrendje a következő: 1. Kezdő ének: 1. dics. 2. Főének: 153. dics. 1—2. v., 3. Kátét olvas és imádkozik Szabados László koll. szénior. 4. Közének: dics. 6. v. 5. Kátét magyaráz és uri imát mond vitéz Szabó Endre v. o. lelkész. 6. Közének: 153. dics. 3. v. 7. Béry Gyula: „Jézus imája", szavalja Murányi Árpád hittanhallgató. 8. Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben. Szövegét és dallamát szerezte és saját orgonakisérete mellett énekli Musza Ferenc lelkész-kántor. 9. Imádkozik: Kulcsár Dezső s. lelkész. 10. Záróének 155. dics. 5. v.

— **A Péterfia-utcai egyházrész** minden kedden délután 5 órakor tartja összejöveteli óráját, mint bibliakor a Központi lelkészi hivatalban.

— **A Monti Kör** legközelebbi összejövetele kedden este kilenc órakor lesz az Angol Királynő különtermében. Elnök.

— **Debreceni bridgezők győzelme Lillafüreden.** Mint ismeretes, az országos bridge-verseny most folyik Lillafüreden, ahol az ország legkivalóbb csapatai mérik össze az erejüket. Debrecenből dr Kreiker Aladár csapata vesz részt a versenyeken. A „Debreceni Ujság—Hajdufölde" munkatársa lapzárta előtt telhivta telefonon a lillafüredi Palota-szállót, ahonnan azt a felvilagositást kapta, hogy a Kreiker-csapat eddig teljesen veretlen és a két legjobb budapesti team-mel együtt bekerült a döntőbe.

— **A MANSz táncos teaestje.** A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége helyi csoportja vigalmi bizottsága január 14-én 8 órai kezdettel táncos teaestélyt rendez az Arany Bika szálló nagytermében. A nagyszabásu teaest fővédnöke báró Vay Lászlóné, a MANSz elnöknője. Az igen fényesnek igérkező teaestet a vigalmi bizottság a legnagyobb gonddal és körültekintéssel készíti elő. Az est sikerét már előre is biztositja az akörü mény, hogy 100 uriasszony vállalt háziasszonyi tisztséget. Minden bizonnyal, mint ahogy a multban tartott teaestek bizonyitják, ez lesz a szezon egyik legfényesebb estélye.

—

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Tinka László—Bokor Ilona, Mónus Sándor—Lovas Eszter, Szilágyi János—Barna Erzsébet, Szabó Kálmán—Szathmári Teréz, Tóth József—Csernok Julia, Tömör Lajos—Harangi Eszter, Szabó István—Varga Erzsébet, Kerekes Béla—Pető Katalin, Porcsin István—Gyökeres Piroska, Kádár Mihály—Kerékgyártó Eszter, Sz. Kovács Elemér—Madarász Zsuzsánna.

Születések: Füzesi Imre fm. fiu László, Bardócz Béla határőr irnok főmester leány Katalin, Ötvös Lajos gazdálkodó leány Erzsébet, Szabó Gábor kovács m. fiu, Zoltán, Schaff Kálmán korcsmáros leány Magda, Csordás István MÁV asztalos fiu László, Szabó Lajos npsz. fiu István és 2 törvénytelen ujszülött.

Halálozások: Mogyoróssy Miklós ref. 75 éves, Varga-u. 13., Erdős Ferenc r. kath. 62 éves, Dobozi hőrház, özv. Rossi Primóné Pelegrini Róza r. kath. 74 éves, Teleki-u. 92., Ungvári Józsefné Barta Julia ref. 67 éves, Faiskola-u. 7., Kárász Géza gör. kath. 33 éves, Angol Királynő szálló, Schönfeld Ernő izr. 3 éves, Nyirbátor, Baik Imre ref. 77 éves, Magoss-tér 29., Cseszkó Imre r. kath. 20 éves, Jászfényszaru, Szabó Mihály g. kath. 4 hónapos, Kotrányi Kálmánné Szemők Zsuzsa ág. ev. 35 éves, Nyiregyháza, Uj Erzsébet ref. 1 hónapos Nádudvar.

Kitoloncolják a Ghyllányi- és Salétrom-laktanyákból a munkakerülőket

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) Szombaton délelőtt 10 órai kezdettel Debrecen város tanácsa dr. Vásáry István polgármester elnöklésével tanácsi értekezletet tartott, amelyen az egyes ügyosztályok vezetői a folyó ügyekről referáltak. Az értekezleten a polgármester utasitást adott, hogy az elsőfoku közigazgatási hatóság vizsgálja felül a Ghyllányi-laktanyákban lakók helyzetét s mindazokat, akikre a munkakerülés alaposan rábizonyalna, lakoltassa ki, amennyiben pedig nem volnának debreceni illetőségüek, gondoskodjék a hazatoloncoltatásukról. A polgármesternek ez a rendelkezése nem vonatkozik a menedékház lakóira.

Iparügyek

Megszünt iparok

A mult héten az elsőfoku iparhatóság a következőket törölte lajstromából:

Szakál Antal kocsma, Debreczeni Lajos kötött-szövött áru kereskedő, Molnár József müszerész, Borbély Gáborné szatócs, Szikszai Péter kőmüves mester, Oláh Mihály és Oláh Mihályné baromfi-tojás kereskedő, Keller György sütő, Kincsek Gyula timár, Weiszkrón József textiláru kereskedő, Faragó Lajosné nőidivat kereskedő, Stern Ezékiel uj- és ócskaruha kereskedő, Gyermán János fuvaros, Gebei Juliánna nőiszabó, Bruckner Albert pénzközlesönközvetitő ügynök, özv. Borbély Józsefné nőiszabó, Bornyi Lajos hentes, Székely Imre gépercíü berkocsi, Kiss József hordár, Pauló István látszer kereskedő, Farkas Ernőné szatócs, Murvai József fuvaros, Kovács Mihály hentes- és mészáros, Grósz Ármin papirzacskó készités és papirnagykereskedés, Fekete László virág kereskedés, Páll Sándorné baromfi kereskedő, Nagy Erzsébet nőiszabó, Gombácsi Lászlóné kávémérés, és kifőzés, Herskovics Ábrahám gyümölcs kereskedő, Bujdosó József tajpigás, Magyar Jánosné lisztkereskedő, Raduczner Herman rőfös kereskedő, Hausner Salamon butor kereskedő, Sárközi József kávémérés és kifőzés, Szabó István baromfi- tojás- és burgonya kereskedés, özv. Kecskés Ferencné gyümölcs és főzelék kereskedés, Pósalaki István timár, özv. Győrösi Dánielné fuvaros, Papp Zsigmondné kávémérés és kifőzés, Kosik Sándor fuvaros, Lefkovics Jakab butorkereskedő, Kelemen József Sándorné kávémérés és kifőzés, Waltner Józsefné kávémérés, özv. Csengeri Ignácné uridivat kereskedő, Kohn Ilona kifőzés, Balázs Gáborné büsitőital árusitás, Tóth Bernáthné nőiszabó, Schwawrtz Salamon textil- divat kereskedő, Berger Vilmos Miklós örlemény, hüvelyes kiskereskedés, Szilágyi Imre és Szilágyi Sándor élőállat kereskedés, Szabó István ló kereskedő, Bukovszki Sándorné szatócs.

— **Kultur-est a Levente-Otthonban.** Vasárnap, január 8-án a szokásos müsoros estjét rendezi a Levente Otthon A müsor a következő: 1. Nyitány. Játsza a zenekar. 2. Párosjelenet. Tar és Palotay leventék. 3. Tánc-trió. Előadják: Vigh Jucika, Moskovits és Radnai leventék. 3. Magyar dalok. Előadja: id. Palotay Lajos. 5. Egy ilyen tipp. Szereplők: Kiss Rózsika, Hencz Bözsike, Schwawrtz, Csillag és Moskovitz leventék. Müsor után tánc.

A Debreceni Ujság—Hajduföld 74. számu keresztrejtvénye

Készitette: **Cs. Bogáts József.**

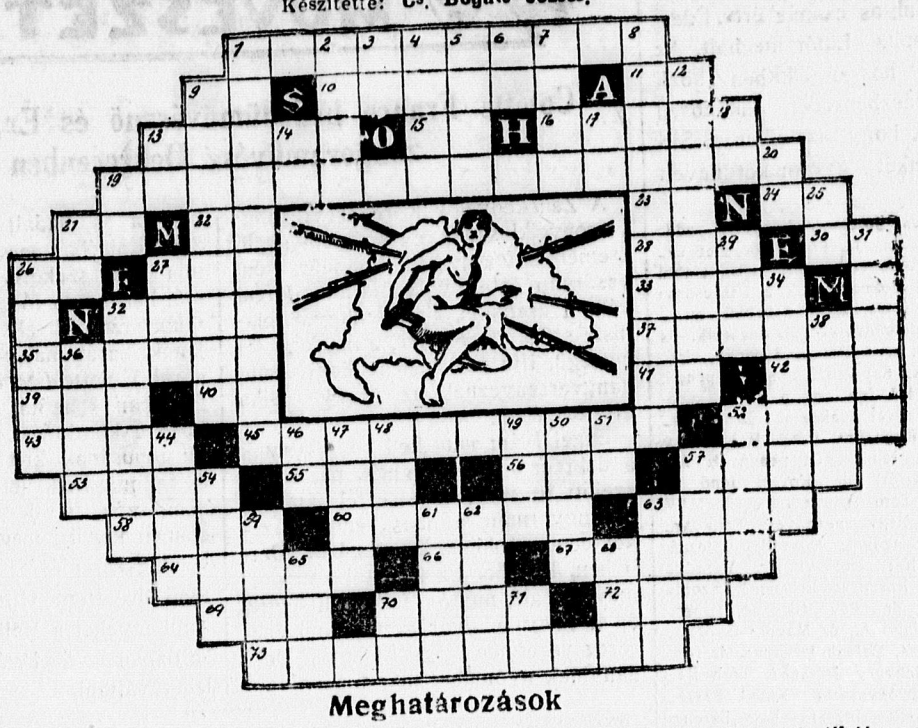

Meghatározások

Függőleges sorok:

1. Az ilyen gyermeket sokat feddik. 2. Lisztet önt ének belé ékezettel. 3. Betü fonet 4. Templomban éhesen él. 5. Tevé (ide-oda). 6. Német szem. névmás. 7. Magyar falu. 8. Ettől nem vesznek vámot 2 szó (?) 9. Ez az idény Vizk.-kor kezdődik. 12. Három királyok egyike. 13. Köszönés. 14. Ecce Homo festőjének monogrammja. 17. Két v. 18. Kicsinyitő. 19. Csapadék. 20. Kérdőszó. 26. Értéktelen ho'mi. 27. Filmkutya neve. 29. Női név ford 31. A Simonyi uton is van 32. Három királyok egyike. 34. Fiatal uri. 36. Ólomgolyó népiesen. 38. Hadisten. 44 Ékezettel régi magyar név. 46. Felkiáltó szó. 47. Petőfi alak. 48. Óda — más nyelven. 49 nuel, paradiesom. 50. Kakao márka. 51. Orosz folyó. 52. Ferenc József hadsegéde volt. 54. Jókai találmánya a hajlós üveg. 57. Enyém — más nyelven. 59. Legszentebb a világon. 61. Magyarul irigy. 62. Vicc alak a „Rakétában". 63. Be.... nagyközség. 65. Ezt a 3 betüt irják fel Vizkeresztkor. 66. Merán közepe. 70. 45 Rómában. 71. Névelő.

Vizszintes sorok.

1. Január 6-án van. 9. Gyökeres magas növény ékezet nélkül. 10. Napnak van melegitő ..... ék nélkül. 11. Időhatározó ford. 13. Gummisarok. 15. Disz. 16. Szállitási eszközök. 19. I vizsz. ezeknek a napja. 21. vés. 22. S. G. 23. Francia város. 24. Szabad nemzet. 26. Épitési anyag. 27. Svájci folyó ford. 28. Hal anagrammája. 30. Dantes vára. 32. Angol ital — tárgyraggal. 33. Régi esztendei. 35. Bukovinai telepes magyar nép. 37. Mókás 39. Müvészet — más nyelven. 40. Kötőszó. 41. Viz ford. 42. Tolmunkás. 43. Bihari község. 45. Dühöng. 52. Latinul gyermek. 53. Zsargon apa. 55. Sereg. 56. Hajit. 57. Bolygó. 58. Mez. 60. Adria. 63. 5 órakor ezt isznak. 64. Vicclap volt. 66. m.el egzotikus gázló. 67. Vizkeresztkor a kispap az ajtóra ..... 69. Rym. 70. Leánynév. 72. Szarvas. 73 3 királyok egyike.

—

A nyertesek

Keresztrejtvény-versenyünkben az elért 200 pontos eredmény alapján ezuttal a következők részesülnek jutalomkönyvben: Gadányi Ede, Szilvássy Sándor, Haidu Babi, Cséke Zoltán, Tóth Emil, Miklós Józsefné, Harczos Anna, Hahn János, Sein Margit és Lukács Géza, akik a jutalomkönyvet szerdától kezdve átvehetik a Debreceni Ujság—Hajduföld kiadóhivatalában, Kossuth-utca 3. szám alatt.

Tudnivalók:

A keresztrejtvény-megfejtéseket csak ugy fogadjuk el, ha a megfejtés az ujságban közölt és kivágott rejtvénykockán történik. Külön papiron megfejtett rejtvényeket nem fogadunk el Egyben kérjük a keresztrejtvény-megfejtőinket, hogy a megfejtéseket mindenkor ugy küldjék be, hogy a rejtvény felett nevüket és előző pontszámukat is megjelöljék. Minden helyesen megfejtett rejtvény után husz pontot adunk s aki eléri a kétszáz pontot, az jutalomban részesül. A keresztrejtvény-megfejtéseket csütörtökön délig kérjük beadni vagy a szerkesztőségbe (József kir. herceg-utca 16.) vagy a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 3. szám).

Debrecen sz. kir. város polgármestere.
40,799—1932. VI.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. városban megüresedett gyepmesterség ellátására pályázatot hirdetek.

A 27,599—1927. F. M. sz. rendelet szerint erre csak az alkalmazható, aki 24. életévét betöltötte, magyar állampolgár, józan életü és akinek elegendő jártassága van a kutyák befogásában, az állatok kiirtásában a hullák leborözésében és szétdarabolásában

Felhivom azokat, akik ezt az alkalmazást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket születési anyakönyvi kivonattal, erkölcsi bizonyitvánnyal és a gyepmesteri teendők végzésében való jártasságukat igazoló iratokkal ellátva legkésőbb 1933. évi január hó 31. napjának déli 12 óráiáig hozzám cimzetten, a városi elsőfoku közigazgatási hatóságnál (Kossuth utca 20. földszint 46. sz szoba) nyujtsák be, ahol a gyepmester teendőit és járandóságait magában foglaló, részletes pályázati feltételeket köznapokon a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Ez az alkalmazás ideiglenes jellegü s a szolgálatból bármikor elbocsátható.

Debrecen, 1932. december hó 31.

polgármester.
Dr. Vásáry István

25042—1931. áü.

HIRDETMÉNY.

Felhivja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termett, vagy vidékről a város terü'etére akár tengelyen, akár vasuton, akár posta utján behozott fogyasztási adóköteles cikkeit, bor, sör, hus és szeszes italokat, a behozatal-tól számitott 24 óra alatt a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város összes lakosságával azt, hogy az összes behozatali utakat fokozott és szigoru ellenőrzés alatt tartja és a bejelnlés elmu'asztása jövedéki kihágást képez, minek során a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adóköteles cikk után járó fogyasztási adó nyolcszoros összegéig terjedő birság összegében elmarasztaltatik.

Debrecen, 1933. január hó 7.

Városi adóhivatal.

Mentők statisztikája a mult hónapban

Az elmult hónap folyamán a következő mentési esetek fordultak elő:

Sebészeti bántalmak 111, belső bajok 40, egyéb bajok 14, szállitások 328, mozgóőrség 153, összesen 646. Vaklárma és téves jelentés az elmult hónap folyamán nem történt. Az esetek közül 11 öngyilkosság fordult elő. Az öngyilkosságok módja: szurás, metszés 2, mérgezés 9, összesen 11. Szállitások: Segitségnyujtással kapcsolatban 91, hatóságok megkeresésére 5, hivatalok részére 27, magánfelek kérelmére 188, elmebeteg szállitás 17, összesen 328 esetben. Elsősegélyben részesült 87 férfi, 59 nő és 20 gyermek, összesen 165 egyén. Az esetek és szállitások közül az elmult hónap folyamán 409 nappali, 84 éjjeli, 132 belterületi és 365 külsőségi eset volt. A mentőkocsik által befutott ut 977 km. a mentőautó által befutott ut pedig 1622 km. volt.

400—1933. áü.

HIRDETMÉNY.

Felhivja a városi adóhivatal a mezőgazdasági munkaadókat arra, hogy a gazdaságukban szolgálatot teljesitő összes gazdasági alkalmazottaknak nevét, alkalmazási minőségét, pénzbeli, természetbeni és minden más természetbeni járndóságát részletesen és az utóbbiakat a helyi forgalmi értékre átszámitva jelentsék be. A bejelentés a városi adóhivatalnál a munkaadóra nézve illetékes közigazgatási kerületben, hivatalos órák alatt február hó végéig teljesitendő. A bejelentés irásban nyujtandó be, azonban szóbeli bejelentésnek tudomásulvételére is az egyes kerületek utasitva vannak. Tekintettel arra, hogy fenti bejelentés azon célból teendő, hogy az alkalmazásban álló mezőgazdasági cseléd adómentes, illetve adóköteles volta megállapittassék, a bejelentések teljesitése minden mezőgazdasági munkaadónak érdekében áll.

Debrecen, 1933. január hó 5.

Városi adóhivatal

Állást keres?

tegye közé hirdetését 2 napilapban, 10 szót 50 fillérért. Hirdetését feladhatja Kossuth-utca 3. szám.

Színház Mozi

Erdélyi kastély

Szinmü 3 fevonásban. Irta: Hunyady Sándor.

A felületes szemlélő könnyen elintézi ezeket a Hunyady darabokat azzal, hogy tul sok bennük a megértés az ellenség felé. Nincsenek bennük nagy irredenta tirádák és egészen emberszabásu külsővel rendelkeznek benne a megszállók, az idegenek is. Pedig Hunyady éppen azzal tud sokat mondani, hogy nem szinez, nem tuloz, nem barátkozik azzal a romantikával, amely mindig hatalmába vette azokat az irókat, akik megszállott területi témához nyultak. Hunyady Sándor a kisebbségi sors realistája. A valóságot mondja, mutatja s néha ez megrendítőbb, mint a hangos deklamáció, amely olyan hamar álmok, ködös délibábok felé ragadja a magyar lelkeket.

Az „Erdélyi kastély"-ban a Királyhágón tuli magyar arisztokrácia életéből tárul egy darab elénk. Ez az arisztokrácia sok tekintetben talán *„megalkudott"*, hozzá simult a viszonyokhoz, de megtanult dolgozni, harcolni küzdeni a földjéért, a magyarságáért. S igy toppan be Pataki Ádám gróf kastélyába annak a másik arisztokráciának képviselője, amely itthon a csonka-országban még mindig huszezer hold birtokában éli a maga gondtalan, probléma nélküli életét, akinek fogalma sincs róla, hogy mi van — odaát. Jön és azért jön, hogy elvigye az asszonyt Pataki gróftól, akitől épp akkor viszi el a megszálló hatalom az ősi földet. S az asszony, mikor megtudja, hogy a férje tönkrement, ottmarad mellette harcolni, dolgozni szegénynek, — de boldognak lenni.

Hunyady Sándor hallatlanul sok rutinnal ragadja meg a témáját. Ha nem lenne mögötte háttérnek a kisebbségi sors, a demarkáción tuli magyar élet érdekessége akkor is érdekes tudna lenni amit mond. A valóság érdekességével tudja megragadni a nézőt. Néha talán fájó ez a valóság, bántó az igazság, hogy az odaát valók se csupa *„gémlábu sasok, csoda lények"*, csak emberek, de Hunyady azért ki tudja hangsulyozni, hogy *magyar emberek*. Hibáik, apró gyengeségeik mögött is ott él a fajiság ereje, a küzdő magyar évezredes energiája, amely csak abból a csókolódzni akaró lélekből hiányzik, aki innen tőlünk jött át, hogy megtestesitse azt a tájékozatlanságot, közönyt, mellyel bizony sokan néznek innen tul a demarkációnra.

Ha mindent összevéve jó is a darab, egy nagy hibája kétségtelenül van. A harmadik felvonás csik s beleposványosodik egy hosszu szavalásba, amely nagyon üresnek, élettelennek hangzik.

A Csokonai szinház nagy gonddal, lelkesedéssel, sok munkával kitünő előadást produkált. *Kardoss* Géza rendezői munkája első tényezője a sikernek. Helyén van általa nem csak a legapróbb kellék, de minden szó is. Nem vész el semmi, nem sikkad el egyetlen hangsuly sem. *Irsay* Nóra finom asszonyisága, meleg hangjai, világos, végtelenül kellemes organuma tökéletesen érvényesülnek a darab vezető női szerepében. Lélek és szív van minden szavában *Halassy* Mariska egy öreg grófnő éles, de rendkivül hatásos karrikatura figurájával arat sikert és nyiltszini tapsot. Az előadás központja gerince azonban mégis Kardoss Géza Pataki Ádámja. Mélyen emberi, nemesen férfias alak az, amelyet szinpadra állit. Az ihletett müvész gondos szerelete, a biztos rutinié fölénye formálja tökéletessé ezt az alakot. Döbbenetesen jó *Thuróczy* Gyula oláh minisztere. Talán a valóságban az iró elképzelésében sem élhetett ilyen elevenen ez a finom nyugati mázzal bevont alak, amelynek vékony sminkje alatt elevenen liheg a balkáni gyülölet és a sovinizmus. *Mester* Tibor könnyed, gondtalan, kalandkereső magyarországi arisztokratákat hü és mértéket tartó, mély szinészi intelligenciával formált. Kitünő szerepeikben a kitünő *Apor* Klári, *Rajz* Ferenc, *Károlyi Szánthó* excellálnak. Első jelentősebb szerepében jól megállja helyét *Kondor Erzsi*. *Kormos* és *Zilahy* epizódalakjai kitünőek és nagyon kedves a kis *Juhász* Baba. Az előadást zsufolt ház nézte s a darab sikere hosszu időre biztositva van.

Marschaikó Lajos.

SZINHÁZI MÜSOR

Január 8, vasárnap délután 3 órakor: **Ezerjó.**

Január 8, vasárnap este 8 órakor: **Mosoly országa**

—

A szinházi iroda jelentése

Ma, vasárnap délután utoljára kerül szinre **olcsó helyárak** mellett az **„Ezerjó"**. Aki még nem látta ezt a tegnapyobb operettrevüt, az okvetlen nézze meg, mert ehhez fogható mulatságos és látványos darabot még nem látott.

Ma, vasárnap este az óriási érdeklődésre való tekintettel a Csokonai-szinház a már hirdetett „Erdélyi kastély" a **„Mosoly országá"**-t tüzte ki előadásra, ugyancsak **Timár Ila és Szórád Ferenc** fellépésével. Igy az **„Erdélyi kastély"** legközelebb **hétfőn kedden, szerdán, csütörtökön** kerül szinre.

Vasárnap este: Mosoly országa: Timár—Szórád.

Timár—Szórád: vasárnap este: Mosoly országa.

Mosoly országa: vasárnap este.

Az **„Erdélyi kastély"**-nak olyan nagy sikere volt tegnap este, amilyenre ritkán emlékezhetnek vissza a legrögegebb szinház látogatók. **Hunyadinak** a legujabb mester. müve tulszárnyalja a **„Feketeszáru cseresznyé"**-nek a sikerét is és igy méltán érdemelte meg azt a sikert, amelley tegnap a debreceni közönség a bemutatót honorálta. A darab főszerepeit **hétfőn, kedden, szerdán** és **csütörtökön** is, ugy mint a tegnapi premieren **Kardoss Gézával** az élén a Csokonai-szinház legkiválóbb müvészi erői játsszák és ez magyarázhatja meg aztán azt az őszinte érdeklődést, amelyet a másnapi premier a közönség körében kiváltott.

Hétfőn, kedden, szerdán és **csütörtökön** ismétli meg a szinház az **„Erdélyi kastély"** előadását. Siessen jegyét biztositani erre a szenzációs előadásra.

Kedden délután zóna helyárakkal közkivánatra e szezonban utóljára kerül szinre az **„Emmy"**, **Jatzkó Cia** és **Kardoss Géza** fellépével, igy siessen jegyét biztositani a kedd délutáni előadásra.

Szerdán és csütörtökön délután ifjusági előadásban „Lear király". Shakespeare legszebb alkotásaL kerül szinre, a cimszerepben **Dózsa Jenő**, a Nemzeti Szinház ny. müvészének vendégfelléptével.

A Csokonai-szinház ezután minden hét kedd, szerda, csütörtök és szombat délután ifjan tart zónaelőadást, amely előadásokon a **legdrágább földszinti hely 80 fillér lesz.** Tekintve, hogy ezek az előadások állandóan zsufolt házak előtt folynak le, igy kisérje figyelemmel a szinházi iroda jelentéseit, ahol állandóan előre tájékoztatjuk a közönséget a szinre kerülő zónaelőadásokról.

—

Bemutató az Urániában

Wily Fritsh és Camilla Horn nagy filmje

Szombaton este az „Aszfaltbetyár" cimü tizfelvonásos vigjátékot hozta szinre az Uránia mozgófényképszinház. Ez a humoros, derüs jelenetekben és epizódokban bővelkedő, fordulatos és bonyodalmas vigjáték — középpontjában Willy Fritsch-csel — óriási sikert aratott. A kitünő szinész a darab cimszerepében ezuttal is elsőrendüet produkált. Camilla Horn mesterien alakitotta a hiszékeny nőt, aki egyes jelenetekben felejthetetlen vonásokkal játszotta meg a hüséges asszonyt. Nagyszerüen illeszkedett az együttesbe Ralp A. Robert kacagtató figurája. Else Eisler a müvésznő szerepében tökéletes volt. A darabot az UFA készitette. A „Titokzatos hajó" cimü kisérőfilm megkapóan szép és tanulságos felvételei általános sikert arattak. (—)

URANIA

1. Titkok hajója.
2. Az állatszelidités csodái.
3. **Az aszfaltbetyár** vigjáték 10 felvonásban. Willy Fritsch, Camilla Horn.

Előadások hétköznap: 5, 7 és 9. vasár- és ünnepnap d. e. 11 ó. ifjusági előadás.

Az első előadás mérsékelt helyárakkal

Meteor-mozgó müsora:

Vasárnap: **„Öldöklő verseny" (Buffalo Bill).** Az amerikai vadnyugat szenzációs izgalmas filmje. John Mc Brown főszereplésével, a Tom Mix riválisával. — Megelőzi: **„Stan és Pan kirándul".**

Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

Január 8—9.	Vasárnap	Hétfő
VIGSZINHÁZ 2, fél 5, 7, fél 10	AZ UDVARI BÁL Strauss operett Siret! Theimer, Michael Bohnen. SANGHAI BOMBÁZÁSA kémdráma, Gerda Maurus, Theodor Loos	AZ UDVARI BÁL SANGHAI BOMBÁZÁSA 4, fél 7 és 9 órakor
APOLLÓ 2, 4 6, 8 órakor	NOSZTY FIU ESETE A TÓTH MARIVAL Evelin Holt, Verebes Ernő, Ivor Novello Kétszer nagyon kisérettel	A FEGYENC-SZIGET dráma, Várkonyi Mihály, Dorothy Mackaill. A SVENGÁLI Lionel Barrymore főszereplésével. 6 és fél 9 órakor.

A Vigszinházban fél 11 órai kezdettel vasárnap délelőtt zóna-előadás.

HAJDUFÖLD KÖZGAZDASÁGA

Az őszi kalászosokra kedvező az idei téli enyhe időjárása

Debrecen város közigazgatási bizottságának szombati ülésén Surgoth Jenő gazdasági főtanácsos, gazdasági főfelügyelő a következőket jelentette:

Az első hó december 10-én esett le és csak rövidebb ideig boritotta a földeket. A hó közepétől enyhébb időjárás lépett fel.

A tél beállta előtt az őszi mezőgazdasági munkálatokat a gazdák bevégezték, valamint nagy területeket megszántottak tavasziak alá. Az őszi kalászosokat mindenütt kellő időben vetették el, melyek jól megbokrosodva és megerősödve kerültek a télbe. Rovarkárok ezideig nem észlelhetők.

A külső mezőgazdasági munkálatok szünetelnek és azok a belső és maglári munkálatokra szoritkoztak.

A m. kir. gazdasági felügyelőség mezőgazdasági munkaközvetitő irodájában az év folyamán személyesen összesen 510 egyén jelentkezett, ebből debreceni munkás volt 290, akik közül elhelyeztetett 28.

—

Terménytőzsde

A határidőpiacon ma többszörös árváltozás után zárlatnál is körülbelül 7—8 fillérrel drágább volt a márciusi és májusi buza, mint tegnapelőtt, mert Ausztria részéről jobb érdeklődés nyilvánult a buza iránt. Ezenkivül a malmok vételkedve is jobb több vidéken, mellyel szemben az árukinálat igen csekély.

A készáruvásáron a buza 5—10 fillérrel drágult, mig a zab és a tengeri 5—10 fillérrel olcsóbbodott.

A malmok szombaton délelőtt 1 pengővel emelték a buzaliszt árát, vagyis a legutóbbi áremelést sokkal gyorsabb tempóban követte az ujabb drágulás, mint hitték.

A 76 kg-os buza hivatalos jegyzése: tiszai 12.90—13.30, ftiszai 12.30—12.45.

Határidőüzlet: Buza: március 13.37—38, május 13.72—73. Rozs: március 7.04—06. Tengeri május 7.75—76, julius 8.12—14.

Készáruüzlet: Buza: tiszai 77 kg 13.10—13.60, 78 kg 13.25—13.70, 79 kg 13.40—13.90, 80 kg 13.55—14.10, ftiszai 77 kg 12.45—12.60, 78 kg 12.60—12.70.

Rozs: pestv. 6.00—6.10, egyéb rozs 6.00—6.10, tak. árpa 8.80—8.90, felv. sörárpa 10.25—12.50, zab 9.00—9.25, tiszai tengeri 6.40—6.50, egyéb tengeri 6.40—6.50, korpa 6.10—6.20.

KÖNYVESHÁZ

A fekete ember

Szalacsy Imre regénye

Fiatal írónak, vidékről betörni Budapestre s történelmi regénnyel sikert aratni, — anno 1932. — egyenjőnek látszik a lehetetlenséggel. Egy mód, egy lehetőség talán mégis van: jó regényt kell írni. Szalacsy Imre minden kétségen felül ezt az egyetlen megoldást választotta.

Mert kétségtelen, hogy „A fekete ember" mindazzal a jó tulajdonsággal fel van ékesitve, ami egy komoly nagy történelmi regényhez szükségeltetik, iróia pedig ért ahoz, amit Jóai óta elfeledtek, vagy lenéztek a pszihoanalitika nyavalygásai közé tévedt hosszúnyakú pápaszemes „irodalmárok": Szalacsy Rácz Imre tud mesét épiteni, mesét mondani, a történés láncához kapcsolni lelket, figurát, embert, kort, életet. A fekete ember Cserni Iván ez a tehetséges, de züllött, vad, civilizálatlan szerb martalóc, aki Zápolya János lovászából küzdötte fel magát a Mohács utáni Magyarország legszámottevőbb urának, csak félig-meddig főhőse ennek a regénynek. Az igazi hős maga ez a halálba menő, minden útján Mohács felé induló árva Magyarország, amelynek képét roppant vászonként csodálatos szinesen, elevenen feszíti ki előttünk az iró. Lenyügöz, megragad nemcsak az érdekes, mesével sodródó mesével, hanem a kor alakjainak elevenitő erejü felvázolásával és hallatlanul finom, pontos megfigyeléseivel. S egészben és részletekben tud újat, érdekeset mondani még a „Fekete vőlegények" után is, amelyet pedig sokan úgy tekintenek, mint ennek a kornak korániát, amelyben meg vagyon irva minden és ami abból hiányzik felesleges is. Kerülve minden összehasonlitgatást, annyit mégis meg kell állapitani, hogy a korajzban Pálffyné Gulácsy Irén talán egy árnyalattal gondosabb, de viszont Szalacsy Imre bátrabb, szókimondóbb, kevésbbé óvatos. És regényének éppen ezek a legjobb részei. Amint leirja a Dózsa lázadás szétvert parasztjainak vad, állati indulatokkal töltött, de alapjában nagyon is mélyen emberien kaz és hü falujáit, vagy Zápolya udvar tivornyás éjszakáit, akár Cserni Iván martalóc uralmának végső napjait, olyan megrázően érdekesen tud láttatni, mint talán nagyon kevesek. Tökéletesen ismeri korát és embereit. S amit ismét csak ritkán tapasztalhatunk másoknál, még a detailokban is érdekfeszitő megfigyeléseket hoz. Amikor pedig szélesebben kell lendülni a történelmi festő ecsetjének olyan hatásosan, tudja beállitani a kompoziciót, akár valami mester-film rendezője. Nem törekszik utána, de tud drámai erővel megrenditeni olvasót, lelket, szivet. A halálba menő Magyarországon, amelyben hadvezér lehetett Cserni Iván, a maga tivornyás uraival, éhes parasztjaival, vad szerelmeivel, — de minden elesettségben is élő — nagyszerű héros ideáljaival, Czibak Imréivel, Perényi Máriáival, tarka életével, tragikus figuráival mindenestől oda kivánkozik egy roppant nagy, igazi — és azért talán soha meg nem születő, — magyar filmre.

Lehet talán akadnak majd olyanok is, akik ujra előjönnek a bunkóval amellyel sok magyar irót félholtra püfföltek már s azt fogják mondani: túl sok erotika van ebben a regényben. Tiszta tárgyilagosságával s épp a kitünő munka érdekében nekünk is le kell szegezni, hogy ebben van valami igazság. Kevesebb erotika talán többet mondott volna s a szerelmi jelenetek töviről hegyire való leirása egy kicsit ártott az arányoknak. Ezzel szemben azonban meg kell érteni, látni mindenkinek, hogy ez a kor valóban ilyen volt s Szalacsy Rácz Imre meglátta s meg mutatta azt is, ami a kor figuráiban ott élt mint megtartó örök erő. A Czibak Imrék becsületes magyar férfiasságára, és a Perényi Máriák tiszta magyar erényére gondolunk. S az iró meg tudja mutatni, hogy csak ezek az örök erők tarthatnak meg népet, országot jövőnek, megmaradásnak.

Mindent összevéve, Szalacsy Imre az utolsó esztendők legjobb történelmi regényével ajándékozta meg a magyar olvasókat. A magyar irodalom érdekében megérdemelne annyi kézzel fogható elismerést, hogy tudjon tovább is dolgozni, irni, mert úgy érezzük még nagyon sok mondani valója van mindnyájunk számára.

Marschalkó Lajos.

Metamorphosis Transylvaniae

Irta: **Pongrácz Kálmán**

Néhai jó alsótorjai báró Apor Péter, mikor 1736-ban Alsó-torjai udvarházában tollat fogott, hogy „hazája felfordult állapotján szánakozó igaz hazafias és gyökeres székely" lélekkel elkeseregje Erdélynek „felfordult állapotját" és „koldusságra való változását" — aligha gondolt arra, hogy kétszáz év multán ujra támad egy szomoru magyar krónikás, aki könnybe mártott tollal megirja az uj „Metamorphosis Transylvaniae"-t.

Az uj krónikást Móricz Miklósnak hivják s munkájának cime: Az erdélyi föld sorsa. Szigoru, panasz és jajszó nélküli tudományos munka, tele adathalmazzal, kimutatásokkal, számsorokkal és mégis — soha megrázóbb, soha lélekbemarkolóbb munkát nem alkottunk. Az erdélyi magyarság vértelen pusztulásának szörnyü tragédiája elevenedik meg a több mint kétszáz oldalas munka minden lapján és minden adatában, egy halálra itélt nép igazsága és élethez való joga domborodik ki a hideg objektivitással megalkotott és egymásba füzött mondatok feketebetüs végtelenjén.

Móricz Miklósnak munkája megirására az adott impulzust, hogy „1931. elején a román kormany megbizásából David Mitrany a Carnegie Alapitvány közgazdasági sorozatában hetedfélszáz oldalas, monografikus müvet jelentetett meg, amely a romániai földreformmal foglalkozik és mintegy hivatalos összefoglalása mindazoknak a ferditéseknek, amelyeket a román kormány az Erdélyben végrehajtott földhódító hadjárat igazolására és lepleszésére tervszerüen összehalmozott és amelyekkel most már az angolszász világ közvéleményét igyekszik megnyerni a maga számára. „Mitrany hatalmas munkájában ugyanis a demokratikusan gondolkozó angolszász közvélemény előtt oly szinben akarja feltüntetni a román földreformot, hogy az tulajdonképpen nem volt más, mint a latifundiális reakciós magyar birtokrendszer egészséges reviziója, hogy kizárólag parasztérdekeket szolgált és nemzeti szempontokra nem volt tekintettel, hiszen hatálya alól a Regát sem volt elvonva s igy szociális intencióban a törvény pártatlanságát senkinek sincs joga akár a legkisebb mértékig is kétségbevonni.

Móricz munkája hatalmas és eredményes cáfolata ennek a tendenciózus és ferde beállitasu propagandamünek. Négy fejezetben s több, mint 200 oldalon tárgyalja az agrár-probléma megjelenését a regáti és erdélyi történelemben, szószerinti forditásban nyujtja a román földreform-törvény legfőbb intézkedéseit. Statisztikai adatok jelentős tömegével mutat rá azokra az elszomoritó jelenségekre, melyek a törvény részrehajló és dilettáns végrehajtása folytán előállottak. Hasábosan idézi a regáti és erdélyi reform-törvény Erdélyre minden esetben kedvezőtlenebb intézkedéseit, biztos kézzel mutat rá e törvények laikusok előtt jóhiszeműnek látszó fogyatékosságaira és arra, hogy az esetben is, mikor a jogszabályok expressis verbis a magyar tulajdonosoknak látszottak kedvezni, a végrehajtó közegek politikai intenciói miként jutottak ezekkel szemben előtérbe és méltánylásra. Preciz és minden részletre kiterjedő figyelemmel megirt fejezetek foglalkoznak az optánsok és a telepesek sérelmeivel, a közbirtokossági és egyházi javak kisajátitásával és a hirhedté vált „állami tartalék birtokok" ezer és ezer visszaélést eredményező rendszerével. A könyv biztos, szakszerü és részletes utmutatást ad a balkáni „nemzeti bolsevizmus" minden racionális közgazdasági meggondolást negligáló rendszeréről és arról, hogy e közgazdasági rablóhadjárat folytán Erdély gazdasági erőviszonyai milyen átalakuláson mentek át különös tekintettel a kisebbségi sorsba sülyedt magyarságra.

A könyv szenvedélymentes, szigoru tárgyilagos hangja egyenesen predesztinálja a munkát arra, hogy idegen nyelvre lefordítva, külföldön a magyar ügyet szolgálja. Ez az intenció vezette a munkát kiadó Jancsó Benedek Társaságot is, mikor árát ugy szabta meg, hogy minden megrendelő automatice egy angol nyelvre lefordított munkát is megvesz, melyet a Társaság egy megadott cimre azonnal továbbit is. A munka nagy érdeme, hogy sem a laikus nagyközönség számára irodott, sem a „nagy közvéleményhez" felebbez meg egy szinte jóvátehetetlennek látszó igazságtalanságot, hanem emelkedett, szakszerü és tárgyilagos hangjával és módszerével elsősorban azok megnyerését és felvilágositását akarja szolgálni, akik minden országban a közvéleményt maguk teremtik és irányitják a politikai, tudományos vagy gazdasági életben elfoglalt jelentős szerepük folytán. De talán még ennél is nagyobb jelentőségü eredménye ennek a munkának az, hogy kijelölte a magyar irodalom helyes utját, impozáns komolyságával rámutatott eddigi (s különösen a Pesti Hirlap által favorizált) „füzfa irredentizmusunk" gyerekes naiv s éppen ezért sem belsem külpolitikai vonatkozásban célra nem vezethető voltára s arra, hogy ha külföldi propaganda tevékenységünk folytán komoly eredményekre akarunk jutni, egy tiszán erre a célra felszerelt és kiképzett fiatal tudósgeneráció szakképzettségét a jövőben sem áll többet módunkban nélkülözni.

A könyvet kiadó Jancsó Benedek Társaság a maga körül csoportositott kisebbség-politikai tudós gárdával a magyar szakszerü propaganda irányitására egyenesen predesztinálva van. Ha hasonló munkák sorozatos kiadásával a Társaság a külföldi közvéleményt felvilágositó munkásságát tovább is folytatja, ugy mindig joggal feltehetjük, hogy revizios küzdelmünk jogosságát azok a jelentős nemzetközi sajtóorgánumok is szimpátiával fogják kisérni, amelyek eddig kellő felvilágositás hiányában a „békeszerződések sérthetetlenségének" dogmáját vallották s tekintették az európai béke legbiztosabb zálogának.

25960—1932. B. szám.

HIRDETMÉNY.

A vásárok és nyiltpiacok tartása tárgyában alkotott 313—16491—1903. bkgy. számu szabályrendelet 5. és 11. paragrafusai alapján a vásári rend fenntartása érdekében a folyó évi január 15-én kezdődő országos kirakodó vásár a kalmával a helyfoglalás és a sátorverés kezdő időpontját január 14-én déli 12 órában állapitom meg.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik a vásáron megjelenő mutatványosok és lacikonyhások sátor épitésére.

Figyelmeztetem a vásári árusokat, hogy a jelzett időpont előtt árusitó helyeiket el nem foglalhatják és sátrakat sem verhetnek.

Az ez ellen vétőkkel szemben a hivatkozott szabályrendelet 52. paragrafusa alapján kihágási uton leszek kénytelen eljárni.

Debrecen, 1933 január hó 6.

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazg. hatósága, mint elsőfoku Iparhatóság.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala.

430—1933.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala kozhirré teszi, hogy az 1900. évi XVI. tc. 8. paragrafusa alapján az Országos Gazdasági Munkáspénztárt illető s az 1922. II. tc. alapján megállapitott hozzájárulási dij 1933. évi kivetési lajstroma f. évi január 9-től január 16-ával bezárólag 8 napi közszemlére van kitéve a városi adóhivatal VII. kerületében (Városháza I. emelet 26. sz. szoba) Érdekelt munkaadók a közszemle idején a hivatalos órák alatt hétköznapokon 8—2 óráig a lajstromot megtekinthetik. A kivetés elleni felszólalások a közszemle letelte után 15 nap alatt a városi adóhivatalnál adandók be.

Egyben felhivja a városi adóhivatal az érdekelt munkaadókat, hogy gazdaságukban foglalkoztatott gazdasági cselédeiket (segédmunkás iparosokat, idény, sommás munkásokat, gépmunkásokat) biztositás végett és a cseléd változást átirás végett a cselédkönyv bemutatása mellett a szolgálatba lépéstől számitott 15 nap alatt jelentsék be. A bejelentés elmulasztásából eredő teljes kárért az 1902. XIV. tc. 24. paragrafusa, illetve az 1912. évi III. tc. 5. és 12. paragrafusai alapján felelősséggel tartozik a munkaadó, ezen felül mulasztás kihágási eljárás jogkövetkezményét vonja maga után.

ó

Debrecen, 1933. január 7.

Városi adóhivatal.

RÁDIÓ

A budapesti rádió vasárnapi műsora:

9: Hirek, kozmetika. — 10: Ref. istentiszteletet (prédikál: Ravasz László. — 11: Egyházi zene és szentbeszéd (beszédet mond: Mentes Mihály). — Utána: Pontos idő, időjárás, vizállás. — Majd: „Budapesti Hangverseny Zenekar. — A hangverseny szüneteben: „Rádió krónika" (Papp Jenő). — 2: Gramofon. — 3: Földmivelésügyi miniszterium előadása. Winkler János: „Libák és kacsák hizlalása". — 3.45: Rádió Szabad Egyetem. — 4.30: Pontos idő, időjárás. — Majd: Katonazene. — 5.35: Lyka Károly: „A Szép Juhászné korcsmárosa". — 6: Magyar Zenebarátok Egyesülete. — 7.10: Vigjáték: „A makrancos hölgy". — Utána kb 9.15: Magyari Imre és cigányzenekara. — Közben 10: Pontos idő, sport- és ügetőeredmények. — 10.30: Mándits szalon- és jazzzenekara.

A budapesti rádió hétfői műsora:

9.15: Hangverseny (Szathmáry Margit, Lipóczky József és Szilj Dénes. — Közben 9.30: Hirek. — 11.10: Vizállás. — 12: Déli harangszó, időjárás. — 12.05: Rendőrzenekar. — Közben 12.25: Hirek. — 1: Pontos idő, időjárás, vizállásjelentés. — 2.45: Hirek, élelmiszer és piaci árak, árfolyamok. — 3.30: Diák félóra. — 4: Asszonyok tanácsadója (Arányi Mária). — 4.45: Pontos idő, időjárás, hirek. — 5: Bodrics Béla és cigányzenekara. — 6: Németh óra. — 6.30: Gramofon. — 7.30: Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése. — 7.40: Filharmonikus Társaság hangversenye. — Szünetben kb. 9: Pontos idő, hirek. — Hangverseny után: Időjárás. — Majd: Guttenberg szalon- és jazz-zenekar, valamint Horváth Gyula cigányzenekara Kalmár Pál énekszámaival.

300—1933. áü.

HIRDETMÉNY.

Az ebtartási szabályrendelet 6 paragrafusára utalással felhivja a városi dóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat, hogy a tulajdonukban, illetve birtokukban levő ebeket január hó 31. napjáig bejelenteni, ebbárcájukat kiváltani és az ebadót befizetni el ne mulasszák.

Figyelmezteti a városi adóhivatal fent nevezetteket arra, hogy a bejelentés és az ebbárca kiváltásának elmulasztása kihágási eljárást, az ebadó be nem fizetése pedig végrehajtási eljárást von maga után.

A bejelentést naponként a hivatalos órák alatt a városi adóhivatal azon kerülete veszi tudomásul, illetve fogadja el, amelyben az ebbirtokosa lakik.

Debrecen, 1932. december hó 31.

Városi adóhivatal.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig hétköznap 50 fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban Debreczeni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betüvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a dij előzetes lefizetése mellett közlünk. Apróhirdetést vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágositást a 21—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Házasság

Keresek
jó anyát gyermekeimnek, 25—45 év között. Leveleket „44 éves kisgazdálkodó" jeligére kérek a kiadóba 695

Betöltendő állás nőknek

Német
kisasszony állást keres gyermek mellé. Zeller Grete, Simonyi ut 36. sz. 3003

Hosszu
bizonyitvánnyal mindenes főző asszonyt, ki uri házál lakott, felveszek. Rákóczi u. 10. 696

Mindenes
főzőnőt, jó bizonyitvánnyal tizenötödikére keresek. Ferenczy, Kossuth utca 53. 700

Német kisasszonyt
keresek egész napi, — vagy délutáni alkalmazásra. Komlóssy ut 30. x

Betöltendő állás férfiaknak

Gyermektelen
házaspar házmesternek felvétetik 15-re. Hatvan utca 35. 3017

Szappanos-segéd,
ha jól értí a szakmáját, azonnal jelentkezhet: Guttmann Mayer, Ujfehértó. 701

4—5 ezer pengővel
rendelkező társ vagy társnő kerestetik egy jólmenő és életképes üzlet megnagyobbitásához, közreműködéssel — vagy anélkül. Tőke és megélhetés biztositva. — Ajánlatokat „Belvárosi" jeligére a kiadóhivatal továbbit. 3002

Egy
éves fejős tehenészt felveszek azonnalra. Mikepércsi ut 5. 2091

Villanyszerelő
tanulót felvesz Schütz József, villanyszerelőmester, Piac utca 59. 724

Feles dinnyés
keresztetik, olyan ki kertészetet is végez. — Hunyadi 6. 3016

Állást kereső férfiak

Ujságárus
rikkancsokat keres Morvay Hirlap-iroda, Hunyady utca 11. 606

Állást kereső nők

Egy
fiatal leány elmenne bármilyen üzletbe kiszolgálni, kezdő fizetésért, vagy idősebb házaspárhoz, hol jó bánásmódban részesülne. Cim a kiadóban. 664

Tanitónő
szerény igényü, gyermek mellé mint oktató, vagy nevelő ajánlkozik, varráshoz is ért, háztartásban segédkezik. — Cim kiadóban. 679

Házvezetőnőnek
ajánlkozom helyben, — vagy vidékre, beteg ápolását is vállalom. — Mike Erzsébet, Debrecen, Kinizsi utca 19. 698

Butorozott szoba

Balkonos,
elegánsan butorozott szoba kiadó. Püspöki-palota, II. kapu, III. emelet, 12-a, balra. 6047

Butorozott szoba
villany világitással kiadó, Kéés utca 86. 722

Kiadó
különbejáratu butorozott szoba. Nyil utca 30 szám. 3005

Különbejáratu
butorozott szoba, központi fütéssel kiadó — Svetits-bérház, II. lépcsőház, IV. 9. 3010

Elegánsan
butorozott szoba 15 pengőért kiadó. Arany János u. 23., keresztépület. 3015

Különbejáratu
utcai butorozott szoba kiadó, azonnal elfoglalható. Hüvelyes utca 11 3007

Butorozott szoba
kiadó, esetleg ellátással Péterfia utca 24., első ajtó. 710

Kiadók
különbejáratu butorozott szobák, csendes uri lakóknak. Péterfia 48., házmesternél. 697

Butorozott
szoba kiadó. Arany János utca 11. 700

Különbejáratu
egyszerüen butorozott szoba kiadó. Varga utca 6. sz. 703

Butorozott
szoba, különbejárattal hivatalnoknak kiadó. — Nyomtató 9. 714

Kiadó lakás

Négy szoba,
hallos modern lakás, — központi fütéssel kiadó. Simonffy utca 7. szám. 1967

Árpád-tér
közelében utcai két szoba, konyha, speizos lakás azonnalra is kiadó Patai utca tizennyolc szám. 667

Udvari lakás
csak raktárnak, vagy irodának, mühelynek kiadó. Csapó utca 10. 675

Kiadó
két szoba, mellékhelyiségekből álló családi ház, egészben. Maróthy György u. 9 668

II. emeleti
5 szobás, komfortos lakás május 1-től kiadó. Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 674

4 szobás
udvari lakás gáz, villany bevezetéssel azonnalra kiadó. Rákóczi 8. 689

Kiadó
modern 4—3—2 szobás parkettás, szép lakások. Csapó 59. 691

Kétszobás
előszobás, uri laás febr. 1-re olcón kiadó. Homok utca 61. 687

Modern
négyszobás, konfortos lakás májusra kiadó. — Értekezés dr. Mártonnál, Szent Anna 14 sz. 9—1-ig. 699

Hatvan utca 1—3. sz
bérházban 2, 3, 4 és 5 szobás lakások május 1-re, két háromszobás lakás azonnalra kiadó. Értekezni g.gondnoknál, Kálvin-tér 17. 710

Két
szoba, konyha, kamara hivatalnok családnak kiadó. Nyomtató 9. 713

2 szoba,
előszobás garzon lakás kiadó, esetleg butorozva is. Maróthy György utca 5. szám. 715

Szép
nagy utcai szoba, konyhás, szuterin lakás — azonnal kiadó. Csokonai utca 44. 723

Háromszobás
egyedül álló lakás mellékhelyiségekkel, Boldogfelva u. 9., kiadó. Értekezni Kossuth 55. 3020

2 szoba,
hall, előszobás lakás — február 1-re kiadó. Rákosi Jenő utca 7., házfelügyelő 3000

Egy
utcai szoba, konyha, — speiz kiadó, február 1-re. Barna u. 5. 2094

Garzon lakás
központi fütéssel, Svetits-palotában, egyszobás, áthelyezés miatt február 1-re átadó. 2095

Utcai
3 szoba, fürőszobás lakás azonnal kiadó. Simonffy u. 39. 3006

Kiadó
kettő szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, — speiz, mosókonyha. Teleki u. 32. 3012

Ajánlat

Tükörgyártás,
üvegcsiszolás, foncsirozások, üvegezések Sipkovitsnál, Nagyvárad u 15. Telefon 23—56. 1319

Buzaaljat,
repcealjat és köles keveréket bármilyen — mennyiségben veszek. Apaffy utca 20. 656

Römmy-kártya
csomagja 2.50. Bridge-kártya csomagja 2.50, Szász trafik, Piac 64

Kiadó
azonnalra négyszobás, május 1-ére ötszobas első emeleti utcai uri lakás, teljes komforttal. Ferenc József ut 16. Al földi palota. 76

Cukorrépa
mázsánként 1 P-ért kapható a városi szikgáti gazdaságban, 10 mázsán felül házhoz szállitva. — Ugyanott zabszalma kapható mázsánként 2 P-ért. Telefon 32—97. x

Apritottfa
3.20, szén 3.20, őzdi szén ,fürészpor kapható Tüzifaraktár, Piac 58 2084

Uraim
7 fillér a gallértisztitás Wachánál, Simonffy 55. 694

Jó házikoszt
kapható, Csapó utca 25. keresztépületbe. 704

Gallértisztitás
magas fénnyel 7 fillértől, Libándi kelmefestő vegytisztitó. Péterfia 4. 3738

Kocsik
ujak és javitotak minden alakban. Riesz kocsigyár, Debrecen. 1515

Elismerést
érdemlően megfestem öltönyét 6, hosszu női kabátját 5 pengőért — Libándi kelmefestő, Péterfia 4. sz. 3832

Töltőtollak,
levélpapirok, papirszalvéták, mindenféle papir áruk, irószerek olcsón beszerezhetők Vámosi papirkerekedésében. — Szinház átjáró. 3019

Filégüggöny
150x250 19.—, magyarperzsa négyzete 54.—, kelin asztalteritő 150x170 18.— pengő. Szilágyi kézimunkaüzletében. 3013

Bor.
Legjobb fajborok legolcsóbban Dénesnél, — Czegéd u. 22. 3009

Kereslet

Német vizsla,
rövid szőrü, barna-tarka vágott farku, 6 hónapos kölyök kutyám f. hó 2-án Széchenyi u. 45. sz. alatti lakásomról elkóborolt. Becsületes megtalálója illő jutalomba részesül Boros Tóby Tibor. 663

Elveszett
egy fehérselyem pincsi kutya, megtaláló illő jutalomban részesül. — Vigszinház pénztárnál.

Szövő-mestert
keresek, időszaki foglalkozásra, azonnal. — Cim a kiadóban. 641

Folytonégő
kályhát, kicsit keresek megvételre. Ispotály u. 13. 5964/a

Vadászatra
társat keresek, Hajduböszörmény, Boda szőlőskert. Helle József. 2048

Üveget
félliterest minden — mennyiségben veszek. Vörösmarty utca 1. sz. 3093

Birtok bérlet

Diákok
teljes ellátást nyernek, keresztény uriháznál Szent Anna 58., keresztépület 3054

Hangszer

Zongora
jó márkás olcsón eladó. Piac utca 38., keresztépület 2082

Bútorok

Irószekrény
masszív, irodai eladó. — Piac utca 58. Holgyfodrászatban. 666

Elköltözés
miatt eladó hálószoba és egyéb bútorok. Cim kiadóban. 686

Két
darab jó állapotban levő borkarszék eladó. — Ajtó u. 21. 716

Hálószobabutor,
jókarban lévő, szilfa. Olcsón eladó. Rothermere u. 23. 3018

Jókarban
lévő szalongarnitura, uj rádió eladó. Simonffy utca 13., házfelügyelőnél. 2092

Antik
szekrény, komót, szekrater, vitrin sürgősen eladó. Maróthy 3. 717

Uj butorok
minden elfogadható árban árusitanak. Piac u. 83., udvarban. 3021

Lakás és szoba kereslet

Központhoz
közel 3 vagy négyszobás lakást keresek, május 11re „Pontos fizető" jeligére. 308

Központban
háromszobás lakást keresek május elsejére. Ajánlatokat „Május 1." jeligére a kiadó. 3014

Üzlet, mühely, raktár

Piac utcai
üzlethelyiség 1933 május 1-re kiadó Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 224

Üzlethelyiség
Rózsa utca 2. Tisza-palotában kiadó Értekezni házgondnoknál. Délután 4—5-ig. 567

Üzlethelyiség
volt hentes üzlet kitünő helyen kiadó Értekezni Csapó utca 10., az udvarban. 675

Kapualatti
elárusitó fülke kiadó Csapó utca 10. 675

Üzlethelyiség
mühelyrek, is alkalmas kiadó. Szent Anna u. 22. 709

Kálvin-tér 5. sz.
alatt üzlethelyiség kiadó május 1-re. Értekezni g. gondnoknál, — Kálvin-tér 17. 712

Kiadó üzletek
Piac 83. és Király u. sarok üzlethelyiség — azonnal kiadó. 2085

Üzlethelyiség
és szoba, emeleten. — Szoba földszinten kiadó Piac utca 63. 690

Dienes József OFB ingatlanforgalmi irodájának hirdetései

Iroda: Füvészkert u. 16. Irodai órák: hétköznap 8--1 és 2--6 óráig

ELADÓ HÁZAK:

48.000.—
Szappanos u. 7.

42.000.—
Létai ut 14.
Rákóczi 26.

36.000.—
Szent Anna 34.
István 45.

30.000.—
Széchenyi ut 21.

24.000.—
Nap 25.

20.000.—
Komlóssy 43.
Csók 3.

17.500.—
Wesselényi 105.

16.000.—
Erőss Lajos 13.
Bethlen 42.

14.500.—
Böszörményi 79.

13.000.—
Csokonai 29.
Posta 5.
Rakovszky 53.
Homok 142.
Agárdi 12.
Szegedi Gergely 18.
Szabó Kálmán 30-a.

12.000.—
Teleki 15.
Domokos Lajos 14.
Csonka 10.
István 14.
Szeremley 18.

10.500.—
Nádor 24.
Előtvös 94.
Szegényházsor 32.
Lehel 53.
Kut 38., 56.

9.500.—
Homok 117.
Borz 4.
Csap 17.
Jerikó 42.
Bercsényi 56.
Csokonai 1.

8.500.—
Szegfü 33.
Nádor 4.
Komáromi 3.
Honvédtemető 27-a.
K. Tóth 42.
Mikes Kelemen 5.
Bihari 7.

7.800.—
Szegedi Gergely 22.

7.500.—
Hegyi Mihályné 32.
Keresztesi 27.
Nyil 118.
Buday Ézsaiás 8.
Létai utca 26.

6.600.—
Kuruc 78.

6.200.—
Kálmáczhelyi 20.
Pozsonyi 31.

6.000.—
Szegényházsor 30.
Kincseshegy 17.
Gróf Leiningen 6.
Kerestzesi 23-b., 36.
Apafi 31.
Kálmáczhelyi 14.
Malvin 41.

5.600.—
Bálint pap 5.
Kerestzesi 5-b.

5.200.—
Kut 46.

4.800.—
Kut 106.
Maróthy György 18.

4.500.—
Nemes 19.
Biró 10.
Magyar 11.
Szeder 25.

4.200.—
Mező 12.
Szegfü 41.

3.800.—
3.800.—
Arnold 7.
Kuruc 112. (Hegedüsfele.

3.500.—
Keresztesi 8.
Malvin 5.

3.200.—
Szép 7.

2.800.—
Malvin 51.
Bajnok 50.
Mező 7.
Szép 17.
Somogyi Pál 10.

2.500.—
György 29.

2.100.—
Lázár 11.
Magyar 5.

2.000.—
Som 4.

1.700.—
Bajnok 38.
Csalogány 28.

1.500.—
Pandur 2.

1.250.—
Gépész 2.

OLCSÓ KIS HÁZAK:

Határ ut 23.
Fancsovits utcán.
Vulkán telepen.
Olajütőben.

TELKEK:

Létai ut 14. alatt 32 darab.
Egyetemnél.
Erdősoron.
Tüzérlaktanyánál.
Hangyánál.
Poroszlay 16.
Károly Ferenc József 19.
Hegyi Mihályné 11.
Böszörményi 83.
Bezerédi 25.
Gyár 10.
Bihari 4.
Rázsó Gyula utcán.
Dévai 49.
Rigó utcán.
Báthori 17., 37.
Halastó 16.
Bajnok 28.
András 12.
Komlóssy 14., 60.

SZŐLŐK:

Jerikó 15.
Gyepüsor 17.
Budaházi kertben.
Andássy 47.
Hajduhadházon.

KIADÓ:

Hüvelyes u. 3. szám alatt háromszobás utcai lakás azonnalra.

A hirdetett ingatlanok részletes leirása és fényképek irodámban megtekinthetők. Közbenjárók dijoztatnak.

KERESEK:

eladó házakat, földeket, szőlőket, telkeket, földbérleteket.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET:

keresek megbizóim részére, ingatlanra, magas kamat, kisebb-nagyobb tételekben.

DIENES JÓZSEF OFB ingatlanforgalmi irodája, Debrecen, Füvészkert utca 16. szám.

Hatvan u. 1—3. sz.
bérházban több utcai és udvari üzlethelyiség május 1-re kiadó. Értekezni g. gondnoknál, — Kálvin-tér 17. 711

Szent Anna
Vigkedvü M. sarok épületben üzlethelyiség kiadó. Értekezni lehet: Szent Anna 53. 688

Kiadó
üzletek forgalmas utcán, azonnal. Kassai ut 11. 3003

Kiadó
negyven éve fennálló négy utcára nyiló sarok füszerüzlethelyiség, kivánatra kétszobás lakással is. Értekezhetni: Nyil utca 2., ajtó 2. 1046

Eladó állatok

Fajgalamb,
tulszaporodás és helyszüke miatt eladó. — Apáffi utca 20. 1406-a

Egy
szép nagy fias koca, fiastól együtt eladó. — Értekezni Piac utca 75., házfelügyelőnél. 684

1 darab
prima sertés 200 kg. eladó. Böszörményi ut 88. 2090

Zsirsertés
fiatal 200 kg körüli eladó. Mester utca 32. 2091

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpár
350-es a legjobb állapotban, nagyon olcsón és egy francia gyártmányu „Vanderer" balonos kerékpár uj állapotban, igen olcsón. Érdeklődni lapunk nyomdájában délelőtt 6—10 óra között. 705

Fuvarengedélyes
magyar teherautó, négy tonnas eladó, — vagy amerikaira elcserélhető. Barth. Salétromlaktanya 680

Autóját,
traktorját, motorkerékpárját javittassa Postaríknál, Nyil utca 15. 692

Eladó ház

Maróthy György utca 24
ház, gazdálkodónak — nagyon alkalmas, olcsón eladó Érdeklődhet Népszövetségi Hitelszövetkezetnél, Szent Anna u. tiz szám. 634

Andrássy-ut 3.
egyetem közelében, magánosan lakhat, szép lakás, eladó. Többet ér mint az ára. Simonffy utca 55. 693

Nap utca 23.
kitünő családi ház, aki egyedül, kényelmesen akar lakni, azonnal vegye meg. Olcsó Érdeklődhet Népszöv. Hitelszövetkezetnél, Szent Anna tiz. 635

Eladó
majdnem uj bérház. — Cim a kiadóban. 708

Csokonai utca
46. sz. ház eladó. Két jó lakás van rajta, gazdálkodónak is nagyon alkalmas. Értekezni: Népszövetségi Hitelszövetkezetnél, Szent Anna tiz. 707

Eladó
villaszerü adómentes uj ház. Samsoni ut 17. 3004

Eladó házak!
Igazi olcsó vételek: Teleki utca 10. ötszobával, két frontal 16.000 P. Borz utca 19., Károly Ferenc József ut 9., Szent Anna 33., Hadházi utca 21., Kincsesegy utca 24., Sárosi utca 4. szám, kőszer kettőszobás, konyhás, — téglaépület 2600 P 1000 P átvehető, adómentes. Márton Kálmán utca 42 olcsó vétel, Epreskert utca 17., ez is jó dolog. Az ügyletkötés Samu János OFB engedélyesnél, Hunyadi utca 24. 721

Eladó föld

A városról
20 percenyire 9 hold tanyásföld tehenészetre igen alkalmas, eladó. Értekezni Csáthynál, — Deák Ferenc 9. 719

Parcellázott
házhelyek Homokkertben és Simonyi uton kardos villa mögött eladó Dr. Kováts és Papp ügyvédi irodában. — Batthyányi u. 14. 3372

Eladó
6 hold föld, tanya épülettel. Diószegi ut. Kegyes tanya. 792

Hajdu megyében
vasuti állomásnál 20 kat. hold barna homokföld fürgösen eladó. — Értekezni Csáthynál, — Deák Ferenc 9. 718

Eladó földbérlők:
Ondódon 6 km. 34 hold tanyás, vetéssel 820 P. Ebesen 25, Látóképnél 12 és 8 tanyás, Diószegi uton 10 holdas tanyás, barnahomok, — Macson 9 hold. Cserén 12 hold. Elepen 70 és 80 holdas. Szepesen 5 km. 30 hold, Nádudvaron 125 hold 25.000 P. 10.000 P-vel megvesető. Bővebbet Samu Jánosnál, Hunyadi utca 24. 720

ELADÓ
600 négyszögöl házhely, esetleg két részben is. Rigó u. 33. sz. (Homokkert) szőlővel és gyümölcsfákkal beültetve. Értekezni Isnontály utca 13.

Eladó ingóság

Irógép
használt, jóbátlan, olcsón eladó. Huray, — Werbőczy u. 2. 603

Másológép,
függönytartók, gázcsillár, 2 méteres asztal eladó. Csapó utca 10., az udvarban. 675

Keltetőgép
használt, jókarban levő olcsón eladó. Füvészkert utca 5. 706

Különféle

Eladó
vivófelszerelés, ugyanott prima, rövid, keresztburos zongora kiadó. Miklós u. 41. 270

Kiégett
villanykörtét becserélek Knöpfler, Hatvan 2. 2089

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában.
Felelős kiadó:
DR. PAJOR GYŐZŐ
igazgató,
FRISS SÁNDOR
müvezető